

23. JUGOSLOVANSKI AERORALLY ZA POKAL MARŠALA TITA

Zmagoslavje pilotov aerokluba Ptuj

Motorni piloti aerokluba Ptuj so na letošnjem jugoslovanskem aerorallyju, ki se je pričel v Valjevu in končal v Celju, sodelovali z dvema posadkama in dosegli izjemen uspeh — osvojili so vse lovorike.

Prehodni pokal maršala Tita, najdražjo lovoriko motornih pilotov Jugoslavije, sta osvojila pilot Drago Krepl in kopilot Matevž Cestnik — zbrala sta 887 točk, na drugem mestu pa je druga dvojica AK Ptuj, pilot Danilo Hojnik in kopilot Milan Kralj, zbrala je 877 točk. Nastopilo je 44 najboljših pilotov Jugoslavije, ki so si pravico udeležbe priborili na klubskih in republiških prvenstvih.

Posadke letal so svoje sposobnosti in znanje merile v opazovalnih nalogah, časovni točnosti letenja in točnem pristajanju. V generalni uvrstitvi v posameznih disciplinah rallyja so na vseh prvih mestih prav tako ptujski

Pilot Drago Krepl

Najdražja lovorika motornih pilotov

Kopilot Matevž Cestnik fotografije J. Bračič

piloti. Krepl in Cestnik sta najboljša v točnem pristajanju in časovni točnosti, Hojnik in Kralj pa v opazovalnih nalogah. Na vseh dosedanjih tekmovanjih — jugoslovanski aerorally je najpo-

membnejše in najkvalitetnejše tekmovanje — se še ni primerilo, da bi piloti enega aerokluba bili tako uspešni. Zato našim pilotom veljajo še posebne čestitke. Zaključek 23. jugoslovanskega

aerorallyja je bil v nedeljo 17. avgusta na letališču pri Celju. Pokal maršala Tita pa je zmagovalni posadki podelil predsednik predsedstva SRS Viktor Avbelj. I. kotar

IZ VSEBINE

Analiza poslovnih rezultatov (stran 2)

Nove kreditne možnosti (stran 5)

Velike potrebe po pospeševalcih (stran 7)

Ob stoletnici ptujskega slikarja (stran 9)

Ptujski padalski pokal skozi objektiv (stran 13)

SEJA PREDSEDSTVA OBČINSKEGA SVETA

ZSS PTUJ

DOGOVOR O JAVNI RAZPRAVI

Na redni seji se je včeraj, 20. avgusta sestalo predsedstvo občinskega sveta ZSS Ptuj in obravnavalo več pomembnih dokumentov, o katerih bodo organizirali javno razpravo.

Gre za razpravo o dogovoru o temeljih družbenega plana občine Ptuj za obdobje 1981-85, ker so nosilci javne razprave v združenem delu sindikati.

Nadalje so se dogovorili o javni razpravi o družbenem dogovoru o skupnih osnovah za oblikovanje in delitev sredstev za osebne dohodke in za skupno porabo ter o družbenem dogovoru o skupnih osnovah za povračilo stroškov, ki so jih imeli delavci pri opravljanju določenih del in nalog. (O teh dokumentih obširneje poročamo na 2. strani).

Posebej pa bodo na seji predsedstva OS ZSS Ptuj analizirali poslovne rezultate organizacij združenega dela s področja gospodarstva občine Ptuj za letošnje prvo polletje. O dogovorih, sklepih in stališčih bomo podrobneje poročali v naslednji številki Tednika. F

Sklicani zbori skupščine občine Ptuj

Kljub temu, da v delovnem načrtu zborov skupščine občine Ptuj za letošnje III. trimesečje, to ni bilo predvideno, je predsedstvo skupščine občine Ptuj na zadnji seji dopolnilo program za aktualno nalogo in sprejelo sklep o sklicu 30. seje zborov SO Ptuj.

V skladu s tem se bo v četrtek, 4. septembra sestal družbenopolitični zbor, v ponedeljek, 8. septembra dopolnilni zbor krajevnih skupnosti, popoldne pa zbor združenega dela. Delegacije in delegati so že prejeli gradivo za sejo.

Osrednja tema razprave na sejah vseh treh zborov bo osnutek dogovora o temeljih družbenega plana občine Ptuj za obdobje 1981-1985. O tem pomembnem dokumentu bodo ta in prihodnji teden stekle obširne razprave v organih družbenopolitičnih organizacij, samoupravnih interesnih skupnostih, zlasti pa v delegacijah in samoupravnih organih v temeljnih in drugih organizacijah združenega dela in v krajevnih skupnostih. To je tudi potrebno in nujno, da posamične interese, potrebe in želje uskladimo z realnimi materialnimi možnostmi v občini.

Nadalje bodo na sejah vseh treh zborov sklepali še o imenovanju predsednikov in namestnikov predsednikov kolegijev upravnih organov, to je občinskih komitejev in vodje strokovne službe SO in IS SO Ptuj ter sklep o poimenovanju otroškega vrta v KS Heroja Lacka Rogoznica in kot običajno — vprašanja in pobude delegacij in delegatov. Zbor krajevnih skupnosti in zbor združenega dela pa bosta obravnavala še sklep o prepovedi prometa za tovorna in druga motorna vozila in in avtobuse na krajevni cesti v naselju Ptujška gora. F

Skupno planiranje podravskih občin

Pred nami je javna razprava o osnutku dogovora o skupnih temeljih plana podravskih občin za obdobje od 1981 do 1985. S tem planskim aktom bomo začrtali vse tiste naloge, ki so skupne podravskim občinam, nimajo pa takšnega družbenega pomena, da bi jih zajeli v republiškem dogovoru o temeljih družbenega plana za srednjeročno obdobje. Te naloge tudi ni mogoče uresničiti tako, da bi jih začrtali z občinskimi planskimi dokumenti, ker zahtevajo združevanje in usklajevanje med podravskimi občinami.

To je edini planski akt, ki ga bomo sprejemali na ravni skupnosti podravskih občin, medtem ko bomo sprejemali na ravni občine

in republike še druge planske dokumente. Prav in smotno bo, da jih obravnavamo usklajeno, saj tako za regionalne kot občinske in republiške osnutke velja, da so zelo obsejni. Razprave bodo tekle na dveh ravneh, tako v Temeljnih organizacijah združenega dela kot prek delegatov v interesnih skupnostih.

Koordinator javne razprave osnutka dogovora o skupnih temeljih plana skupnosti podravskih občin je Medobčinski svet SZDL Maribor v sodelovanju z Medobčinskim svetom ZSS Maribor in Medobčinskim svetom ZKS Maribor. Prav družbenopolitične organizacije v občinah bodo imele največjo vlogo pri organiziranju vse, pa tudi te javne

razprave. Opredelitev skupnih nalog temelji izključno na skupnih interesih, ki pa niso teritorialno omejeni le na območje skupnosti podravskih občin. Tudi vsi, ki imajo za to interes in so izven območja te skupnosti lahko pristopijo k uresničevanju skupnih razvojnih nalog.

O akcijskih smernicah za dosledno pripravo javne razprave o osnutku tega planskega dokumenta so govorili tudi na razširjeni seji sekretariata MS ZKS minuli petek v Mariboru in poudarili, da naj pripombe na osnutek plana pošiljajo pravočasno, vse do 30. septembra 1980, ko bo javna razprava zaključena. VK

Kljub ne preveč bistrim vodam so ribiči iz 19 ribiških družin v naši republiki imeli dober prijem. (Foto: L. Cajnko)

Slovenski ribiči v počastitev praznika občine Ptuj

V počastitev 8. avgusta, praznika občine Ptuj je v nedeljo 17. avgusta potekalo ob stari strugi Drave pri Ptuj predzadnje izbirno republiško tekmovanje slovenskih ribičev v lovu rib s plovcem. O prireditvi, ki jo je odlično organiziral RD Ptuj poročamo na 16. strani. — OM

V OKVIRU PTUJSKIH KULTURNIH SREČANJ

Jutri slikarska kolonija „Poetovio - Ptuj“

V Motelu Podlehnik bodo jutri, v petek 22. avgusta ob 12. uri slavnostno odprli že dvanajsto srečanje akademskih slikarjev, ki bodo sodelovali v letošnji slikarski koloniji »Poetovio — Ptuj«. Kolonija bo trajala 10 dni, sodelovanje na njej pa so prijavi naslednji akademski slikarji: Peter Adamič, Albina Jakič, Marjan Jelenc, Slavko Kores, Milovan Krajnc, Albin Kramberger, Leon Koporec, Dušan Lipovec, Valentin Oman, Jože Polajnko, Roža Piščanec, Zora Stančič in Jožef Stefan.

V nedeljo za nagrado Ptuj

Na kartodromu v Hajdošah bo v nedeljo, 24. avgusta ob 14. uri Avtomoto društvo izvedlo mednarodno dirko v kartingu za nagrado Ptuj. Dirka sodi v okvir prireditve ob prazniku občine Ptuj in bo potekala pod pokroviteljstvom delovnih organizacij Mesokombinat PERUTNINA in MIP — Mercator Izbira Panonija Ptuj. Več o tem preberite na športni strani.

RAZSTAVA

O EDVARDU KARDELJU

Od 1. do 20. septembra bo v Mariboru, v Domu jugoslovanske ljudske armade na ogled razstava o življenju in delu Evarda Kardelja. Zbrane fotografije, številni dokumenti in bogata zbirka knjig, ki jih je napisal, razkrivajo njegovo življenjsko pot, prežeto z delom za lepšo, svetlejšo prihodnost. Razstavo spremljajo diapozitivi, ogled filma in predavanja, ki jih bo pripravil marksistični center v Mariboru.

To razstavo organizirata MS ZKS za Podravje in Pomurje, odprta pa bo ves dan, od 8. do 20. ure, tudi ob sobotah in nedeljah. Ob otvoritvi, ta bo 1. septembra na vrtu Doma JNA v Mariboru, bodo pripravili krajšo slovenost. Slavnostni govornik bo Franc Šetinc, sekretar predsedstva CK ZKS. Pred otvoritvijo bomo o tej razstavi še poročali. VK

Sodelovanje s Koroško

Predvsem gospodarskem sodelovanju bo namenjeno srečanje predstavnikov Podravja in Koroške regije, ki bo med predstavniki teh dveh regij ob koncu avgusta na Muti. Organizacije združenega dela bodo pred tem posvetoval predlagale, na katerih področjih kaže poiskati stične točke, v zbornicah pa bodo te predloge uskladile. VK

Ormoški planinci na Triglavu

Prejšnji teden so mladi Ormožani, v starosti od 10 do 14 let, pod vodstvom izkušenega planinskega vodnika Zvonka Meška organizirali turo na Triglav. Vreme je bilo lepo, zato je bil vzpon, kljub naporom in manjšim izvinom, za vse mlade planince izredno doživetje. Več na 12. strani.

Požirek na vrhu Triglava se je prilegel tudi vodniku Foto: Fi M

XI. FESTIVAL DOMAČE ZABAVNE GLASBE
LE ŠE ORGANIZACIJSKO TEHNIČNE PRIPRAVE

Po enoletnem premoru bo letos, 5. in 6. septembra v Ptuj spet, tokrat že enajsti festival domače zabavne glasbe, ki bo izveden v nekoliko spremenjeni, vsebinsko dopolnjeni obliki. Vse glavne vsebinske in organizacijske priprave so končane. Člani upravnega odbora festivala so tudi obiskali organizacije združenega dela in zasebne obrtnike, ki so pokazale polno razumevanje in po svojih možnostih materialno podprle organizatorje festivala, da ga bo moč izpeljati v načrtovani obliki.

Sedaj so v teku še razne drobne organizacijske tehnične naloge, od tiskanja vstopnic, plakatov, reklam pa do ureditve letnega prireditvenega prostora in podobno. Prepričani smo, da bo tudi to — enako kot doslej — uspešno izpeljano in da nam bo le vreme oba večera naklonjeno.

Tako bo v petek, 5. septembra prvi del, imenovan FESTIVAL ANSAMBLOV, ki bo potekal v organizaciji Zavoda Radio—Tednik Ptuj in pod okriljem Zveze kulturnih organizacij Slovenije. Zanj se je prijavi 31 ansamblov, ki bo vsak nastopil z dvema skladbama, na festivalu prvič javno predvajanima. Ansambli se letos ne bodo potegovali za

Orfeja z liro, temveč jih bo strokovna komisija razdelila v kakovostne skupine za podelitev zlate, srebrne in bronaste značke Orfeja s plaketo. Tudi denarnih nagrad strokovna komisija ne bo podeljevala, temveč le občinstvo bo z glasovnicami izbralo najbolj vedro melodijo, ki bo prejela tudi denarno nagrado.

V soboto, 6. septembra pa bo FESTIVAL MELODIJ domače zabavne glasbe, ki bo potekal v organizaciji Radia Ljubljana. Melodije, ki so jih poslali znani slovenski avtorji bo na festivalu izvajal orkester iz vrst glasbenikov RTV Ljubljana, prav tako tudi pevci. Vse melodije bo Radio Ljubljana posnel za svoj arhiv in jih uvrščal v svoj redni program. Izbrane melodije bo na festivalu ocenjevalo le občinstvo in to bo podlaga tudi za podelitev treh nagrad avtorjem melodij in eno nagrado avtorju za najboljše besedilo.

Gre torej za dva po vsebini ločena festivalska večera, zato si bo tako enega kot drugega vredno ogledati. S predprodajo vstopnic bodo začeli le nekaj dni pred festivalom. F

JAVNA RAZPRAVA O OSNUTKU DRUŽBENEGA DOGOVORA O SKUPNIH OSNOVAH ZA OBLIKOVANJE IN DELITEV SREDSTEV ZA OSEBNE DOHODKE IN SKUPNO PORABO

Skupen sklep o organiziranju javne razprave na območju Slovenije so sprejeli udeleženci družbenega dogovora, ti so: Zveza sindikatov Slovenije, Gospodarska zbornica Slovenije in izvršni svet Skupščine SR Slovenije. V občinah pa so nosilci javne razprave občinske organizacije sindikatov.

Udeleženci družbenega dogovora so pripravili tudi skupni uvod k osnutku družbenega dogovora o skupnih osnovah za oblikovanje in delitev sredstev za osebne dohodke in skupno porabo. Ta uvod nekoliko skrajšano povzemamo:

Uveljavitev načela delitve osebnih dohodkov po delu in rezultatih dela ima izjemen pomen za povečanje zavzetosti delavcev za delo ter smotrno upravljanje in gospodarjenje z družbenimi sredstvi. Vzpostavitev realnega odnosa med produktivnostjo dela, uspešnostjo gospodarjenja in ravnanjem osebnih dohodkov in skupne porabe v OZD pomeni eno od osnovnih razvojnih spodbud v gospodarstvu in družbi sploh. Dinamična rast dohodka je lahko zasnovana le na odločitvi, da bomo stabilizirali naše gospodarstvo.

Ob tem se posebno aktualno odpirajo vprašanja delitve po delu in rezultatih dela ob dejstvu, da moramo s celovitim in učinkovitim sistemom na tem področju ustvarjati možnosti za uresničitev naše razvojne strategije, ki gre v smer takih strukturnih sprememb gospodarstva in nadaljnjih kvalitativnih premikov v samoupravnih družbeno-ekonomskih odnosih, da bo mogoče doseči razmere, v katerih bodo delavci ustvarjali vedno večji dohodek in z njim tudi v celoti gospodarili. Zato mora delitev po delu in rezultatih dela postati tudi večji spodbujevalec spreminjanja kadrovske strukture in to tako, kot bo najbolj ustrezalo zahtevam in potrebam. Le tako lahko tudi materialno okrepiamo položaj združenega dela in družbe kot celote in ustvarimo trdnostno osnovo za nadaljnji razvoj samoupravnih družbeno-ekonomskih odnosov.

Dosedanja družbena praksa in prizadevanja za uveljavitev načela delitve po delu in rezultatih dela sta pokazala zelo različne in marsikje nezadovoljive rešitve, hkrati pa neučinkovite in neuskajane z zakonom o združenem delu. Vse to je zahtevalo izdelavo družbenega dogovora, v katerem se bodo udeleženci dogovorili za skupne osnove in merila oblikovanja in delitve sredstev za osebne dohodke in skupno porabo ter skupna izhodišča in naloge za nadaljnjo aktivnost. Na tem zasnovana, usklajena in odločna družbena akcija lahko prične spremeni

njati sedanje dokaj neurejeno stanje na področju nagrajevanja.

Prav zato so se uvodoma navedeni odločili pristopiti k sklenitvi tega družbenega dogovora. V ta namen so udeleženci imenovali tudi komisijo za pripravo tega dogovora. Ta je pripravila teze in več delovnih osnutkov. O predzadnjem je bila junija tudi razprava na republiškem svetu ZSS za vprašanja družbene ureditve. Na podlagi pripomb in priporočil je bil potem izdelan osnutek, ki so ga obravnavali in sprejeli:

- predsedstvo Zveze sindikatov Slovenije,
- izvršni odbor Gospodarske zbornice Slovenije
- izvršni svet Skupščine Slovenije.

Osnutek dajejo v javno razpravo s sklepom o organiziranju javne razprave.

Družbeni dogovor ima sedem poglavij. Z njihovo vsebino žele udeleženci razviti in utrditi podlage, na osnovi katerih bodo delavci v samoupravnih splošnih aktih hitreje in lažje urejali odnose pri delitvi sredstev za osebne dohodke in skupno porabo in pri tem poiskali take rešitve, ki bodo krepile zavest slehernega, za produktivnejše delo in odgovorno gospodarjenje. Obveznosti in odgovornosti udeležencev, zapisane v ustavi in v zakonih ter programskih dokumentih, so take narave, da te subjekte neposredno zavezujejo za uveljavljanje delavčeve pravice dela z družbenimi sredstvi, njegovega položaja v družbeni reprodukciji kot temeljnimi osnovami za družbeno usmerjanje oblikovanja in delitve sredstev za osebne dohodke in skupno porabo.

Udeleženci s tem družbenim dogovorom opredeljujejo svoje skupna izhodišča in delovne zadolžitve za družbeno usklajeno uporabo določil zakona o združenem delu na področju delitve po delu in rezultatih dela. Na ta način želijo utrditi trajno in neposredno odvisnost rasti sredstev za osebne dohodke in skupno porabo od obsega in rasti dohodka kot rezultata delavčevega in celotnega družbenega življenja in minulega dela. Tako bo tudi moč uveljaviti socialistično načelo - za približno enako delo in rezultate dela tudi približno enak osebni dohodek.

Sedanja razprava samoupravnih organov udeležencev je dala vrsto priporočil in dopolnil, ki so jih predlagatelji delno vnesli v ta osnutek. Druge pripombe pa bodo obravnavali skupaj s pripombami iz javne razprave, ko bodo pripravljali predlog

družbenega dogovora.

V dosedanjih razpravah so bila prisotna tudi razmišljanja o širjenju vsebine družbenega dogovora in kroga podpisnikov. Nadalje, da bi morale biti bolj jasno razmejene osnove, ki so podlaga za oblikovanje in delitev sredstev za osebne dohodke in skupno porabo (produktivnost, gospodarjenje s sredstvi itd.) ter merila, ki se uporabljajo za ugotavljanje prispevkov kolektivov in posameznikov. Pri tem gre za skupne osnove in merila kot izhodišče za konkretizacijo, ki naj upošteva specifičnost posameznih OZD, reprodukcijskih celot in dejavnosti.

V razpravi kaže vsestransko preučiti posamezne kazalnike in merila. Preučiti možnost, da se posamezna merila predvidijo za merjenje fizične, dejanske produktivnosti delavcev in posebna merila, ki kažejo rezultate uspešnosti gospodarjenja. Ena in druga kot tudi celotna prizadevanja posameznikov in vsega kolektiva se seveda kažejo v dohodku, ki je bistveno merilo za oblikovanje sredstev za osebne dohodke. Znano pa je, da se dohodek oblikuje tudi pod vplivom drugih dejavnikov, vse do gibanj na trgu in zunanjih vplivov, neodvisnih od prizadevanj kolektiva.

Posebna merila za produktivnost bi omogočala, da bi delavci vedeli, če se njihova povečana produktivnost odraža tudi v večjih sredstvih za osebne dohodke. Možno je, da bo zaradi pomanjkanja tržnih analiz, zunanjih vplivov ali drugih vzrokov dohodek takšen, da ne bo dopuščal povečanja sredstev za osebne dohodke. Takšna ločitev meril bi potem omogočila, da vzrokov za stanje ne bi iskali v produktivnosti, ampak na področju gospodarjenja s sredstvi ali na drugih področjih, kar se bo odrazilo prek drugih meril. Na ta način bi merila omogočala, da se tudi zaostri odgovornost na tistih področjih gospodarjenja, ki so privedla do problemov pri oblikovanju sredstev za osebne dohodke in skupno porabo.

Sestavljalci osnutka družbenega dogovora se tudi zavajajo, da niso uspeli dovolj jasno opredeliti posebnosti glede oblikovanja sredstev za osebne dohodke in njihovih delitev v družbenih dejavnostih. Zato bo v nadaljnjem delu temu področju oz. delu dogovora treba posvetiti posebno pozornost.

Predlagatelji pripisujejo poseben pomen javni razpravi, zlasti v združenem delu, da na podlagi izkušenj, ki so v praksi dale dobre rezultate, prispe-

vamo tudi k oblikovanju rešitev skupnega pomena. Tako bo mogoče oblikovati takšno vsebino družbenega dogovora, da bo le-ta lahko postal trajen dokument za delo in urejanje odnosov na področju nagrajevanja.

Kot smo že uvodoma omenili obsega osnutka družbenega dogovora o skupnih osnovah za oblikovanje in delitev sredstev za osebne dohodke in skupno porabo sedem poglavij, ki jih na kratko razčlenjujemo.

V prvem poglavju so opredeljene glede udeležencev, ciljev in vsebine družbenega dogovora.

Drugo poglavje obsega skupne osnove za oblikovanje sredstev za osebne dohodke in skupno porabo pri razporejanju čistega dohodka s posebno opredeljitvijo oblikovanja sredstev ob mojih v gospodarjenju.

V tretjem poglavju so na kratko opredeljena skupna izhodišča za delitev sredstev za osebne dohodke.

Najobsebnije je četrto poglavje, ki obsega skupne osnove in merila za ugotavljanje udeležbe delavca v sredstvih za osebne dohodke. Pri tem je posebej razčlenjen prispevek iz živega dela, delitev osebnih dohodkov na osnovi minulega dela, skupne osnove za določanje posebnega nadomestila za rezultate ustvarjalnosti pri delu kot sestavnega dela osebnih dohodkov, posebni pogoji dela, oblikovanje skupnih osnov za ugotavljanje zahtevnosti in uspešnosti dela delavcev, ki opravljajo naloge poslovodnega organa, skupne usmeritve za oblikovanje in delitev sredstev za osebne dohodke in skupno porabo nosilcev družbenih funkcij, obračun osebnega dohodka, samoupravno dogovorjeni zameteni osebni dohodki in nadomestila osebnih dohodkov.

Peto poglavje zajema izhodišča za oblikovanje in porabo sredstev skupne porabe.

V šestem poglavju je opredeljeno samoupravno sporazumevanje o razporejanju čistega dohodka ter delitvi sredstev za osebne dohodke in skupno porabo, s posebno razčlenitvijo samoupravnega sporazumevanja v delovni in sestavljenci organizaciji ter v drugih dohodkovnih povezavah in samoupravno sporazumevanje med temeljnimi organizacijami, ki opravljajo enako ali podobno dejavnost.

Zadnje poglavje pa zajema določila o organih in nalogah udeležencev.

(Iz Sindikalnega poročevalca št. 6)

KAKO SMO GOSPODARILI V PRVEM POLLETJU

ANALIZA POSLOVNIH REZULTATOV

Na podlagi podatkov iz periodičnih obračunov s področja gospodarstva ptujske občine, poslovnih poročil, podatkov Zavoda SRS za statistiko in drugih dokumentov, je strokovna služba Podružnice SDK Ptuj pripravila analizo, ki jo na kratko povzemamo.

V gospodarstvu ptujske občine je bilo v letošnjem prvem polletju zaposlenih 14.039 delavcev v skupno 90 temeljnih organizacijah združenega dela. V primerjavi z lanskim prvim polletjem je zaposlenost porasla za 4,1 indeksne stopnje. Skoraj polovica je zaposlenih v industriji, okrog 33 odstotkov v trgovini, gradbeništvu in kmetijstvu, 6,7 % v prometu, 6 % v obrti, 2,8 % v gostinstvu, na ostale dejavnosti (gozdarstvo, vodno gospodarstvo, stanovanjsko-komunalne dejavnosti in finančno tehnične poslovne storitve) odpade skupaj manj kot 4 odstotke zaposlenih v gospodarstvu.

CELOTNI PRIHODEK v gospodarstvu se je v prvem polletju v primerjavi z lanskim povečal za 35 indeksnih točk in znaša nekaj več kot 8,5 milijarde dinarjev. V primerjavi s sklepnim računom je njegova rast nekoliko večja, vendar se v zadnjih mesecih umirja.

Industrijska proizvodnja se je v primerjavi z lanskim v ptujski občini povečala za 5,6 %, vendar je bolj kot v vplival na visoko rast celotnega prihodka pritisk cen, ki so že pred junjsko devalvacijo dinarja presegle resolucijska predvidevanja za letošnje leto. Cene pri proizvajalcih industrijskih izdelkov so bile v letošnjem prvem polletju v primerjavi z lanskim večje za 18,1 %, cene na drobno za 27,1 %, cene tekočih goriv in maziv pa kar za 63,9 %. Če ne bodo uresničena stabilizacijska prizadevanja po devalvaciji dinarja in se bo inflacijska spirala še naprej dvigala, je tudi v tretjem trimesečju pričakovati visoko nominalno rast celotnega prihodka.

Neplačani prihodi so bili ob polletju večji za 128 indeksnih točk v primerjavi z lanskim polletjem in so znašali 176.227.000 din. Stopnja neplačanih prihodov je ob polletju v primerjavi z lanskim ob sklepem računom večja za 125 indeksnih točk in je dosegla že 2 % vsega prihodka.

PORABLJENA SREDSTVA so se za malenkost gibala počasneje od celotnega prihodka in so ob letošnjem polletju dosegla okrog 6,7 milijarde din. Na 34 odstotno rast so vplivale podražitve reprodukcijskega materiala in pogonske energije.

Ob polletju je gospodarstvo ustvarilo na 100 din potrošenih sredstev za 5 desetih odstotka več celotnega prihodka kot ob lanskem polletju, medtem pa lanske poprečne ekonomičnosti ni doseglo, vendar je boljša kot v letošnjem prvem trimesečju.

DOHODEK je rasel hitreje od celotnega prihodka in porabljenih sredstev kot posledica boljših poslovnih rezultatov doseženih v letošnjem polletju, saj je gospodarstvo ustvarilo več kot 1,8 milijarde din dohodka in je v primerjavi z lanskim polletjem večji za 36 indeksnih točk, njegova dinamika pa se zadnje mesece umirja. Razporejenega je bilo za več kot 18,4 milijone din več dohodka kot ga je združeno delo v gospodarstvu občine ustvarilo.

IZGUBE

Letošnje polletje je poslovanje sklenilo z izgubo kar 8 organizacij združenega dela, ob sklepem

računu pa sta poslovali z izgubo samo 2 OZD. V gospodarstvu znašajo izgube 18.408.000 din in so v primerjavi z lanskim polletjem večje za več kot štiri krat in za približno 1,5 krat večje kot ob sklepem računom. Več kot polovica vrednosti letošnjih izgub odpade na OZD, ki se ukvarjajo z dejavnostjo sezonskega značaja, 93,5 odstotka izgub odpade na izplačane akontacije osebnih dohodkov in druge nekritne obveznosti iz čistega dohodka, ostalih 6,5 % pa na nekritne obveznosti iz dohodka (KK TOZD Ptujске toplice), 62 odstotkov vseh izgub v gospodarstvu imajo TOZD DO KK Ptuj. V organizacijah združenega dela, ki so poslovale z izgubo je zaposlenih 992 delavcev, kar predstavlja 7,2 % vseh zaposlenih v ptujskem gospodarstvu.

Na področje industrije odpade skoraj polovica vse vrednosti izgub, povečala pa so se skoraj za 5 krat v primerjavi z lanskim polletjem. Na novo sta sklenili poslovanje z izgubo OZD Dravske elektrarne TOZD Formin in ELKOM Proizv. podj. Olga Meglič Ptuj. Medtem ko ob lanskem polletju kmetijstvo ni imelo izgub, znašajo letos 5.226.000 din, v gostinstvu pa so se povečale za več kot še enkrat. Poprečni izplačani čisti osebni dohodek v TOZD, ki so poslovale z izgubo znaša od 5.457 din (v KK TOZD Petovja) do 9.644 din (Drav. elektrarne TOZD Formin), v večini TOZD pa se giblje od 5.500 do 6.500 din.

VZROKI IZGUB: Na poslovanje in pridobivanje celotnega prihodka v OZD Dravske elektrarne TOZD Formin in OZD DES TOZD Elektro Ptuj so vplivali v letošnjem polletju specifični pogoji v elektro gospodarstvu Slovenije. Zaradi politike cen je bila elektro-energetska bilanca manjša od planirane, kar pomeni doseganje manjšega skupnega prihodka v elektro gospodarstvu. Izgube se bodo še povečale, če ne bodo cene električne energije prilagojene ekonomskemu ravnovesju. V prvem polletju so sicer poskušali doseči ekonomsko ceno, vendar so bile podražitve električne energije preizkušne in neprežne. Vse to je imelo za posledico, da je Elektrarna v Forminu dosegla le 87 % planiranega celotnega prihodka in 62 % planiranega dohodka. Dohodek pa jim obremenjuje še izredno velik porast stroškov za zavarovalne premije, ki so se povečali kar za 2,5 krat v primerjavi z lanskim polletjem in predstavljajo okrog 60 % izločitev iz dohodka.

Med vzroke izgube v ELKOM TOZD Proizvodno podjetje Olga Meglič lahko štejemo objektivne in subjektivne pogoje gospodarjenja. Med objektivnimi je neenakopraven položaj na trgu, saj prihaja do pojavov kršitev enotnosti jugoslovanskega tržišča, rast cen na trgu reprodukcijskega materiala, električne energije in transporta. Poleg tega pa plačujejo tudi visoke obresti za kredite, saj so udeležene v dohodku z 18 %, v primerjavi z lanskim polletjem pa so se povečale za 220 indeksnih točk. Med notranjimi vzroki pa navajajo slabo delovno disciplino in pomanjkanje čuta odgovornosti ob razpolaganju z družbenimi sredstvi, kar ima za posledico slabšo kvaliteto izdelkov, pogoste reklamacije in povečane stroške izdelkov. Nadalje neskladja med nabavo in prodajno politiko s proizvodnjo in finančno politiko, pomanjkanje marketing aktivnosti v osvajanju tržišča in prilaganju proizvodnega programa tržnim zahtevam, neuskajena po-

litika zalog s prodajno in proizvodno politiko in podobno.

KK TOZD Petovja je ob letošnjem polletju razporedila skoraj eno četrtino več dohodka kot ga je ustvarila. Znesek izgube se nanaša na izplačane akontacije osebnih dohodkov. Izguba se je povečala za skoraj dva krat glede na lansko polletje. Na povečanje izgube je vplivala še visoka rast cen reprodukcijskega materiala, surovin in embalaže ter upadanje prodaje donosnih proizvodov, kar je posledica močne konkurence na prodajnem trgu, problemov nabave steklene in kartonske embalaže, pomanjkanje finančnih sredstev za reklamne in propagandne namene, slaba kadrovska struktura in nizka rast produktivnosti dela. Ostali vzroki pa so že bolj podrobneje razčlenjeni ob analizi sklepnih računov za lansko leto.

Izguba v kmetijstvu je predvsem sezonskega značaja. Zraven tega pa vpliva nanjo, kot navajajo v poslovnem poročilu, neustrezen sistem nagrajevanja in neustrezna dohodkovna povezanost med posameznimi TOZD v okviru DO KK Ptuj. V TOZD Sadjarstvo so izgube zmanjšali skoraj za polovico v primerjavi s prvim četrtletjem, v IOZD Vinogradništvo pa so se povečale za 23 indeksnih točk. Eden od glavnih vzrokov izgube v TOZD Vinogradništvo Haloze so visoke obresti, ki so v dohodku udeležene z 21 odstotki.

Izgube v gostinstvu so prav tako odvisne od sezonskih nihanj. Z izgubo sta sklenila poslovanje v prvem polletju KK TOZD Ptujске toplice in Motel Podlehnik. Vzroke za gospodarsko stanje v Ptujskih toplicah smo podrobneje razčlenili že v zadnji številki Tednika, zato jih ne ponavljamo. Petrol TOZD Motel Podlehnik pa navaja, da je izgube poleg sezonskega vpliva v letošnjem polletju povzročila predvsem visoka rast izločitev iz dohodka, saj so še več kot za enkrat večje od lanskim polletnih. V primerjavi z letošnjim prvim trimesečjem so izgube zmanjšali za več kot polovico.

RAZPOREJANJE DOHODKA

Rast razporejanja dohodka ob prvem polletju je bila za 2 indeksni točki hitrejša od doseženega dohodka v gospodarstvu in to zaradi izgub. Razporejenega je bilo kar za 38 indeksnih točk več dohodka kot v lanskem polletju. Globalna razporeditev dohodka je znašala: 17,6 % del dohodka za skupne potrebe, 2 % del dohodka za splošne potrebe, 19,6 % del dohodka za druge namene z delom skupnega dohodka, ki pripada drugim in 60,8 odstotka znaša del dohodka za TOZD.

Delež sredstev za skupne potrebe iz dohodka se je povečal za 27 indeksnih točk, kar je za 9 indeks. točk počasneje od ustvarjenega dohodka in družbenega proizvoda. To je tudi v skladu z resolucijo o politiki izvajanja družbenega plana občine v letošnjem letu. Delež sredstev za splošne potrebe iz dohodka in iz osebnih dohodkov je v letošnjem polletju dosegel kar 2 % od razporejenega dohodka in se je tako povečal za 42 indeksnih točk in tako močno presegel z resolucijo postavljene usmeritve. Na visok porast so vplivali predvsem davki iz dohodka TOZD (indeks 179).

Del dohodka, ki ostane delavcem v OZD s področja gospodarstva kaže rast glede na lansko polle-

tje, saj je večji za 40 indeksnih točk v primerjavi z lanskim polletjem in znaša 60,8 % razporejenega dohodka.

Del dohodka za druge namene z delom skupnega dohodka, ki pripada drugim je za 2 indeksni stopniji rasel hitreje od razporejenega dohodka, povečal pa se je tudi v primerjavi z letošnjim prvim četrtletjem od 19,4 na 19,6 odstotka. Skupni dohodek, ki pripada drugim se je povečal za 70 indeksnih točk, vendar znaša le 750.000 din.

RAZPOREJANJE ČISTEGA DOHODKA

Iz dohodka OZD s področja gospodarstva je bilo razporejenega čistega dohodka za 1.358.182.000 din, kar pomeni povečanje za 35 indeksnih točk. Od tega je bilo razporejeno za osebne dohodke 61,5 % (indeks 121), za skupno porabo 10,4 % (indeks 123), za razširitev in izboljšanje materialne osnove dela 25 odstotkov (indeks 204) ter za rezervo 3,1 % (indeks 140).

V poprečju je torej rast osebnih dohodkov v gospodarstvu ptujske občine zaostajala za rastjo dohodka, čeprav se je ob letošnjem polletju izboljšala rentabilnost poslovanja, doseženi so bili boljši rezultati dohodka in čistega dohodka na zaposlenega, izboljšala se je delitev dohodka v korist sredstvom akumulacije, povečal pa se je tudi izvoz.

Razmerje med deležem za osebne dohodke in skupno porabo ter sredstvi za razširitev materialne osnove dela je bilo v skladu s predvidevanji družbene usmeritve. Ob tem velja poudariti, da je gospodarstvo v občini preseglo planirani dohodek za 5,1 %. Na zaposlenega v gospodarstvu je bilo za osebne dohodke in skupno porabo poprečno razporejenih 11.802.000 din, kar je za 17 indeksnih točk več kot v lanskem polletju.

Hitreje od OD, razporejenih iz čistega dohodka so rasli davki in prispevki iz OD, saj so se povečali za 22 indeksnih točk v primerjavi z lanskim prvim polletjem; v razporejenem čistem dohodku so svoj delež zmanjšali za 2,1 % in predstavljajo 19,1 % vsega razporejenega čistega dohodka.

Skupna poraba iz razporejenega čistega dohodka (za prehrano delavcev, regres za letni dopust, za stanovanjsko gradnjo in za druge namene skupne porabe) je v rasti zaostajala za dohodkom in čistim dohodkom. Povečala se je za 23 indeksnih točk, v razporejenem čistem dohodku pa je svoj delež zmanjšala za en odstotek in predstavljala 10,4 % razporejenega čistega dohodka. V letošnjem polletju je bilo izplačanih za namene skupne porabe 19.632.000 din, kar je za 18 indeksnih točk manj kot v lanskem polletju. Zaposleni v gospodarstvu je v poprečju prejel 1.432,- din, ali 21 % manj kot lansko prvo polletje.

V primerjavi z lanskim polletjem pa so bila letos izplačila za prehrano delavcev večja za 23 indeksnih točk, izplačila za regres za letni dopust manjša za 4 indeksne točke, izplačila za osebne prejemke in druge potrebe iz sredstev skupne porabe pa manjša za 26 indeksnih stopenj. Na splošno lahko ugotovimo, da so bila letos delitvena razmerja čistega dohodka zelo dobra.

Pripravil: FF

POGOVOR Z DOBITNIKI PLAKETE OBČINE PTUJ—ELEKTROLIZERJI SKUPINE C 2

Rezultat nadpoprečnih delovnih uspehov

Na podlagi sklepa skupščine občine Ptuj je na slavnosti seji ob letošnjem prazniku občine Ptuj dr. Cveto Doplihar, predsednik SO Ptuj podelil plaketo občine Ptuj tudi skupini delavcev — posluževalcev elektrolitskih celic C 2 v elektrolizi A tovarne glinice in aluminija Boris Kidrič — TOZD Proizvodnja aluminija Kidričevo. V obrazložitvi za dodelitev tega visokega priznanja je med drugim zapisano, da v tej skupini 20 elektrolitskih celic dela v štirih izmenah od 12 do 15 delavcev. Pri enakem številu posluževalnih celic kot drugje v elektrolizi, so več let nazaj ugotovljali nadpoprečne delovne rezultate. Skrb, ki jo posvečajo delavci te skupine delovnemu okolju, redu, delovni disciplini, tovarništvu ter vestnemu delu, se je obrestovala v veliko boljših delovnih uspehih.

Ta teden smo jih obiskali na njihovem delovnem mestu v TGA Kidričevo. Veseli in nasmejani so bili in kot da bi skrivali svojo zadovoljstvo nad prvo plaketo občine Ptuj, ki so jo v več kot 30 letih obstoja prejeli kdo iz te delovne organizacije. Medtem, ko so nas v pisarni sindikalne organizacije v ljudno po-

mislim, da je lahko še tako dobro, če zdravje izgubiš, ga nikoli več ne moreš dobiti nazaj. Leopold Planinc je sedaj doma v Apačah, v TGA je zaposlen že 17 let in je skupinovodja v drugi izmeni skupine elektrolitskih celic C 2. O svojem delu je povedal:

»Na pečeh delam odkar sem prišel v TGA. V naši skupini smo sedaj trije elektrolizerji in se res dobro razumemo. Veste od tega je dosti odvisen uspeh proizvodnje naše skupine celic. Če neka let smo v isti sestavi, le kadar je kdo v bolniški ali na dopustu dobimo pomoč.

Kar se tiče delovnih pogojev, ne bom ponavljal, res so zelo težki, morda bi dodal, da smo v glavnem zadovoljni z malico in z toplimi napitki, ki so nam na voljo med delovnim časom. Če dosti trpiš moraš veliko početi. Včasih se res zgodi, da godrnjamo nad malico, v večini primerov pa smo z njo zadovoljni.

Naše delo je natančno predvideno, proizvodnja je planirana in si ne moremo dosti pomagati. Na količino in kvaliteto torej ne moremo dosti vplivati. S svojim delom lahko le v precejšnji meri vplivamo na zmanjšanje

elektrolizi je povedal:

»Razlika med pogoji dela je velika. Kratak čas sem delal v B hali, pa sem to lahko tudi sam čutil. Ne pri dohodku, ampak pri delu samem. V naši hali nimamo dobrega zračnega, medtem ko je v hali B za to že poskrbljeno. Ni tako vroče, pa tudi plinov je manj. Mi pa delamo včasih tudi pri 60 stopinj Celzija, tako, da bi najraje delal gol, pa zaradi varnosti seveda ne smem. Nevarno je, če pri prebijanju brizgne staljen aluminij ali plin. Seveda imamo ustrezno zaščitno opremo, ki pa je kljub temu dostikrat ne uporabljamo. Z delovnimi pripomočki smo prav tako dobro oskrbljeni, le prebijalci so že popolnoma dotrajani. Včasih dobimo iz popravila še bolj pokvarjenega, kot ga pošljemo tja. Mislim, da bi morali v kratkem nabaviti nove prebijalce, kajti tudi stroji se z leti iztrošijo.

V elektrolizi bom le še slabi dve leti, kajti upoštevajoč beneficiran delovni staž, bom zbral dovolj delovnih let že leta 1982. Upam, da bom do takrat še zdržal, kajti precej me že daje. Zal pa mi je, da ne bom dočakal nove hale. Pravijo, da bo kmalu zgrajena, da je

Jože Plajnshek, vodja prve izmene

Leopold Planinc, vodja druge izmene

Franc Vek, vodja tretje izmene

Franc Krajnc, vodja četrte izmene

stregli s kavico je stekel sproščen pogovor o težavnem delu v elektrolizi, o problemih in uspehih, skratka štirje skupinovodje so drug za drugim odpirali knjigo spominov. Del tega pogovora smo uspeli prenesti tudi na papir.

Jože Plajnshek iz Sagadinove 9 v Ptujju je skupinovodja C 2 v prvi izmeni. V Elektrolizi dela že 24 let in to ves čas na istem delovnem mestu, le skupinovodja je postal pred leti. Rad dela ob pečeh, čeprav je vroče in trdo delo. Sicer pa je svoje naloge in opravila sam tako predstavil:

»Moja osnovna naloga je, da vodim skupino dvajsetih celic C 2. Vse podatke, ki so nam potrebni moram sproti beležiti v posebne obrazce. Najbolj odgovorno pa je vodenje dela ene skupine delavcev ob pečeh. Res je to delo težko, poleg vsega tega moram opravljati še svoj osnovni poklic elektrolizerja — pečarja.

Nahujje je, da je v tej hali še zastarela tehnologija. Veliko bolj vroče je in več plinov, kot v hali B. Prav zaradi tega menim, da bi moral biti osebni dohodek pri nas nekoliko višji. Težji so delovni pogoji, več trpiš... vi si tega ne morete predstavljati, poskusiti bi morali. Lepo je videti te slike po časopisih, mislim na delo ob pečeh, nihče pa ne ve kako utrujen si, ko se po končanem delu preoblečeš in oddišeš domov. Jaz vam povem, da včasih nisem sposoben doma več delati.

Sicer precej skrbijo za nas, kar se tiče zdravstvenega varstva. Redno odhajamo na preventivne serijske preglede, že šesto leto pa nas po določenem redu pošiljajo na 10 dnevno aktivno rekreacijo v Poreču. Ampak

proizvodnih stroškov, na manjšo porabo električne energije in vrsto drugih elementov.

Pohvalno je, da se lahko udeležimo aktivne rekreacije na morju. Človek pride nazaj naravnost pomlajen in skoraj težko se vrne nazaj v to vročo vročino in pline. Leta in leta pred tem sem bil rudar. Delal sem v več rudnikih, kjer je delo zelo težko, a imam to delo, ki ga sedaj opravljam vseeno še najraje. Je pa res, da so prisotne razlike. Ko sem prišel v TGA je bila elektroliza po višini osebnih dohodkov nekje na vrhu celo na drugem mestu. Sedaj pa so naši težaški zaslužki na repu. To pa ni prav, kajti fizično delo se dandanes ne ceni več tako, kot bi ga morali. Naj si poskusim kdo iz pisarne vsaj en dan delo elektrolizerja pa bo to zlahka spoznal.

Moram izraziti zadovoljstvo nas vseh, da po tolikih letih službe nekdo opazi naš trud, naše uspehe, da se spomnijo na nas delavce v proizvodnji. Plaketa občine Ptuj nam je v ponos. Morda bi ne bilo odveč, če bi ta naš uspeh tudi čutili pri denarju recimo. Če že drugo ne, pravijo, da smo bili najuspešnejši, zakaj potem nismo bili bolje nagajeni. Zakaj dobimo osnovni dohodek plačan vsi enako v vseh skupinah. Če že govorimo o nagajevanju po delu bi brez pretiravanja to lahko dosegli. Zakon o združenem delu nam daje to pravico. Mislim pa, da smo v TGA daleč za tem.

Franc Vek je skupinovodja v tretji izmeni C 2 skupine. Doma je iz Zgornje Hajdine, v TGA pa je zaposlen že 14 let. Ves čas je na delovnem mestu, ki ga opravlja še sedaj — v elektrolizi. O razliki med delom v A in B

znanjo že vse pripravljeno, pa ne verjamem preveč...»

Franc Krajnc je skupinovodja v četrty skupini C 2. Doma je iz Pletery pri Lovrencu, na delo v TGA pa se vozi že 15 let. Zaposlil se je kot elektrolizer, sedaj pa je že osmo leto predelavec, pravi in nadaljuje:

»Tudi v naši skupini bi morali delati trije pečarji, pa največkrat delava le po dva. Zgodi se, da večkrat ostane kdo sam. Takrat je seveda malo težje. Če k temu pridenemo še izrazito težke delovne pogoje, potem je dovolj za predstavitev našega dela. Zal pa me moti, da se namesto nasprotnega, naše delovni pogoji poslabšujejo iz leta v leto. Z večjo proizvodnjo pri istih zmogljivostih je samo več plina in vročine. Mi od tega nimamo nič več. Plače niso za to nič večje, vsaj glede na porast življenjskih stroškov ne in v primerjavi z rastjo osebnega dohodka v drugih TOZD in DSSS.

Tudi jaz sem že bil na aktivni rekreaciji. V Poreču je res lepo, človek je potreben takšne rekreacije, ki za večino pomeni prijeten oddih. Težje je, ko se vrneš nazaj na delo. Pri nas se je že udomačil izraz, da odhajamo nazaj v »Dachau« — ko se vračamo na delo.

Doma imam še majhno kmetijo in dobro, da žena drugje ne dela, jaz ne morem veliko pomagati, sem preveč utrujen. Še enkrat pa moram povedati, da kljub težjim delovnim pogojem in kot pravijo boljšim delovnim uspehom nismo deležni nič boljšega nagajevanja. Res je, da smo ponosni na plaketo občine Ptuj, zakaj tega ni malo ne čutimo pri naših dohodkih?»

M. Ozmeč

TEMELJI SREDNJEROČNEGA PLANA KREDITNE BANKE MARIBOR

Javna razprava do 30. septembra

Kreditna banka Maribor, združena v Ljubljansko banko — združeno banko je vsem svojim članicam in delegatom banke poslala osnutek samoupravnega sporazuma o temeljih srednjeročnega plana KB Maribor za obdobje 1981—85 in s tem odprla javno razpravo, ki bo potekala do konca septembra. Gre za izredno pomembnost tega dokumenta, saj je v njem zajeta razvojna usmeritev članic banke v naslednjem srednjeročnem obdobju, zato je nujno, da poglobljeno razpravljajo o osnutku, na podlagi tega oblikujejo svoje pripombe, spremembe in dopolnitve tako, da bo dokončno besedilo sporazuma dejanski izraz usklajenih interesov in potreb članic banke.

V skladu z zakonom o temeljih samoupravnega družbenega sistema planiranja bo predlog samoupravnega sporazuma o temeljih srednjeročnega plana Kreditne banke Maribor za obdobje 1981—85 vseboval temeljne skupne cilje razvoja članic, medsebojne pravice in obveznosti pri združevanju dela in sredstev, oz. pri skupnem zagotavljanju denarnih sredstev za opravljanje, izboljševanje in razširjanje njihovih dejavnosti, temelječe na planih članic in usklajene z dogovori o temeljih planov družbenopolitičnih skupnosti.

Osnutek samoupravnega sporazuma predstavlja zasnovo, ki naj v procesu javne razprave služi za oblikovanje in usklajevanje elementov sporazumov o temeljih planov članic banke — OZD iz gospodarstva, dogovorov o temeljih srednjeročnih planov samoupravnih interesnih skupnosti in dogovorov o temeljih srednjeročnih planov občin. Istočasno pa mora javna razprava pokazati, če je predložen osnutek usklajen z elementi sporazumov in dogovorov vseh članic banke in družbenopolitičnih skupnosti, kaj je potrebno dodati, spremeniti ali opustiti pri oblikovanju predloga sporazuma.

Osnutek sporazuma temelji na analizi uresničevanja sedanjega srednjeročnega plana banke, na oceni možnosti rasti sredstev banke za prihodnje srednjeročno obdobje v skladu z dogovorom o temeljih srednjeročnega plana SR Slovenije, dalje na rezultatih ankete o elementih temeljev planov OZD iz gospodarstva in deloma vključuje elemente osnutka dogovora o skupnih temeljih plana udeležencev za območje skupnosti podvraskih občin.

Pri oblikovanju osnutka še niso razpolagali z vsemi osnutki dogovorov o temeljih srednjeročnih planov občin v katerih deluje banka z dogovori o temeljih srednjeročnih planov SIS članic banke in z osnutkom samoupravnega sporazuma o temeljih planov bank združenih v Ljubljansko banko — združeno banko.

Osnutek sporazuma je bil oblikovan še preden so bili v juniju izvedeni prvi ukrepi za umiritev in uskladitev gospodarskih tokov, tako da ocene predvidenih sredstev in njihove usmeritve še ne vključujejo z uvedbo navedenih ukrepov nastalih sprememb, predvsem devalvacije dinarja. Prav tako še ni bilo moč vključiti predvidenih učinkov iz tako imenovanega „drugačega paketa ukrepov“ za gospodarsko umiritev, ki naj bi bili uveljavljeni do konca leta in bodo nedvomno vplivali na oblikovanje elementov predloga sporazuma.

(Povzete iz gradiva)

DELAVSKA UNIVERZA PTUJ

Program izobraževanja v šolskem letu 1980/81

Delavska univerza Ptuj je pred kratkim izdala priročnik tiskan program izobraževanja v novem šolskem letu. Program je zelo obsežen in bo skozi razne oblike izobraževanja šlo na tisoče naših občanov. Poleg osnovne šole za odrasle (6., 7. in 8. razred) imajo v programu še tri obširna področja izobraževanja.

DRUŽBENO IZOBRAŽEVANJE je po temah opredeljeno po posameznih družbenopolitičnih organizacijah. Tako obsega v okviru ZK idejnopolično usposabljanje komunistov, usposabljanje v OO ZKS in aktivih, seminar za kandidate, za novospregjete člane, za vodstva organizacij, za aktivne komunistov delavcev neposrednih proizvajalcev, za aktivne komunistov po interesnih skupinah, partijska politična šola in dopisna šola marksizma.

Izobraževanje v SZDL obsega predvsem usposabljanje delegatov za učinkovito in samostojno delegatsko delo, usposabljanje organov krajevne skupnosti, s posebnim poudarkom na vlogi, položaju organov krajevne skupnosti, s posebnim poudarkom na vlogi, položaju in vsebini dela krajevne skupnosti v delegatskih razmerjih ter seminar za vodstva odborov za SLO in družbeno samozasčito pri krajevnih skupnostih, v delovnih organizacijah in šolah ter za člane poravnalnih svetov.

V sindikatih bo program izobraževanja obsegal seminar za posamezne skupine samoupravljalcev, seminar za člane samoupravnih organov, za sindikalne delavce, za posvete delavce in za člane samoupravne delavske kontrole.

Idejnopolično izobraževanje mladine obsega usposabljanje mladih v OZD, krajevnih skupnostih in šolah, seminarje za vodstva mladinskih organizacij, za specializirane konference mladih ter izobraževanje brigadirjev v akcijah »Slovenske gorice«.

STROKOVNO IZOBRAŽEVANJE obsega obširne teme za posamezna področja ali poklice, predvsem v obliki tečajev in seminarjev. Tako imajo v programu tečaje: o varstvu pri delu, za pridobitev osnovnega znanja o higieni živil in osebni higieni, za voznike viličarjev, za kurjače nizkotlačnih ogrevalnih naprav, za strojnike gradbene mehanizacije, o požarni varnosti in tečaj za vratarje in čuvaje.

Program seminarjev pa predvideva naslednje seminarje: iz poslovne psihologije in organizacije dela za poslovodje v trgovini, za vodje delovnih enot za vodilne gostinske delavce in za izpopolnjevanje strokovne izobrazbe delavcev v organih državne uprave ter druge oblike strokovnega izobraževanja.

SPLOŠNO IZOBRAŽEVANJE obsega vse tiste oblike, ki jih delavska univerza nudi najširšemu krogu prebivalstva, v dogovoru z naročniki in z namenom, da bi širila splošno znanje in razgledanost občanov.

Program obsega ciklus predavanj iz obrambene vzgoje prebivalstva, namenjen je prebivalstvu, ki nima razporeda, da ga usposobi na vseljidski odpor. Nadalje ciklus kmetijskih predavanj za kmetovalce po posameznih območjih s temami iz poljedelstva, živinoreje in vinogradništva. Povezana s tem je tudi šola za mlade kmetovalce po krajevnih centrih, namenjena pa je tistim mladim, ki ostanejo doma na kmetijah.

Tečaj obsegajo tečaj slovenščine za starešine v JLA, tečaj tujih jezikov ter krojni in šiviljski tečaj. Poleg tega pa so še šole za zdravje, za starše in za življenje. Nadalje ciklus predavanj za prebivalstvo o aktualnih dogodkih doma in v svetu ter druge seminarje, tečaje in predavanja po naročilu.

Z rezultati smo lahko zadovoljni, kako pa naprej?

Zadovoljni smo lahko samo v toliko, ker je bilo v minulem obdobju veliko ljudi vključenih v različne oblike idejnopoličnega izobraževanja, glede vsebine in organiziranja posameznih oblik pa bo treba kar odgovorno poprijeti predvsem v osnovnih organizacijah ZKS.

V preteklem idejnopoličnem in izobraževalnem obdobju je bilo več oblik izobraževanja kot leta poprej. Tako so bili organizirani seminarji za bodoče člane ZK, za novospregjete člane ZK, nadalje občinska politična šola, seminar o teoriji in praksi marksizma, to je trimesečni seminar, ki ga slušatelji obiskujejo v Mariboru, dopisna šola marksizma, organizirana je bila v Ptujju, pa še seminar za vodstvene strukture o samoupravljanju v združenem delu in več slušateljev je obiskovalo tudi srednjo politično šolo.

Delovni osnutki za izobraževanje v letošnjem letu so šele v zasnovi, oblike pa bodo ostale enake, le več življenja bi jim bilo treba vdahniti. To velja predvsem za dopisno šolo marksizma, ki temelji na samoizobraževanju in pogovorih z mentorji. Ti pogovori pa se vse preprosto izrodijo v gola predavanja, največkrat zaradi slabo pripravljenih slušateljev. Tako ne prihaja do izmenjave mnenj, pogovorov, zato povezava med teorijo in prakso tudi ostane nekje med katedrom in šolskimi klopmi. Okostenela in preveč šolska je ta dopisna šola marksizma, zato bi jo kazalo reorganizirati.

Predvsem dopisni šoli marksizma bo letos posvečeno precej pozornosti. V to obliko izobraževanja bi bilo treba vključiti vse, predvsem pa vodilne družbenopolitične delavce. Tako bi se zognili še vedno prisotnemu pragmatizmu in to bi tudi nikoli preizkus poznavanja pro-

IDEJNOPOLIČNO IZOBRAŽEVANJE

blemov in teorije. Da bi pa to bilo resnično tako, bi morali biti tudi programi zahtevnejši.

Dva slušatelja bosta letos obiskovala srednjo politično šolo v Mariboru, to je oddelke Srednje politične šole CK ZKS. V to šolo kadrujejo predvsem delavce s poklicno izobrazbo, z namenom, da se v njej usposobijo delavci za kvalitetnejše družbenopolitično delo in da se po končani šoli vrnejo v sredino, ki jih je kadrovala. Zal se dogaja, in takšnih primerov ni malo, da se delavci ne vračajo nazaj, ampak jim je ta izobrazba le odskočna deska za skok iz proizvodnje. Kajpak je temu tako predvsem zaradi nagajevanja, saj je delo v družbeni nadgradnji, pa če je to v TOZD ali kakšni drugi ustanovi, še vedno bolje plačano in tako privlačnejše. Zato srednja politična šola v takih primerih ne uresničuje temeljnega namena, zato tudi v CK ZKS razmišljajo,

ali naj bo ta šola v okviru usmerjenega izobraževanja še priznana kot srednja šola.

Pravo mero pozornosti bo treba nameniti tudi seminarju z naslovom Samoupravljanje v združenem delu. Tako kot lani se ga bodo tudi letos udeleževali predvsem individualni poslovodni organi, sekretarji osnovnih organizacij ZK, predsedniki sindikatov in predsedniki delavskih svetov. Program tega seminarja uokvirja predvsem danes vse aktualnejše teme: uresničevanje zakona o združenem delu, družbeno planiranje... Ti seminarji so organizirani po panogah, kar pomeni, da ga skupaj obiskujejo npr. kmetijski delavci, nato gradbeni in tako naprej. To vodi v celovito obravnavanje problemov, zato bi nedvomno kazalo organizacijo spremeniti, saj so tudi v vsakdanjem življenju te panoge vse bolj med sabo povezane in vzajemno odvisne.

Toliko o seminarjih, šolah, predavanjih, ki pa niso ne edina in še manj najpomembnejša oblika. Predvsem osnovne organizacije bi morale izobraževanju posvetiti tolikšno skrb, da bi bile vse ostale oblike le nadgradnja tako pridobljenega znanja. Vsak sestanek osnovne organizacije ZKS, prav tako pa drugih osnovnih organizacij, bi moral biti študijski. Kako malo je tako pripravljenih sestankov, sicer pa organizacije velikokrat nimajo niti pregleda nad tem, katere oblike izobraževanja so člani že poslušali. Tako tudi o načrtnem kadrovanju v višje oblike ne moremo govoriti.

Vsi seminarji, predavanja, študijska posvetovanja pa bodo uspešnejši, če bodo temeljili na samoizobraževanju komunistov. To je dolžnost slehernega člana ZK. Osnovne organizacije pa morajo vzpodbujati in usmerjati svoje člane v študij naprej in predvsem v individualni študij, nato pa v seminarje, šole in druge oblike izobraževanja.

VK

Poročilo o uskladitvi z resolucijskimi omejitvami

Zbori skupščine občine Ptuj so na zasedanjih koncem julija ob obravnavi stabilizacijskih ukrepov sprejeli pobudo občinskega izvršnega sveta in družbenega pravobranilca samoupravljanja, da vse tiste organizacije združenega dela, ki so v letošnjem prvem trimesečju presegle višino izplačanih osebnih dohodkov

glede na resolucijske omejitve, podrobneje poročajo, kako so do 30. junija uskladile osebne dohodke z resolucijskimi usmeritvami.

V zvezi s tem so zbori SO Ptuj sprejeli sklep s katerim zadolžujejo poslovodne organe in predsednike delavskih svetov kršiteljev družbenega dogovora o ure-

sničenju družbene usmeritve razporejanja dohodka v letu 1980, da do 31. avgusta 1980 pošljejo poročilo zborom občinske skupščine, kako so uskladili osebne dohodke. Vse prizadete OZD je izvršni svet SO Ptuj seznanil s tem sklepom in jih pozval, da do konca avgusta dostavijo zahtevano poročilo.

F

ničenju družbene usmeritve razporejanja dohodka v letu 1980, da do 31. avgusta 1980 pošljejo poročilo zborom občinske skupščine, kako so uskladili osebne dohodke. Vse prizadete OZD je izvršni svet SO Ptuj seznanil s tem sklepom in jih pozval, da do konca avgusta dostavijo zahtevano poročilo.

F

Ali bomo lahko razvili predvidene vzgojno-varstvene zmogljivosti

V začetku meseca septembra bodo tudi delegati v zboru uporabnikov in izvajalcev na skupščini skupnosti otroškega varstva v Ptuj spregovorili o možnostih in planiranem razvoju te dejavnosti v naslednjih petih letih, to je do leta 1985. To je obdobje v katerem bo potrebno dosledno vskladiti razvoj družbenega varstva otrok in socialne varnosti matere ter družine s programi in možnostimi temeljnih organizacij združenega dela in krajevnih skupnosti. To pa pomeni z rastjo dohodka TOZD in na tej osnovi s potrebami, ki jih bodo delovni ljudje nakazali, pa tudi s splošnimi družbenimi potrebami in interesi na tem področju.

O samoupravnem sporazumu o temeljnih plana skupnosti otroškega varstva občine Ptuj za obdobje 1981 do 1985, bodo govorili tudi delegati občinskih zborov, po razpravi na skupščini skupnosti otroškega varstva pa bodo svoje reči še delavci v združenem delu, ki bodo predvideno dejavnost tudi financirali.

Program vzgojnovarstvene dejavnosti v občini bo obsegal zagotavljanje del v katerega spada priprava otrok na osnovno šolo — to je mala šola v trajanju 120 ur, vzgojo in varstvo otrok z motnjami v telesnem in duševnem razvoju ter minimalni obseg denarnih pomoči. Poleg tega se bo odvijalo tudi delo v vzgojnovarstveni organizaciji in varstvenih družinah. Kot dodatne naloge pa so predvidene: vzgojnovarstvena dejavnost za otroke, ki niso vključeni v vrtec, investicijska vlaganja za odpiranje novih zmogljivosti za jasli in vrtec ter vspešno s tem skrb za potrebne strokovne kadre in nekatere dodatne naloge. Vključena pa je seveda tudi dejavnost samoupravnih organov in strokovne službe.

Za občane je predvsem zanimivo — koliko in kje bomo v teh letih gradili, saj ob zadnjem sprejemu ugotovljamo, da je zlasti jaslični primankljaj še vedno zelo velik in tu bo potrebno najprej zasaditi lopato. Z rednimi sredstvi, ki se bodo stekla iz prispevne stopnje bo do leta 1985 moč pokriti le redni del dejavnosti, to pomeni, da za investicije ne bo ostalo ničesar. Skupnost otroškega varstva občine Ptuj bo lahko potrebna sredstva za novogradnjo na območju krajevnih skupnosti Boris Zihelr in v novem naselju Rabelčja vas — zahod, zbrala le na osnovi rednega občinskega samopriskevka ali s kakšno drugačno obliko zbiranja potrebnega denarja. V skladu z razvojnimi možnostmi je v tem obdobju planiranih novih 450 mest, od tega do treh let starosti 150 mest, v vrtcu 220 in 80 novih mest za otroke v varstvenih družinah.

V letu 1981 bi tako usposobili en oddelek za 20 otrok v Destrniku kjer bo krajevna skupnost zagotovila ustrezeni prostor ter za 12 otrok zagotovili mesta v dveh varstvenih družinah. Leto kasneje je predvidena izgradnja osmih oddelkov jasli na območju krajevnih skupnosti Boris Zihelr v Ptuj s čimer bi lahko vključili 100 malčkov, 12 pa še dodatno v dveh varstvenih družinah. Leta 1983 bi z gradnjo nadaljevali in v drugi fazi vključili še 100 otrok v vrteške oddelke in dodatnih 12 v varstveni družini. En oddelek vrtca pri Lovrencu na Dravskem polju je predviden v letu 1984, dva pa v Markovcih, če bosta krajevni skupnosti zagotovili primerne prostore. V tri varstvene družine bi v Majšperku vključili 20 otrok, 12 pa v Ptuj. Zadnje leto naslednjega srednjeročnega obdobja pa je predvidena širitev vzgojnovarstvenih zmogljivosti za 40 otrok v Vidnu pri Ptuj in v Grajeni, v Ptuj štirje jaslični oddelki za 50 otrok ter dve varstveni družini za 12 otrok. Vse to pa bo moč uresničiti le še z dodatnimi prispevki zainteresiranih krajevnih skupnosti, ker vse te predvidene investicije presegajo 8 milijard starih dinarjev.

Izvršni odbor skupnosti otroškega varstva je na eni izmed zadnjih sej odločno potrdil stališče, da bomo v tem obdobju gradili le na ožjem mestnem območju kjer so potrebe največje, sovalagali pa pri adaptacijah v tistih krajevnih skupnostih v katerih bodo zagotovili najmanjše — to je ustreznosti že zgrajeni prostor in svoj delež pri njegovi ureditvi.

S tem, da občinske skupnosti otroškega varstva čaka v tem obdobju še vrsta drugih nalog, ki se prenaša iz republiške skupnosti in da bo potrebno iredno gospodarno obrniti vsak dinar, postavljena naloga gotovo ni lahka. Združeno delo in krajevni v krajevnih skupnostih bodo na koncu tudi rekli, če vse to potrebujejo in če je tako zastavljeni program pravičen. Če je, se bo potrebno odločiti tudi za denar, ki je potreben, da bomo končno tudi na tem področju dosegli vsaj minimalni napredek in mu dali prednost, ki je bila doslej le na papirju. ms

MLADINCI V CIRKOVCAH SO AKTIVNI

Mlade v Cirkovcah prav gotovo poznate, saj so to mladi, ki ne poznajo počitka. Pa tudi pišemo in beremo o njih pogosto; o njihovem delu in življenju. Aktivnih je kar 200 mladincev, so pa tudi še takšni, ki včasih stojijo ob strani.

V začetku julija so delali ozemljitve telefonskih drogov v KS Cirkovce, v soboto so se udeležili Iger brez meja, ki jih je organizirala osnovna organizacija ZSMS Hajdina in bili so tretji. Vsaka izmed osnovnih organizacij cirkovske krajevnih skupnosti je navezala tudi prijateljske stike z eno izmed osnovnih organizacij mladih v ptujski občini. Tako se bodo večkrat srečali na športnem in kulturnem področju mladi iz Jablan in Rogoznice, mladi iz Sikol in Gorice pri Pragerskem, mladi Cirkove in Hajdine...

Mladi iz KS Cirkovce imajo tudi svoje načrte za delo v prihodnjih mesecih. Konec meseca bodo prijetno združili s koristnim na izletu v Postojno in Lipico, oglasili pa se bodo tudi še kje drugeje. Ko se bo začela »šola« pa bodo pridno pomagali pri izkopu za otroški bazen, izkopali bodo precej zemlje in jo že takoj koristno uporabili za letni prireditveni oder. V vseh krajih pa bodo organizirali tudi oglasne deske, da bodo mladi na tak način redno obveščeni o vseh pomembnih stvareh.

N. Kotar

NA KATARININO BO ŽE DRUGAČE

Zbori skupščine občine Ptuj so na zadnji seji sprejeli odlok o sejmih v občini Ptuj. Ta odlok je bil objavljen v 16. številki Uradnega vestnika z dne 14. avgusta, danes — osmi dan po objavi pa je tudi začel uradno veljati.

Odlok o sejmih ureja predvsem sejem plemene in plemenske živine (govceda, konj, pujskov in drobnice) in določa sejmski red. Poleg tega pa ureja tudi tradicionalne sejme potrošnega blaga (Jurjevo, Ožbaltovo in Katarinino). V drugem odstavku 2. člena tega odloka je določeno, da so ti sejmi na Slomškovem trgu, Titovem trgu, v Murkovi ulici in v Prešernovi ulici. V 21. členu pa je določeno, kdo sme prodajati, kaj in kje sme prodajati. V zadnjem odstavku tega člena je zapisano, da se smejo rabljeni predmeti široke potrošnje prodajati le v Prešernovi ulici; kmetijsko orodje in stroji pa na desni strani priključka Rogozniške ceste na Ormožo.

Ker je bil Ožbaltovo sejem že po sprejetju odloka, nas je zanimalo, če bodo na Katarinino imeli inšpektorji in komunalni nadzorniki veliko dela, da bodo prodajalce razporedili v skladu z določili odloka in zagotovili izvajanje določila, da se izdelke in blago sme prodajati praviloma na stojnicah, le izjemoma na tleh (izdelki lončarjev, kmetijsko orodje, lesena roba in podobno). Sprehodili smo se za nekaj minut po ptujskih ulicah in zabeležili posamezne značilne primere.

O tem naj govore foto posnetki s kratkim podnapisom, ki je obenem komentar.

Besedilo: FF
Foto: J. Bračič

Čeprav Trg MDA ni naveden med tistimi prostori, kjer smejo biti sejni potrošnega blaga, je kupčija pred magistratom kar dobro cvetela... Upamo, da tokrat zadnjič, saj prostor, kjer ima svoj sedež cela vrsta upravnih in pravosodnih ustanov, prav gotovo ni primeren za sejmске stojnice, ki so po domiselnosti prodajalcev tudi kamioni.

Naj bo tokrat res zadnjič, da vidimo podoben prizor. Sploh bi morali odpraviti parkiranje avtomobilov na trgih in ulicah, ki so določeni za prodajo potrošnega blaga.

Kultura in rabljena oblačila... Uh, je to dolgočasno, če ni kupcev...

V bodoče bo dovoljeno prodajati rabljene predmete le v Prešernovi ulici. Na Ožbaltovo so, upajmo zadnjič, razstavili prodajalci rabljenih oblačel (tudi nerabnih cap) svoje blago na desnem pločniku Bezjakove ulice in čez Slovenski trg

Izjemoma smejo nekatere izdelke razstaviti in prodajati tudi na tleh...

Če katero blago, potem so čevlji najprimernejši za prodajo na tleh, saj jih tudi nosimo zato, da varno hodimo po tleh. V teh čevljih le voda ni dobra... je hvalil svoje blago prodajalec pred Pivnico po tem, ko je izpraznil steklenico »zlatoroga«

No, kupčija je vseeno cvetela, kar dokazuje kup bankovcev na mizici. Na srečo tudi ni bilo vetra...

Markovčani gostili 14 folklornih skupin, ljudskih pevcev in godcev

Markovci so bili minulo nedeljo spet v znamenju vsakoletne velike folklorne revije, ki jo v tem kraju z bogato folklorno tradicijo, prireja folklorno društvo v Ptuj v okviru ptujskih kulturnih srečanj. Organizator, zlasti pa še domačini so se po že tradicionalni navadi dobro izkazali kot gostitelji letos rekordnega števila obiskovalcev — bilo jih je blizu 3000 in nastopajočih folklornih skupin, ljudskih pevcev in godcev.

Tudi markovska folklorna revija je ena izmed uspešnih oblik ohranjanja delčka kulturne dediščine, prav Ptujsko in Dravsko polje pa je s prizadevnostjo nekaterih posameznikov ohranilo svojo izvornost ravno na folklornem področju. O tem je v svoji uvodni besedi spregovoril tudi Jože Štrafela — predsednik folklornega društva v Ptuj, nato pa so revijo odprli najmlajši — člani pionirske folklorne skupine iz Markovcev ter s svojo prisrčnostjo

že v začetku navdušili številne goste in ostalo občinstvo, ki je prišlo v Markovce skorajda iz vseh krajev ptujске občine.

V bogatem sporedu ljudskih plesov, pesmi in glasbe so se predstavili: folklorna skupina iz Beltincev v Prekmurju, iz Nedeli-

šča v SR Hrvatski, iz Koprivniškega Ivanca, Železne Kaple v Avstriji, KUD Jože Hermarko iz Maribora, plesalci iz Obreža ter folklorni skupini Vinko Korže iz Cirkove in Anton Štrafela iz Markovcev. Zapele pa so še pevke iz Cirkove, Žabovce in Stojne, pevci iz Podlehnik ter zgodli godci iz Podlehnik in Kicarja.

Ob nedeljski folklorni reviji v Markovcih sta si izmenjali darila

še pionirske folklorne skupine iz Markovcev in Železne Kaple, ki sta se pobratili pred petimi leti, za zaključek pa so najmlajši zaplesali še na popularno melodijo Jugoslavija s čimer so poželi gromki aplavz vseh prisotnih.

Za nami je tako še ena prirediteljska letošnja kulturna srečanja, ki se bodo nadaljevala že jutri z začetkom dela XII. slikarske kolo-

nije POETOVIO — Ptuj, ki bo imela letos svoj sedež v Podlehniku. V mesecu avgustu si bomo lahko ogledali še razstavo del lanskoletnih udeležencev — slikarjev, otvoritev bo v paviljonu Dušana Kvedra v četrtek, 28. avgusta, dan kasneje pa se bo ptujskemu občinstvu predstavilo glasbeno gledališče s KABARETOM 13.

ms

JUGOSLAVIJA v izvedbi najmlajših plesalcev na nedeljski folklorni reviji v Markovcih. (Foto: S. Kosi)

Določena območja za obvezen odvoz smeti

Po določilih odloka o obveznem odlaganju in odvažanju smeti in o vzdrževanju čistote na javnih površinah v občini Ptuj, izvršni svet občinske skupščine v soglasju s pristojno sanitarno inšpekcijo, določa območja, kjer je v smislu odloka obvezno odvažanje smeti. Oddelek za gospodarstvo in urbanizem pa je krajevna skupnost tudi zaprosil za mnenje, če je potrebno za vse območje KS odrediti obvezen odvoz smeti in katera naselja oz. hišne številke bi bilo treba izvzeti glede na lego in podobno.

Na podlagi poročil krajevnih skupnosti so strokovne službe pripravile osnutek odredbe, ki so ga ponovno poslali KS zaradi morebitnih popravkov. Za tem je bil pripravljen predlog odredbe, k temu je dal svoje soglasje tudi sanitarni inšpektor, ki ga je obravnaval izvršni svet občinske občine Ptuj na seji, 14. avgusta in ga z nekaterimi pripombami vrnil oddeleku za gospodarstvo in urbanizem, da ga v posameznih podrobnostih dopolni.

— u

ZAKAJ SAMEVAJO KLINI V MESNICAH?

Pomanjkanje mesa je očitno

V prijetnih poletnih dnevih oddiha in počitnic radi zahajamo v naravo. Vse bolj popularni in nasploh prijetni so pikniki v naravi. Daleč naokoli se razširjajo prijetne vonjave z žara. Seveda ne gre brez mesa. Kakršnega koli, govejega, svinjskega, kurčega, pa tudi ribe so na žaru odlične. Ražnjiči, čevapčiči, pljeskavice, brodeti in druge dobrote se bohotijo; rjavo opečene in slastne privabljajo veseli družbi sline v usta.

In če mesa ni? Če so prodajalci mesa prazni, ali pa vsaj ni istega mesa, ki ga želimo?

Sredi prejšnjega tedna, nekaj pred poldnevom sem se odpravil (morda nalašč v takšnem času) v nekatere ptujske prodajalne mesa in zabeležil:

Prodajalec mesa Vinko Iljavec iz prodajalne v Lackovi ulici je malec v zadregi, pred praznimi klini povedal:

ne. V teh poletnih dneh ne pridejo v poštev kisle juhe, čeprav so po mojem okusu lahko za žar zelo prijetna kurja jetra na istrski način, zavita v slanino. Seveda pa je največje povpraševanje za svinjskimi kotleti, ker pri nas pač na žaru drugega ne znamo ali pa nočemo peči. Kotletov bi prodali še in še. Precej veliko je povpraševanje za perutičkami, ki zmanjkajo v nekaj urah, ko jih dobimo seveda. Za teletino niti več ne sprašujejo, saj je že dalj časa ni za širo potrošnjo. Mislim, da gre vsa teletina iz naših klavnic za bolnice, pa seveda za gostinske lokale. Včasih je nekaj dobimo, po navadi ob petkih, vendar so to neznatne količine.

Za gotovimi izdelki, salamami, raznimi klobasami in podobnim, zaenkrat ne segajo tako vneto, od časa do časa nam zmanjka le prekajene vratovine in drugih

pridno čistil prazne police in klinje. Malec zaskrbljen je vzdihnil in povedal:

«Trenutno mesa res nimamo. Nasploh je povpraševanje veliko večje od ponudbe in povrhu tega je danes torek, tako, da dobimo šele jutri sveže »robo«. Naša prodajalna ima več dobaviteljev. Z mesom nas oskrbujejo razen ptujske Perutnine še mariborski Košaki, Pomurka, ter delno Bohova, ki nam poleg suhih izdelkov večkrat dobavlja tudi sveže zamrznjeno meso.

Največje povpraševanje je pač za svinjskim mesom in za govedino. Tudi perutnine prodamo precej, vendar se le malokrat zgodi, da nam je zmanjka. Prek prodajnega pulta lahko vidite zamrzovalne skrinje, kjer je vedno dovolj zamrznjenih rib. Po teh pa stranke ne segajo pogosto. Je pač taka navada pri nas, čeprav vemo, da so ribe za prehrano zelo zdrave.

Moram povedati, da je takrat, ko ni mesa najhuje nam mesarjem. Stranke ne samo, da godrnjajo, ampak te tu in tam tudi kam pošiljajo, tako, da je zares neprijetno. S te strani je naš poklic veliko manj prijeten. Saj vendar nismo mi krivi, da ne dobimo mesa. Povem vam, da višje cene sploh ne vplivajo na

Vinko Iljavec iz prodajalne mesa v Lackovi ulici

Pavel Golob iz prodajalne v Mercatorjevi blagovnici.

Franc Turnšek, prodajalec mesa v prodajalni Perutnine na Titovem trgu.

nakup mesa. Prodali bi vse, ne glede na ceno, samo, da bi meso imeli.»

Največja prodajalna Mesokombinata Perutnina v Ptujju na Titovem trgu ni kazala nič bolj vesele podobe. V delu, kjer prodajajo suhomesnate proizvode je bila sicer daljša čakalna vrsta. Nekoliko v levo, kjer prodajajo sveže meso pa sta bila za prodajnim pultom le prodajalca, ki sta strankam vljudno pojasnjevala, da mesa ni več. Prodajalec mesa Franc Turnšek, ki to delo opravlja že 13 let, je dejal:

«Kar sem mesar še nisem

doživel takšnega pomanjkanja mesa, pa sem prepričan, da je naša mesnica najbolj založena v Ptujju. Govedine sicer ne pogrešamo tako hudo, čeprav mora stranke tudi zanjo pohiteti. Najhuje je pač povpraševanje za svinjskim mesom, pa recimo še za teletino. Če na primer povem, da bi dnevno prodali najmanj 400 kg svinjine in da je dobimo v torek, sredo in petek skupaj le 250 kg, potem je to dovolj.

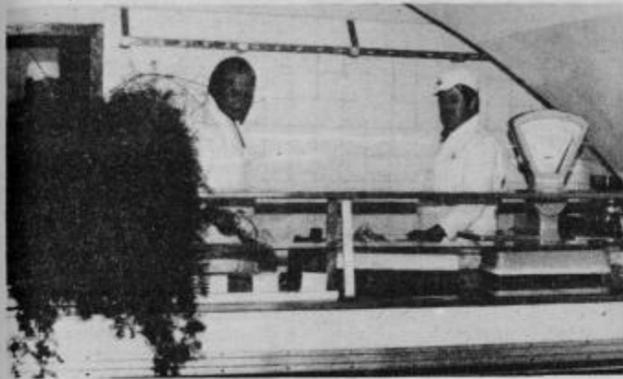
Mislim, da je dandanes še vedno prenizka odkupna cena za svinje, ker živine na tržišču očitno primanjkuje. Kmetje imajo zase dovolj mesa, brez skrbi bodite, oni ne bodo tako hitro

lačni mesa. Prodati, oziroma rediti za družbeno prodajo pa se jim po mojem mnenju res ne splača.

Poglejte po vaseh krožijo tovarnjaki privatnikov iz sosednje Hrvaške, ki odkupujejo živo živino po precej višjih cenah. Kdo ne bi tega izkoristil. Bolje proda, pa še skrbi nima za prevoz...»

Dalje nismo hodili, kajti prepričani smo, da bi bilo v ostalih ptujskih mesnicah stanje precej podobno. V tolažbo nimamo povedati veliko, le to, kar si želijo tudi mesarji sami, da bo kmalu »boljše«.

M. Ozmeč

Takšni prizori niso v ptujskih prodajalnah mesa v teh dneh nič posebne-ga.

»Ne samo pri nas. Povsod primanjkuje mesa. Najhuje je ob petkih in sobotah, ko je pri nas največji naval. Precej godrnjanja je slišati, pa kaj češ, mesa ni in za to nismo mi krivi. V teh dneh prodamo po navadi od 1200 do 1300 kg raznega mesa. Ker svinjine ni, gre seveda največ junetine, precej pa tudi piščančev. Najmanj prodamo drobovi-

prekajenih izdelkov. Sicer pa velja za sveže meso in za vse ostale izdelke, da jih damo takoj v prodajo, čim jih prevzamemo. Tako se rešimo očitkov, saj poslušamo po načelu, kdor pride prvi, prvi melje.»

Nič bolje ni bila v tem času založena prodajalna mesa v Mercatorjevi blagovnici v Ptujju. Mesar — sekač Pavel Golob je

Iz osnutka dogovora o skupnih temeljnih plana za razdobje 1981-1985 na območju skupnosti podvravskih občin povzemamo iz poglavja o urejanju prometne infrastrukture tisti del, ki obravnava modernizacijo cestnega omrežja na našem območju.

V osnutku dogovora je zapisano, da bodo občinske skupnosti za komunalno in cestno dejavnost usklajevale program in dinamiko gradnje cestnega omrežja v letih 1981-85 v okviru regionalne skupnosti za ceste, kjer se bodo tudi dogovarjali o merilih za določitev prednostnih nalog na področju modernizacije, preurejanja in novogradnje cestnega omrežja.

V ta program usklajevanja in prednostnega obravnavanja so vključeni naslednji cestni odseki (navajamo le tiste, ki so na območju, ki ga informativno pokriva Tednik):

- Novogradnje obvoznice v Ormožu in v Slovenski Bistrici.
- Preureditev in modernizacija cest:
  - Rogatec — Majšperk — Ptuj — Lenart — Trate.
  - Slovenska Bistrica — Ptuj z nadvozom v Pragerskem.
  - Maribor — Ptuj — Ormož — Varaždin.
  - Senarska — Cerkvenjak — Videm ob Ščavnici.

DOGOVORI O SKUPNEM PLANIRANJU

MODERNIZACIJE CESTNEGA OMREŽJA

- Janežovci — Rogoznica (v občini Lenart) — Selce.
  - Ptuj — Poljčane — Slovenske Konjice.
  - Slavšina — Zupetinci — Vitomarci.
  - Pavlovci — Presika — Ljutomer.
- Na področju programske pripravljalnih del pa načrtujejo pripravljala dela za hitro cesto Maribor — Ptuj, v realizacijo pa bi to prišlo šele v planskem obdobju po letu 1985.

V dogovor so tudi zapisali, da bodo v začetnem razdobju 1981-85 prednostno izvajali modernizacijo in obnovo tistih cest, ki so bile v programu v letih 1976-1980 in v tem času niso bile izvršene.

NOVE KREDITNE MOŽNOSTI ZA RAZVOJ DROBNEGA GOSPODARSTVA

Mednarodna finančna korporacija (International Finance Corporation-IFC) je v letošnjem maju odobrila konzorciju osmih jugoslovanskih bank, v katerem so združene Ljubljanska banka — združena banka, Investicijska banka Titograd — združena banka, Gospodarska banka Sarajevo — združena banka, Zdržena beogradska banka, Zdržena kosovska banka, Vojvodinska banka — združena banka, Zagrebska banka in Stopanska banka — združena banka, 32 milijonov ameriških dolarjev posojila za potrebe malega gospodarstva. Iz lastnih virov je ta mednarodna korporacija dodelila 26 milijonov dolarjev, ostali del kredita, 10 milijonov DM pa je prispevala mednarodna poslovna banka (Internationale Handelsbank) iz Frankfurta. To je mešana Nemško-jugoslovanska banka in se je v petih letih, odkar obstaja, uveljavila ne le na zahodno-nemškem, ampak tudi na mednarodnem finančnem trgu.

Mednarodna finančna korporacija (International Finance Corporation-IFC) je v letošnjem maju odobrila konzorciju osmih jugoslovanskih bank, v katerem so združene Ljubljanska banka — združena banka, Investicijska banka Titograd — združena banka, Gospodarska banka Sarajevo — združena banka, Zdržena beogradska banka, Zdržena kosovska banka, Vojvodinska banka — združena banka, Zagrebska banka in Stopanska banka — združena banka, 32 milijonov ameriških dolarjev posojila za potrebe malega gospodarstva. Iz lastnih virov je ta mednarodna korporacija dodelila 26 milijonov dolarjev, ostali del kredita, 10 milijonov DM pa je prispevala mednarodna poslovna banka (Internationale Handelsbank) iz Frankfurta. To je mešana Nemško-jugoslovanska banka in se je v petih letih, odkar obstaja, uveljavila ne le na zahodno-nemškem, ampak tudi na mednarodnem finančnem trgu.

Projekt malega gospodarstva, ali na kratko SSE Project, tako so ga pri tej finančni korporaciji imenovali, sovpada z našimi prizadevanji za razvoj malega gospodarstva, oziroma za razširitev naše ekonomske baze. Vzpostavitev te kreditne linije je povsem nova vrsta finančne pomoči do sedaj precej zastopljenemu gospodarskemu sektorju, drobnemu gospodarstvu. Namenjen je delovnim organizacijam, ki služijo le za dopolnitev bazičnih gospodarskih dejavnosti in kar je še važnejše pomeni možnost za odpiranje novih delovnih mest ob relativno nizkem povečanju stroškov.

Kljub znatnemu razvoju malega gospodarstva v zadnjih petih letih, je to še vedno slabo zastopano v družbeno-gospodarskem razvoju republik in pokrajin in na tem področju znatno zaostajamo za gospodarsko razvitejšimi evropskimi državami. V Sloveniji dela v drobnem gospodarstvu več kot 70.000 ljudi, to je 300 na desetisoč prebivalcev, kar je več kot dvakrat manj kot v Italiji ali Nemčiji.

Živahniji razvoj drobnega gospodarstva smo zabeležili v zasebnem sektorju, saj se je število obratovalnic samostojnih obrtnikov v Sloveniji v

zadnjih 3 letih povečalo od 11565 na 13100, število delavcev pa od 12.330 na 14.900. Vse več je tudi pogodbenih organizacij združenega dela, lani jih je bilo v Sloveniji 25, v njih pa je združevalo delo okoli 700 delavcev. Ustanovljenih je bilo tudi več dislociranih obratov združenega dela, v zadnjih letih se je v njih zaposlilo nad 3500 delavcev.

Pomembno je tudi dejstvo, da je veliko teh obratov na manj razvitih območjih, ne le v Sloveniji, temveč tudi v drugih jugoslovanskih republikah in pokrajinah. To pomeni, da so ti krediti tudi ena od oblik pospeševanja hitrejšega razvoja manj razvitih območij. Ta dejstva so pomembna še zlasti sedaj, ko tako v Sloveniji kot v podvravski regiji, to je na našem območju, začenjamo širšo razpravo o programu razvoja drobnega gospodarstva v srednjeročnem obdobju 1981 — 1985.

Pritegnitev teh sredstev za razvoj drobnega gospodarstva pomeni tudi prispevek k stabilizaciji naših gospodarskih razmer. Uresničevanje ciljev stabilizacije nam med drugim narekuje tudi iskanje notranjih rezerv, kar največje gospodarnost novih naložb, odpiranje novih delovnih mest ob čim manjših investicijskih izdatkih in čim večji produktivnosti, ob vsem tem ima malo gospodarstvo brez dvoma pomembno vlogo.

Dejstvo je namreč, da naložbe v malo gospodarstvo ustrezajo vsem glavnim merilom naše ustavitvene politike, po drugi strani pa naložbe v to dejavnost nudijo boljše materialno podlago za tesnejše povezovanje družbenega in zasebnega sektorja v okviru kooperacije in na tej podlagi tudi čvrste dohodkovne povezave.

Razvoj malega gospodarstva bo imel še dva pomembna

učinka. Po eni strani ima malo gospodarstvo kot izredno gibka in prilagodljiva oblika gospodarske dejavnosti tudi izredne možnosti za nadomeščanje uvoza; po drugi strani pa upamo, da bo razvoj malega gospodarstva prispeval k hitrejšemu izboljšanju ponudbe storitvenih dejavnosti, zanje že dalj časa ugotavljamo, da ne ustrezajo našim potrebam. Ti krediti bodo tudi omogočili, da se bo malo gospodarstvo bolje tehnično opremilo in kupilo predvsem tisto opremo, za katero običajno ne more zagotoviti lastnih sredstev.

Vse banke podpisnice projekta so se tudi zavezale, da bodo zagotovile dvojno vsoto domačih bančnih virov ali pa lastnih sredstev na vsoto IFC. To je tudi dokaz, da se naše banke pri razvoju malega gospodarstva ne angažirajo samo kot posredniki tujih kreditov, temveč bodo usmerile v njegov razvoj še znaten del domačih sredstev, kar je tudi v skladu s sprejeto politiko.

S to kreditno linijo bo drobno gospodarstvo dobilo nove možnosti za razvoj. Posamezna zainteresirana delovna organizacija, ki nima več kot 125 zaposlenih, lahko koristi naenkrat največ 300.000 dolarjev kredita. Ta devizna sredstva bodo lahko uporabili za nakup osnovnih in trajnih obratnih sredstev, predvsem pa za uvoz opreme, medtem ko jih ne bo moč porabiti za poravnavanje starih obveznosti.

Pogodba je bila podpisana konec julija. Denar bo na razpolago takoj, ko bodo izdelani investicijski programi, ki jih je treba predložiti zahtevku za kredit. Na ta devizna sredstva, 300.000 dolarjev pa bo treba zagotoviti dvojno vsoto iz domačih bančnih virov ali iz lastnih sredstev, torej še 12 milijonov dinarjev.

Obrtna nabavna prodajna zadruga
PANORAMA PTUJ

Določen del teh sredstev imajo na razpolago tudi obrtniki, ni pa še natančno določeno, kako jih bodo lahko koristili. Kot kaže, bo to moč prek obrtnih združenj, za katere je tudi zagotovljen del sredstev te kreditne linije. Prošnji za dodelitev kredita, ki jo bo uporabnik naslovil na L.B. gospodarsko banko Ljubljana, bo treba priložiti več papirjev in vanje vpisati predmet poslovanja, število delavcev, vrednost poslovnega sklada

uporabnika kredita in odstotek lastne udeležbe, kratak opis investicijskega projekta ter njegove stroške (osnovna sredstva, obratna sredstva, devizni stroški), število delovnih mest pred in po zaključeni investiciji, finančni plan — vire in tako dalje.

Toliko na kratko o teh podatkih, vse podrobnejše informacije pa lahko dobite pri direktorju Panorame Ptuj ali tajniku Obrtnega združenja. VK

INFORMACIJA O KONČNEM NAJEMNIKU KREDITA, KI JO PREDLOŽI BANKA PROŠNJI ZA ČRPANJE KREDITNE LINIJE IFC

1. Naslov banke — L.B. Gospodarska banka, Ljubljana, Josipine Turnograjske 6
2. Naslov končnega porabnika — njegov status (privatnik, kooperant, POZD, OZD)
3. Opis predmeta poslovanja
4. Število delavcev
5. Vrednost poslovnega sklada uporabnika kredita in procent lastne udeležbe
6. Kratak opis investicijskega projekta (po namenu)
7. Stroški investicijskega projekta (osnovna sredstva, obratna sredstva, devizni stroški)
8. Število delovnih mest pred in po zaključni investiciji
9. Finančni plan — viri
  - a) lastna udeležba
  - b) krediti
    - IFC sredstva
    - domača bančna sredstva
  - c) drugi viri financiranja
- (lastna udeležba + domači krediti = 66 odstotkov, IFC 33 odstotkov)
10. Rok vračila, moratorij za kredite
  - DM 7 let, 3 leta moratorij
  - USA dolarjev 12 let, 3 leta moratorija
11. Obrestna mera
  - domači bančni krediti 11 odstotkov
  - IFC sredstva
  - USA dolarjev 12 odstotkov
  - DM 11 odstotkov

Podrobne informacije interesentom daje: Gregor Dolenc, Ljubljanska banka.

Vloge za dinarska sredstva se dajejo na Temeljno banko, za devizni del pa Temeljna banka odstopa združeni banki.

PORUŠENI JEZ V TRŽCU PREDSTAVLJA VEČKRATNO ŠKODO

Polskava je majhna reka, bolj si zasluži ime potok in zaenkrat sodi med najbolj čiste potoke v naši občini, saj v njej še ni industrijskih odpadkov, odmliti pa moramo razno nesnago, ki jo ljudje namerno odlagajo na njenih bregovih z namenom, da jo narasla voda ob prvem malo močnejšem dežju odnese s seboj. To je problem, ki bi dal precej opravka raznim inšpektorjem, od komunalnega do sanitarnega.

Pred leti je Polskava poplavljala ogromne kmetijske površine in večina teh je danes že obdelanih, zahvaljujoč izvedeni regulaciji omenjenega potoka. Žal pa regulacije niso izvedli na spodnjem toku, v dolžini nekaj kilometrov. S tem pa se je pojavil nov problem, urejena struga v gornjem toku omogoča hitrejšo odtekanje vode, neurejena struga pred samim izlivom v Dravinjo pa vse te vode ne more zadržati v svojih mejah in poplave na tem območju so še večje.

Ze dolga leta, morda stoletja so vaščani Tržca poslušali prijetno šumenje vode, ki je v slapu padala z jez, jez pa je del vode usmerjal na veliko leseno kolo, to je gnalo žago in zvok, ki nastane pri žaganju je bil

Porušeni jez v Tržcu je nujno obnoviti

vse do pred kratkim za ta kraj nekaj običajnega. Pred kratkim pa se je zgodilo tisto, kar bi morali strokovnjaki, ki so načrtovali in izvajali regulacijo potoka, predvidevati. Stari jez namreč velikih količin vode ni mogel več vzdržati. Voda, ki je potem, ko je jez popustil drla z vso močjo, je nanosila ogromne količine peska in povsem zasula dovodni kanal do lesenega kolesa.

Lastnik je obupan, jez želi ponovno postaviti, vendar se sprašuje, kdo je dolžan nositi ogromne stroške, ki bi nastali z gradnjo novega. Dejstvo, da je jez popustil zaradi hitrega dotoka vode v zgornjem toku, pogojuje logično sklepanje, da sta za nastalo škodo odgovorna tako investitor, kot izvajalec, ki morata nedvomno nositi posledice posega v naravo. Navsezadnje pa jez ni bil pomemben in potreben le za usmerjanje vode za pogon vodnega kolesa, temveč še iz drugih razlogov. Deloval je kot zadrževalnik vode, ki so jih sicer v gornjem toku zgradili precej, razen tega pa je bil zelo pomemben za varovanje ribjega zaroda, saj je pomenil konec svatbene poti ob vsakoletnem drstenju rib, da pa je tu eno največjih drstišč za podusti v Evropi, ni potrebno posebej povdarjati. Brez jez, na tem mestu bi ribe svojo pot nadaljevale navzgor, krivolovstvo bi se težje preprečevali in škoda bi bila ogromna. Vsa ta dejstva bodo gotovo zadosten razlog, da bodo jez v Tržcu ponovno zgradili, upajmo pa, da ne bo potrebno odgovornost za to posebej dokazovati.

J B

V Ormožu več urejenih parkirišč

Ze precej časa je minilo, kar so v Ormožu pričeli z deli za novo parkirišče v neposredni bližini hotela — ob Ljutomerski cesti. Pred tednom so se na tem „opuščenem gradbišču“ ponovno pojavili stroji in začeli parkirišče dokončno urejevati. Izvedli smo, da so to delavci cestnega podjetja iz Varaždina. Zatrtili so, da bo nov parkirni prostor urejen in asfaltiran v nekaj dneh, ob izidu Tednika, bo na tem mestu že mogoče pustiti svojega jeklenega konjička. Gneča na ormoških parkiriščih bo torej nekoliko manjša, še vedno pa bo potrebno v vrsti čakati pred benzinsko črpalko, saj ena sama Ormožu in okolici resnično ne zadostuje, posebno ne v poletnih mesecih, ko je tu mnogo prehodnih gostov.

J B

Novo parkirišče ob Ljutomerski cesti v Ormožu

Vsakodnevna gneča na ormoški bencinski črpalki

KONČANA ARHEOLOŠKA IZKOPAVANJA NA ZIHERLOVI PLOŠČADI

Bogata arheološka dediščina

„Gotovo že tri tisočletja je stara človeška naselbina v današnjem Ptujju in njegovi neposredni okolici. V tej dolgi dobi so bila res krajša ali daljša obdobja, ko se je strnjen tok življenja pretrgal in je bila naselbina samo zaselek ali je celo izumrla, toda kraj, ki je bil za naselitev tako primeren kot Ptuj z neposredno okolico, je moral vedno pritegniti človeka.“ Tako sta Iva in Jože Curk zapisala na prvi strani knjige o Ptujju, v kateri opisujeta življenje ljudi, ki so pred nami živeli na tej zemlji. Zlasti prva obdobja in živelj, ki je posejtel to področje pred našim štetjem je zavil v meglo preteklosti in o njem je moč sklepati le na osnovi izkopavin, redkih ohranjenih predmetov.

Ko smo začeli kopati temelje za gradnjo garaž in trgovine na Zihlerlovi ploščadi, smo tudi našli ostanke preteklih civilizacij. „Kakšni so ti najdeni predmeti in kakšno življenje razkrivajo?“ tako smo zastavili vprašanje arheologu Blagoju Jevremovu, ki je vodil izkopavanje na teh dveh delovih. Pravi, da so ta izkopišča izrednega pomena, da dopolnjujejo dosedanje najdbe in da so prvič na tem področju odkrili prazgodovinske hiše. Ugotovili so, da je bilo to področje naseljeno od leta 800 pred našim štetjem, pa vse do začetka 6. stoletja. Na istem področju so se pozneje naselili tudi Kelti, tako sklepajo, sicer pa stanovanjske stavbe niso odkrili, o tem priča le droben arheološki material: posode iz keramike.

Tudi Rimljani so imeli na tem področju svojo naselbino-obrtniško četrt in sklepajo, da je bila tod najmočnejša koncentracija obrtniškega življa. Obrt, s tem pa tudi trgovina je, kot kaže, lepo cvetela, saj te obrtniške izdelke zasledijo tudi v oddaljenih krajih nekdanjih

rimske province. Ne le lončarska in opekarska, izkopanine pričajo, da je bila razvita tudi usnjarska obrt, našli so lepo ohranjeno in obdelano živalsko kožo. Izdelki iz marmorja, razni kapiteli in ostanke marmorja dokazujejo, da so se pečali tudi s to obrtjo. Na tem področju je bila razvita tudi obdelava kovine. Našli so številne kovinske lončke, tako imenovane topilnike. Vse pa kaže, da je bila tudi steklarska obrt razvita.

Stanovanjska kultura teh obrtni-

Zdaj so izkopavanja na Zihlerlovi ploščadi pri kraju, ta material pa bodo arheologi pripravili, izrisali in šele po tem bo sledila strokovna ocena teh najdb.

V dobri veri, da bomo že zdaj lahko izvedeli kaj več, pravzaprav bolj podrobno o teh najdbah, smo se obrnili na arheologa Jevremova, ki je to izkopavanje vodil. Toliko smo izvedeli, natančneje ocene, tako pravi, zaenkrat še ni moč dati, ampak bo pripravljena šele takrat, ko bo to gradivo strokovno obdelano.

Izkopišče na Zihlerlovi ploščadi, kjer bo čez kako leto stala trgovina, ki jo 3000 prebivalcev tega območja že težko pričakuje.

Foto: I. Ciani

kov je bila zelo razvita. Hiše so bile obrnjene proti cesti, ki je peljala skozi to obrtniško četrt, bile pa so to atrijsko grajene zgradbe. Ponekod so odkrili ostanke, ki pričajo da so imeli tudi poslikan omet, še mozaiki niso redkost na tem področju, prav tako vodnjaki in ostanke centralne kurjave. Stanovanjska kultura je bila torej visoko razvita.

no. „In kdaj bo to?“ je glasilo, še zadnje vprašanje. Če samo pavšalno rečem, terja samo eno izkopišče sigurno 5 ali 10 let dela, da pride do končne obdelave materiala. Glede na to, da je bilo teh izkopišč v zadnjem času kar precej pa se sprašujemo, če bomo še za časa svojega življenja lahko zvedeli zanje.

vk

Nova gasilska vozila bodo omogočala majšperškim gasilcem še večjo učinkovitost.

Foto: L. Cajnko

SVEČANA PREDAJA GASILSKIH VOZIL

Gostje na slovesnosti v Majšperku med pozdravnim govorom Herberta Soreca, predsednika občinske gasilske zveze Ptuj

Foto: L. Cajnko

V okviru prireditve ob prazniku občine Ptuj je bila v soboto, 16. avgusta popoldne, pred domom Svobode Majšperk, svečana predaja gasilskih vozil Gasilskemu društvu Majšperk — vsaj svojemu namenu. Več o tej prireditvi bomo poročali prihodnj

IZ KRAJEVNE SKUPNOSTI MAJŠPERK

MNOGO DELA, DA BI BILO ŽIVLJENJE KRAJANOV LEPŠE

V krajevni skupnosti Majšperk ni počitka in oddiha. Dejavnosti so v poletnih mesecih večkrat še bolj pestre kot v jesenskem in zimskem času. Zlasti komunalne dejavnosti zahtevajo lepo vreme in jih je tudi najbolj primerno izvajati v poletnem suhem času.

V letošnjem letu so v krajevni skupnosti Majšperk nadaljevali z nekaterimi akcijami, ki so bile začete že v prejšnjem letu. Dela na mrliški vežici so pri kraju. Tudi most čez rečico Jesenico, ki so ga začeli graditi lansko leto, bo kmalu gotov. Med akcijami, ki so jih začeli letos je najpomembnejša gradnja vodovoda na območju Medvedec in Sestrž. Ta gradnja se je začela pravzaprav leta 1975, ko so gradile mladinske delovne brigade v sklopu MDA Haloze 75. Takrat so dobili vodo v naselje Majšperk, Breg in Lešje, precejšen del krajevne skupnosti pa je ostal brez pitne vode. Krajanji upajo, da bodo lahko prihodnje leto z akcijo nadaljevali, kajti letos ni pričakovati, da bodo napravili dosti hišnih priključkov. Zgradili bodo le okrog 2200 metrov transportnega voda.

Druga večja akcija s katero so letos začeli je izgradnja 4,5 km dolge ceste, ki so jo speljali iz naselja Skrblje na vrh Jelovc. Ta cesta sodi med tiste, ki so si jih v Majšperku že pred nekaj leti zastavili v program. Do sleherne hiše želijo speljati cesto, da bi tako vsaj v letnih suhih mesecih bila primerna za promet. To pomeni mnogo, preveč pa bi bilo zahtevno, da bi v tem hribovitem področju Haloz speljali cesto, ki bi bila prevozna za vsa motorna vozila v vsakem letnem času. Za

haloške prebivalce so ceste dragocene tudi zaradi tega, ker želijo obnavljati hiše in gospodarstva in tako si vsaj v poletnih mesecih lahko pripeljejo potreben gradbeni material.

Krajanji krajevne skupnosti Majšperk se dobro vključujejo v akcije. Pri akciji izgradnje vodovoda, mostov, cest ... sodelujejo denarno in fizično. Tudi več tisoč kubičnih metrov gramozu sami razmečejo na ceste.

Majšperčani skrbijo tudi za tisto, kar vsak krajan v slehernem kraju potrebuje: za kulturo, telesno kulturo, izobraževanje, požarno varnost.

Želja in potreba ne zmanjka, čeprav je Majšperk dobro razvit si še česa želijo. Dolgotrajna želja je povečanje števila delovnih mest v kraju. Majšperška tekstilna tovarna in Konusov obrat zaposlujeta le 600 ljudi, kar je precej premalo, saj v osnovni šoli vsako leto konča z izobraževanjem 80 do 90 učencev. V kraju jih lahko najde zaposlitev le 20. Majšperk je po svoji komunalni opremljenosti sposoben »preskrbeti« večje število prebivalcev kot jih ima. Zdravstvena služba ima zaposlena dva zdravnika, dva zobozdravnika, v kraju je tudi lekarna, pošta, banka, trgovine, vrtec, šola ... S temi kapacitetami bi v kraju lahko zaposlili vsaj še 500 ljudi. Želijo in upajo, da se bo našel investitor, ki bi s povsem novim programom zapolnil prepotrebno vrzel.

Če bi bil še kakšen industrijski objekt stanovanj še ne bi zmanjkalo. Pripravljajo pa tudi zazidalni načrt za naselje Breg pri Maj-

šperku. Zajel bo 33 ha. To bo popolnoma urejeno naselje. Predvidoma se bodo gradnje lahko začele že leta 1982.

Majšperčani imajo tudi skrito željo po domu krajanov in gasilcev. Letos bodo pripravili zemljišče, prihodnje leto pa bi že začeli z gradnjo. Sodelovati bodo morali vsi krajanji, kajti le s skupnimi močmi in ob pomoči požarne in kulturne skupnosti jim bo to uspelo.

Med željami, ki se ostajajo je modernizacija cest. Zlasti počasi poteka modernizacija lokalnih cest. Skozi Majšperk pa vodijo tudi dve regionalni cesti in precej krakov je še makedamskih.

V sodobnem življenju radi posegamo po telefonu, saj je to najkrajša pot sporazumevanja. Majšperška telefonska centrala ima 100 števil in so že vse zasedene. Povpraševanje po novih telefonskih priključkih pa je precejšnje. Centrala v Majšperku je tudi za potrebe krajevni skupnosti Ptujška gora, Stoperce in Dolena, ki imajo le nekaj števil. Pošta je pripravljena v Majšperku zgraditi novo telefonsko centralo, vendar mora krajevna skupnost priskrbeti potrebne prostore. To že urejajo in tako bo prihodnje leto zgrajena nova telefonska centrala, ki bo imela še 300 novih števil, kar bi vsaj za nekaj let moralo zadovoljiti potrebe po telefonskih priključkih.

To je le nekaj drobtinic iz bogatega dela krajevne skupnosti Majšperk, upam pa, da so dovolj dober dokaz resničnega dela in angažiranosti krajanov KS Majšperk. N. Kotar

Notranost sodobnega kmečkega hleva

Sodoben način vzgoje sadik vinske trte

FOTO: I. Ciani

foto: J. Bračič

VELIKE POTREBE PO POSPEŠEVALCIH

Organizacija in financiranje kmetijske pospeševalne službe v podravski regiji

Družbeni kmetijski sektor dosega ob sorazmerno dobri organiziranosti in zasedbi s strokovnimi delavci v primarni proizvodnji in v svojih razvojnih oddelkih dobre proizvodne rezultate in lahko pričakujemo da bo ob pomoči iz regionalnih in republiških kmetijskih ustanov izpolnil planska pričakovanja.

Težje naloge so pred kmetijsko pospeševalno službo in razvojno službo, ki je zadolžena za dvig kmetijske proizvodnje na zasebnem sektorju kmetijstva, ki ima 87 % vse kmetijske zemlje v regiji. Značilna je velika razdrobljenost, saj je na tej površini okrog 25.000 kmetij s 104.000 hektarji zemlje oz. 4,2 ha na kmetijo.

Planske obveznosti, ki so jih postavile kmetijske organizacije za bodoče 5-letno obdobje v pridelovanju krme za zasebni sektor so pričakovane, vendar zelo obsežne. Predvideno tržno povečanje kmetijske proizvodnje je odvisno od primarne organiziranosti zasebnega sektorja, od pravilno in pravočasno uravnanih cen, preskrbe potrebnega repromateriala in mehanizacije ter od osveščenosti in informiranosti vseh kmetijskih proizvajalcev.

Osnovni povodarek vseh planskih pričakovanj v zasebnem kmetijstvu sloni na dobro organizirani in dovolj številni kmetijski pospeševalni službi. Ta služba mora poleg večjega pridelovanja hrane skrbeti tudi za boljše obdelovanje in vključevanje slabo izkoriščenih in opušenih kmetijskih zemljišč v organizirano kmetijsko proizvodnjo. Skrbeti mora za racionalno strukturo kmetij ter za večjo družbeno-politično in samoupravno organiziranost vseh kmetijskih proizvajalcev.

Kmetijska pospeševalna služba mora skrbeti za povečanje pridelka. To bo dosegla s pospeševanjem večje porabe in zamenjave sortnega semenskega materiala in z racionalnejšo uporabo lastnih organskih in mineralnih gnojil. Pri silažni koruzi bo potrebno razširiti pridelovanje od dosedanjih 6.660 ha na 9.550 ha oz. za 43 %. Še večji napor bo morala vložiti služba v plansko razširitev sladkorne pese: od 1.200 ha na 2.175 ha oz. za 81 %.

Prav tako težka naloga čaka pospeševalno službo pri boljšem izkoriščanju travinjav. Sedaj ima urejeno čredinsko pašo komaj 400 kmetij, leta 1985 naj bi jo imelo že 1500 kmetij. Dosaževalnih naprav je komaj 72, njihovo število naj bi se povečalo na 400.

V naslednjih petih letih je v načrtu tudi zasidati 175 ha novih sadovnjakov in 650 ha

novih vinogradov. Na zasebni zemlji bi morali pridobiti z melioracijami 4.800 ha zemljišč in jih komasirati.

Število krav naj bi se povečalo za 11 %, število spitanih goved pa za 25 %. V ta namen bo potrebno na novo zgraditi ali preurediti 620 hlevov; zaradi širitve prašičereje pa bo potrebno zgraditi 23.000 ležišč za prašiče. Na 4.200 kmetijah bodo potrebni novi silosi za pripravo razne vrste silaže.

Zaradi pomanjkanja delovnih moči na kmetijah bo potrebno razumno uvajanje nove kmetijske mehanizacije, še posebno v obliki strojnih skupnosti (od sedanjih 500 na 1000).

Zaradi iskanja dodatnih zaposlitev izven kmetijstva se število mešanih kmetij, ki obdelujejo okrog 35 % vseh kmetijskih površin regije, nenehno povečuje. Te kmetije spreminjajo njive v travnike, prispevajo le malo organizirani tržni proizvodnji in jih je v sistem strokovnega izobraževanja le težko pritegniti. Poseben problem predstavljajo ostarele kmetije, ki jih je okrog 10 %.

Posebna kategorija so zaščitene kmetije, ki naj bi bile v bodoče glavni kmetijski proizvajalci za trg, zato bi se morale do konca leta 1985 vse rekonstruirati in tržno usmeriti in postati tako strukturno in ekonomsko stabilne.

Za proizvodnjo čimveč hrane je nujno aktivirati ves kmetijski prostor oz. vse površine. Za to je treba organizirati delo pospeševalne službe na široki fronti. Sedaj so bile tržno usmerjene kmetije le kmetije naprednih kmetovalcev, kjer je pospeševalno delo lažje in združeno z manj odpora in manj porabljenega časa pospeševalcev. Vse nadaljnje pospeševanje bo težje.

Delo kmetijske pospeševalne službe v podravski regiji je še posebej naporno, saj zavzema tudi povsem nerazvita območja, ogroženo obmejno območje, izrazito hribovsko — višinske predele, kjer so posebno zahtevne agrarne operacije. Tudi velika proizvodna raznolikost zahteva več in specialnejše pospeševanje.

Sedaj se s kmetijskim pospeševanjem v osnovni mreži pospeševanja v regiji s pospeševanjem kakor koli ukvarja 64 strokovnih ljudi. Če pa upoštevamo čas, ki ga lahko uporabijo za čisto pospeševanje je sto odstotno angažiranih v pospeševanju le 35 kmetijcev. To pomeni, da pride na pospeševalca povprečno 700 kmetij, strokovno dobro pa bi en pospeševalec delo lahko opravljal le pri 200 do 300 kmetijah. To pomeni, da bi se

moral strokovni kader v pospeševanju vsaj podvojiti.

Še naprej mora osnovna kmetijska pospeševalna služba ostati pri kmetijskih organizacijah. To pospeševanje mora biti trajno povezano z možnostjo odkupa, z naročeno proizvodnjo oz. s komercialno službo kmetijskih organizacij.

Kmetijska primarna pospeševalna služba se pri kmetijskih organizacijah financira v glavnem iz marže pri odkupu kmetijskih pridelkov in živine. Zaradi trajno zamrznjenih marž pa so ta sredstva za razvito službo premajha. Pri nekaterih kmetijskih panogah marža sploh ne more pokriti vložnega dela. Vse to delo je družbeno koristno in nujno potrebno, vendar pa ni plačano. V celokupnosti je torej pospeševanje kmetijstva deficitno, seveda pa zaradi kontinuitete pridelovanja in preskrbe hrane nujno. Kmetijska pospeševalna služba pa opravlja tudi pomembne družbeno-politične naloge za razvoj zasebnega kmetijstva, vasi in kulturnega podeželja nasploh, kot rekreacijskega prostora vsega nekmečkega prebivalstva.

Po splošni oceni okrog tretjine vseh stroškov pospeševalne službe ni možno pokriti iz dohodka kmetijskih organizacij. Že dosedaj je bilo kmetijska služba v nekaterih organizacijah delno regresirana od javnih sredstev oz. skladov za pospeševanje kmetijstva. SIS za pospeševanje kmetijstva ali iz intervencijskega sklada. V bodoče bi torej dodatno financiranje kmetijske pospeševalne službe v primarnih kmetijskih organizacijah moralo biti sistemsko rešeno. Ali prek SIS za pospeševanje kmetijstva, ali prek intervencijskih skladov za oskrbo s hrano ...?

Načrtovana in potrebna kadrovska in strokovna razširitev kmetijske pospeševalne službe je možna, saj tako Višja agronomska šola kot Biotehnična fakulteta v Ljubljani dajeta že dovolj diplomantov za to službo ... Ne more in ne sme se dogajati, da niti vsaka združena oz. delovna enota kmetijske zadruga nima svoja vodje enote, niti ne pospeševalca, kot je do sedaj pogost primer. Če ni pravega stika s kmetovalci na terenu, se le težko razvije samoupravljanje in povezovanje ter pospeševanje nasploh. To terensko delo pa otežujejo včasih še zakonske omejitve (kot npr. kilometrina ...).

N. Kotar

POGOVOR Z MIHAELOM LEDINEKOM

O GOVEDOREJI V KMETIJSKEM KOMBINATU

Štiri kmetijske temeljne organizacije Kmetijskega kombinata Ptuj redijo nad 3000 glav goveje živine: 520 krav, 2600 pitovnih goved, 280 plemenskih telic, ki služijo za obnovo osnovne črede.

Kakšni so uspehi in kakšne težave v govedoreji Kmetijskega kombinata Ptuj sem se pogovarjala z doktorjem Mihaelom Ledinekom.

Povedal je, da je osnovna čreda (krave) razdrobljena na več hlevov. Največji je v Dornavi, sledi mu tisti v Ravnem polju, ostali so le s 50 do 60 stojišči.

Pretežna večina krav je črno bele pasme oz. križank med črno belo in lisasto pasmo. (Te so bile nekoč v kombinatu v večini.) Do take strukture je prišlo zaradi želje po hitrejšem napredovanju v mlečnosti, saj so te križanke prav dobre mlekarike.

Mlečnost se od hleva do hleva razlikuje. Prednjači hlev v Podlehniku, sledi mu hlev v Zavrču, Ravnem polju, drugi pa precej zaostajajo.

Polletni rezultati o fizičnem obsegu proizvodnje kažejo, da se bodo pričakovana prizadevanja na področju mlečnosti nekako dosegla (98 %). Povprečna mlečnost krav bo 4500 litrov na kravo. V kombinatu tudi ne strmiyo za maksimalno mlečnostjo, saj so stroški v pridelovanju mleka tisti, ki omejujejo proizvodnjo. Živali z veliko kapaciteto proizvodnje mleka pa niso vedno najbolj racionalne živali.

V letnem obdobju od 15. aprila izkoriščajo pašo z dodatkom suhe krme. Krave z več kot 20 litri mleka dnevno pa dobijo še nekaj močne krme.

V zimskem obdobju je krmiljenje zahtevnejše, saj so živali odvisne od krme pripravljene tekom leta oz. jeseni. Zimska prehrana temelji na silažni koruzi, senu in močnih krmilih. V letošnjem letu želijo spremeniti tehnologijo in pripraviti čim več ovelo travne silaže, ki bi izrinila iz obrokov koruzno silažo, ki je za mleko manj primerna.

Da bi ohranili enak stalež živali in izboljšali proizvodne zmogljivosti živali se zavzeto ukvarjajo tudi z načrtno odbiro oz. selekcijo. Privezujejo vse telčke sposobne za plemo. Po prvi telitvi pa nato opravijo selekcijo glede na mlečnost. Telice, ki imajo po prvi telitvi manj kot 18 do 20 litrov mleka v povprečju se izločijo iz črede in gredo v zakol.

Tako imenovanega usmerjenega oz. sezonskega razmnoževanja pri osnovni čredi krav ne prakticirajo, saj bi taka proizvodnja mleka preveč nihala. Prav zaradi mleka je telitev krav prek celega leta primernejša. Več zabrejtive je sicer v pomladanskem in poletnem obdobju, ko so živali na paši, se več gibljejo in je tako zabrejtive lažja in hitrejša in je zato več telitev v marcu in aprilu kar je po svoje koristno, saj se laktacijska krivulja pri teh kravah na paši zelo dobro izkoristi.

Kako je pri pitancih? Pitanje je ena od primarnih nalog dveh tozdov. TOZDa Kmetijstvo Dravsko polje in TOZDa Kmetijstvo Ptujsko polje. Pitancev je 2600. To pitanje je naročena proizvodnja. Vsi pitanci so last večjih organizacij združenega dela, ki se ukvarjajo z zakolom in predelavo goveda. TOZDa vnovčujeta le prirast.

Tehnologija je taka, da po prevzemu telet v pitanje pri teži 200 kilogramov preidejo teleta na prehrano, značilno za naše področje. Ti pitanci požro čim več koruzne silaže, nekaj sene in svoji teži in prirastu primerno količino močnih krmil. Ta tehnologija se je v zadnjih letih močno spremenila, pred tremi leti je bilo to še »krmiljenje iz vrecev«. Povedati je treba, da je bil lansko letni pridelek silažne koruze iz Kidričevega, Pragerskega in Dornave v pogledu hranilnih snovi močno nadpovprečen. Pitanci zato žro silažo z velikim tekom. Vendar je tehnologija v samem pitališču in tehnologija pri spravi krme silaže takšna, da onemogoča rabo velikih količin koruzne silaže. Dnevno porabijo velike količine koruzne silaže (30 ton). Silažo je treba iz silosa odvzeti, naložiti in jo v pitališču razložiti v jasli. Oprema pa ni takšna, da bi omogočala veliko porabo koruzne silaže, ročno delo pa pri pitanju, zlasti pri krmiljenju odpade. To so preveliki tovari in teže, tega pa danes ljudje več ne zmorejo, 200 do 500 kilogramski pitanci požro v povprečju dnevno 12 do 14 kilogramov silaže, pri staležu 2600 glav je to 30 ton.

Pri relativno skromni porabi koruzne silaže in močnih krmil dosegajo pitanci dober dnevni prirast. Lanskoletna realizacija in realizacija v letošnjem prvem polletju kaže, da biki pridobijo dnevno 1200 gramov; telice pa nekoliko manj. Povprečen dnevni prirast v velikih pitališčih pa je 1100 do 1150 gramov.

Problem pri pitanju je pomanjkanje telet. Pomanjkanje živine za pitanje je sicer splošen pojav v Sloveniji in Jugoslaviji. Zato so teleta tudi draga.

Zaradi velike vrednosti živali, ki pridejo v pitanje je pitanje pogosto ekonomsko vprašljivo. Izhod bo v manjši porabi močnih krmil in maksimalni porabi doma pridelane krme.

Želje v pitanju so velike. Obe temeljni organizaciji, ki se s pitanjem ukvarjata, želita število stojišč za pitance še povečati, vendar je to vprašanje naslednjih let, ko se bodo razmere v govedoreji ustalile.

Teleta pitajo do teže 480 do 500 kilogramov. Zaradi določenega števila ženskih živali se povprečna teža le s težavo povečuje, saj telice v pitanju veliko prenehajo z rastjo in se iz pitanja prej oddajajo v zakol. Biki dosegajo težo 500 kg, telice 460, težijo pa k temu, da bi klavno težo pomaknili še navzgor. To bi dosegli z večjimi količinami silaže, kar je ob opremi, ki je danes na voljo, le s težavo izpeljati.

Rezultati poslovanja v letošnjem prvem polletju kažejo, da so krave s proizvodnjo mleka zaključile prvo polletje z izgubo, kar je razumljivo; saj pretežni del prvega polletja spada v zimsko obdobje z drago krmo in z več dela. Druga polovica leta z daljšim obdobjem paše in z manj dela pa bo rezultat izboljšala. Pri pitancih so rezultati skromno pozitivni.

V govedoreji zahteva delo precejšnje napore delavcev in vsak tega res ne zmore. Zato bo potrebno tehnologijo čim prej izboljšati, saj mladi ljudje v hlevih nič kaj radi ne delajo, starejšim pa z leti moči zmanjkuje.

Doktor Mihael Ledinek
foto: M. Ozmeč

O setvi travno deteljnih mešanic

Sedaj je nekako optimalni čas za setev travno deteljnih mešanic in zato smo inženirja Vlada Tumepeja zaprosili, da nam kot strokovnjak za to področje, pove zakaj je setev sploh potrebna, kako poteka... kaj vse je treba vedeti.

Zakaj je setev potrebna? Če kmetija poveča število živali potrebuje več krme in zato del njihovih površin spremeni v travinje. Potreba po setvi se javlja tudi kadar se meliorirajo obstoječe travniške površine, ki so bile prej zamočvirjene in je bila slaba sestava trav. Setev je nujna tudi takrat, če je travnik tako močno degradiran, zaradi napak v gospodarjenju, da se več ne izplača obdelava.

ZAKAJ TRAVNIK -PROPADE? Vzrok je prepozna košnja, porast travnikov je nato počasen, v sušnih obdobjih se na takšne travnike naselijo pleveli — zlasti regrat. Tudi prenzika košnja uniči vegetacijske vrhe pri travi in tako začnejo prevladovati slabše vrste trav.

PRIPRAVA TAL: Tla je treba dobro obdelati z oranjem ali pa s frezami. Pri nas bo prišlo v poštev oranje. Lahko si pomagamo tudi s herbicidi. Preden travnik preorjemo poškropimo travinje z mešanico treh kilogramov Reglana in treh kilogramov Gramoksone razredčeno s 400 litri vode. S škropljenjem uničimo vso vegetacijo. Po petih dneh je treba travnik preorati, površino dobro obdelamo in na novo zasejemo. To so kratkotrajni herbicidi,

ki omogočajo po petih do desetih dneh ponovni rast plevelov, zato je oranje treba opraviti pravočasno.

ČAS SETVE: Travno deteljne mešanice lahko sejemo spomladi in jeseni, vendar je za naše klimatske razmere ugodnejša jesenska setev, kajti za uspeh po setvi je poglavitna vlažnost. Pri nas pa se v jeseni ni treba bati suše. Optimalni čas je torej od 15. avgusta do 15. septembra. Pri spomladanski setvi se izpostavljamo nevarnosti, da nas bo prizadela suša in uničila precejšen del mladih rastlin ter znova uničila ugoden sestav travne ruše. V jeseni ni treba uporabljati nobenega zaščitnega posevka in bo najboljši uspeh, če opravimo čisto setev.

NAČIN SETVE: Lahko sejemo ročno in strojno. Največkrat bo prišla v poštev ročna setev, ker mi primernih strojev za setev nimamo. Lahko bi sejali z žitnimi sejalicami s setvijo podolgem in počes. Pri ročni setvi je treba posebej paziti na stalno mešanje semen, saj so semena različno teža in bi lahko prišlo do razslojitve. Tu je prav tako priporočljiva navzkrižna setev.

GLOBINA SETVE: Ugodna je globina setve 1 ali 1,5 cm. Detelje, mačji rep in druge trave večje globine ne bi prenesle. To napravimo tako, da z lahko brano po končani ročni setvi posevek zabranamo. Izredno važno je tudi tlačenje zemlje. To opravimo z vožnjo traktorja

po travniku tako, da sledi traktorja celo njivo povaljajo. Tako preprečimo poškodbe, ki bi nastale z izsušitvijo.

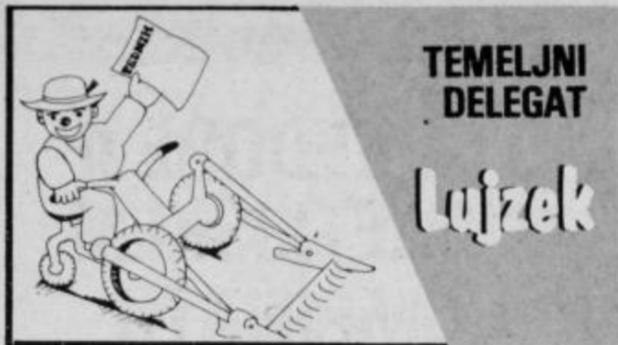
GNOJENJE: Priporočamo, da površino najprej pognojimo z dobro preperelim hlevskim gnojem ali pa z gnojevko. Ne smemo uporabiti več kot 15 kubičnih metrov na hektar. Potrebno pa je tudi gnojenje z mineralnimi gnojili: 60 kg čistega fosforja na ha, 100 kg kalija in 60 do 80 kg dušika. Če bomo prvič pasli so potrebne manjše količine dušika, če pa bomo posevek prvokrat koristili za košnjo je potrebno dati 100 kg dušika. Preračunano v KAN je to 400 kg KANA na hektar.

V takem posevku se pojavi precej plevela, zato je potrebno ko je posevek visok 15 cm izvršiti čistilni rez. S kosilnico posevek pokosimo in pobereemo z nakladalko zeleno maso in jo zavržemo. Tako uničimo enoletne plevelce. Če tega ne opravimo nam pleveli zadušijo travno deteljno mešanico in dobimo zelo redek posevek.

Najbolj se je obnesla kompleksna mešanica: 16 kg angleške ljuške, 4 kg mačjega repa, 4 kg travniške bilnice, 2 kg travniške latovke, dodamo pa še 3 kg semen bele detelje. Taka mešanica bo zagotovila obilen pridelek za več let in pa seveda kvaletno krmo.

N. Kotar

N. Kotar

Se gnes nesen priša prav k sebi od tistega ovokrotnega neurja, ki je gluh tak zgedalo kak, da bi se cela zadeva k sodnemi dnevi pripravljala. Premoj duši tak je veter piha, ke nama je z Mico skoro vso slomnato streho na koči okoli obrnol, dež pa je tak leja, ke bla mlaka naenkrat puna no majo zaj žabe notri drgoč svoje poletne orkestralne koncerte. Toča pri nas na srečo neje klestla pač pa je provo katastrofo v Pomurji, okolici Lenarta no Marproga naredla. V cajngah sen slike gleda no sen se poleg skoro razjoka. Toča je tak vse doj sklestla, ke niti listja več na drevji nega, gorice sò vničene, karuza potrjana, sodje potučeno. Saj rečen, bogi lidje, ki samo od zemlje živijo. Narova no vremen sta pač tisti zadevi, ki ji človik še ne obvloda no ji najbrž nikol nede moga na svoje cugle privezati.

Pa tudi v toten primeri nič ne pomoga jok no stok. Drgoč je treba v roke plunoti, saj vete kak provi tisti pregovor: Zemlja vse ti da in vse ti vzame... Pomogati pa je že treba totin liden, ki so brez vsega ostali. Jaz man tan pri Lenarti enega znonca, ki sen mu že java naj si v jesen pride po jabolka no kripo karuze pa tudi en pičekle vina bon mo šenka. Dosti neje, saj tudi sama z Mico nemama dosti. Predlogan, da vsoki po svojih močeh priskoči na pomoč, saj nikol ne vemo gdo mo tudi mi pomoči potrebni.

Za žalostnimi pa še boj veselo novico: Pisa mi je Štefek s Ptujškega polja, ki se zanimle kak bi doba eno primerno žensko, ki bi se htela na njegov grunt oženiti. Vse je že proba, samo pred matičara še neje moga nibene praviti. Takšen je moj odgovor: »Veš Štefek jaz nesen niben zakonski svetovalec, rad pa bi veda kak se ti k toti zadevi fcoj sprovaš. Kejto te poznani, si fejst dečko no ne ven v keran grmi zovec leži. Ena tvoja bivša prijateljica mi je provla, ke si si son kriv, da te neje vzela za moža. Pre, ke si fort naprej samo svoj traktor poprovla na njo pa si pozoba... Veš to je tak: kmet more traktor, zemljo no živino rad meti, samo tudi svoje boje polovice ne sme zanemorjati. Te pa srečno.

* LUJZEK

Urejene čakalnice

Priznajmo, tudi v zdravstvu smo zadnji čas naredili velik korak naprej. Naj omenimo, da smo v zadnjih desetih letih dobili nov kirurški oddelek, novi združeni zdravstveni dom, da je bilo tudi na podeželju zadnji čas precej narejenega, da imajo ljudje danes že marsikje zdravnika bolj pri roki in še bi lahko naštevati.

Lična korita s cvetjem in zelenjem v čakalnicah zdravstvenega doma

Pri tem pa nismo pozabili tudi na notranjo ureditev, funkcionalnost zdravstvene službe in na ureditev čakalnic, čeprav morajo bolniki čakati tudi po dve, tri ure predno pridejo na vrsto v zdravniško ordinacijo, kjer se z zdravnikom pomenijo o svoji bolezni, težavah, so v čakalnicah postavili lična korita s cvetjem in raznovrstnim okrasnim zelenjem, kar vse blagodejno vpliva na vse tiste bolnike, ki sem prihajajo na zdravniške preglede, na zdravljenje.

Besedilo in posnetek: Franjo Hovnik

VESEL SOBOTNI VEČER V PRVENCIH

Modna revija stare obutve

V Prvencih na Ptujškem polju so v soboto zvečer veselo sklenili razstavo Čevljarstvo včeraj in danes, o njej smo pisali že v prejšnji številki Tednika in jo je pod pokroviteljstvom prosvetnega društva Prvenci — Strelci pripravil čevljar Ivan Galun. Osrednji del sobotnega večera je bila modna revija novih čevljev izdelanih po stari modi. Manekeni in manekenke, domači fantje, dekleta, moške in žene, so prikazali najrazličnejšo staro obutve, ki je lepo pristajala tudi k starim oblačilom.

Zanimiv je bil prikaz starega običaja, kako so nekoč hodili čevljarji na »stero«, predstavili pa so se tudi tamburaši iz Velike Nedelje. Dvorana prosvetnega doma v Prvencih je bila polna do zadnjega kotička, kar je dokaz, da si ljudje na podeželju želijo še več takšnih in podobnih prireditvev. Plesalce v novih in starih čevljih je do prvih ponedeljkovih ur vrtil ansambel Podravci.

(Tekst in foto: JOS)

Novi čevlji po stari modi in stare obleke so bile uspešna modna kombinacija.

NOVICE IZ KS PTUJSKA GORA

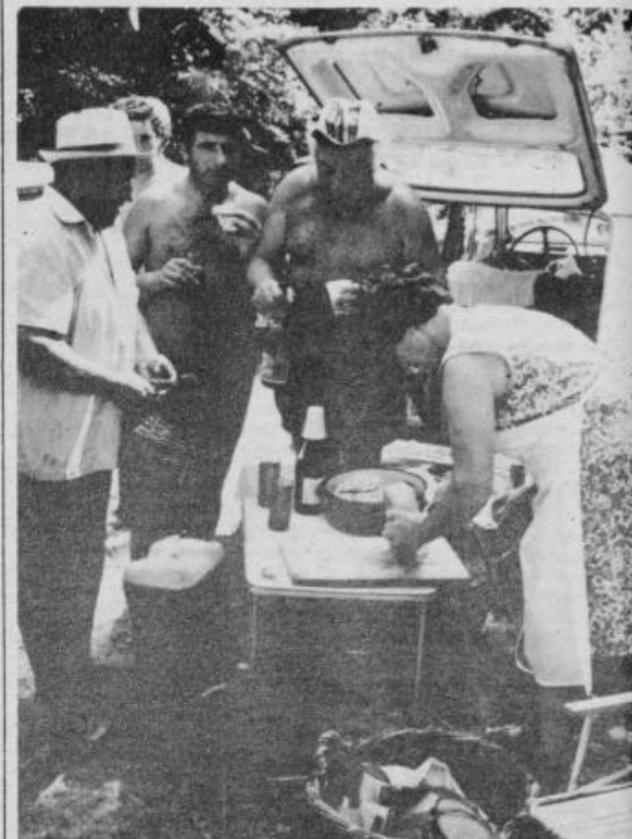
Krajani krajevne skupnosti Ptujška gora imajo mnogo želja in potreb. Najbolj pa jih »žulijo« slabe makadamske ceste: Janžki vrh — Doklece, Slape — Janžki vrh... Makadamskih cest v tej krajevni skupnosti ni malo, kar 42 km jih je. V spomladanskih mesecih jim je te ceste uspelo vsaj delno usposobiti za promet, a so zadnji nalivi ceste spet uničili.

Želijo asfaltirati vsaj eno cesto: Podložje — Medvedce ali Ptujška gora — Stogovci. Ne vedo pa še katera cesta bo prej v programu modernizacije.

Krajani so se dobro vključili tudi v izgradnjo vodovodnega cevododa iz Ptujške gore v smeri Medvedce — Sestrže. Sicer so bolj malo sodelovali pri delu, res pa je, da so podložke gospodinj spekle kruha za 370 prostovoljcev, kolikor jih je bilo na akciji v počastitev občinskega praznika. Tudi za ostalo hrano in pijačo so poskrbeli.

Radi bi gradili mrliško vežico in zagradili pokopališče s primerno ograjo. Postavili in uredili pa so tudi avtobusna postajališča.

N. Kotar

Kruha in pijače za 370 ljudi

Foto: L. Cajnko

ZA DEŽJEM PRIDE SONCE...

V zadnjem času slišimo o raznovrstnem neurju, ki dirja skoraj po vsem svetu. Ni dolgo tega, kar je neurje uničilo pridelke v Radgoni. Takrat smo vsi samo potarnali in si dejali, da smo lahko še kar zadovoljni, da tudi pri nas ni bilo tako. Kot izgleda so bile te besede prehitro izrečene, kajti tudi pri nas je neurje uničilo precej pridelka.

Lep torkov dopoldanski dan, nam ni dal slutiti, da bi se lahko popoldan karkoli nepričakovanega zgodilo. Takšnih dnevov, ko so se oblaki podili sem ter tja po nebu

smo bili vajeni. Vendar nas je zelo presenetilo, ko smo v nekaj minutah videli tisti del dneva, ki ga nihče ne bi rad kaj hitro več doživel. Močan veter je pričel stresati še nezrelo šadje. Palice, po katerih se je vzpenjal fižol, so samo padale na tla, koruza s svojimi storži se je majala, zdaj v levo, zdaj v desno, nato pa pristala tako kot malopoprej fižol. Ceste je v trenutku zalila voda. Ker je bil močan veter, se je dež v vrtincu zaletaval v hiše, hleve, avtomobile... Škode je kar precej, saj je uničenega skoraj polovica pridelka.

Uničeni niso samo poljski pridelki, temveč bo veliko škode občutil tudi KK Ptuj, s svojimi nasadi vinske trte. Če smem reči, da je sedaj vinska trta najlepša, saj posvečajo največjo pozornost sedaj, ko je največ trtinah zajedalcev. Ob pogledu, kakšen je sedaj vinski nasad, sem se kar zgrozila. Nekaj teras je dobesedno kar podrlo. Kako? Čisto preprosto. Veter je tako močan, da se je s silo uprl v goste

trsnе šibe, s se bolj gostim listjem, je z lahkoto prelomil betonske „sohe“ in tako uničil nasad.

Kot sem že omenila, je neurje povzročilo precej škode. Delavci KK Ptuj DE Podlehnik pa bodo morali vložiti precej delovnega truda, da bodo vinsko trto čimprej spravili v takšno stanje, kot je bilo prej.

Jana Hvalec

Dogodek z ormoške ulice

S fotografskim aparatom okrog vratu sem se pred dnevi napotil po Ormožu, pa me nenadoma ustavi neznanec in pravi: „Slikajte še naš prelubi odpad, ki že nekaj dni gori in povzroča ob vetru, ki zapiha iz tiste smeri hudo neprijetne vonjave v našem mestu.“

Čeprav sem o tem ormoškem „problemu“ pred kratkim že prebral v Večeru, mi je stvar postala zanimiva. In res je bila. Bilo je v sredo in dan prej je bilo silovito neurje, pa niti močan dež ni uspel dokončati dela, ki so ga prejšnje dni opravljali gasilci, tudi oni očitno brez uspeha. V prejšnji številki Tednika smo lahko brali tudi o organiziranem odkupu sekundarnih surovin v Ormožu, pa je to smrdečo odlagališče toliko teže razumeti. Priznati je treba, da odlagališče sicer zasipavamo z zemljo in da bo morda zadeva kmalu urejena. Dejstvo pa je, da goreča plastika in pa drugi odpadki, ki privabljajo tja roje muh povzročajo zelo neprijetne vonjave in kar verjamem Ormožanom, da jim te vrste vonjave niso všeč.

S kolikimi prsti bi morali pokazati na tiste, ki so za take stvari dolžni skrbiti? JB

Kljub intervenciji gasilcev in močnemu naliivu, se je na ormoškem „odpadu“ še vedno kadilo.

**KUPUJTE VEDNO
V PAPIRNICI IN GALANTERIJ**

ŠOLSKE POTREBŠČINE

Nasvet za varčevanje z vse bolj drago energijo

Baje so se mlini na veter v naši državi včasih že vrteli, pa so jih v sodobna energetska sredstva popolnoma izpodrinili. V nekaterih državah so se še ohranili, vendar le bolj kot turistična zanimivost, kaže pa, da bodo ponovno začeli pridobivati na praktični vrednosti. Zamisel se morda zdi prvi hip smešna, realnejša pa postane, če pomislimo na močne pomladanske in jesenske vetrove, prihranek pri potrošnji vse bolj drage in primanjkujejoče energije, tudi ne bi bil tako majhen. Tudi strokovnjaki v svetu se vse bolj ubadajo z načini, kako bi boljše izkoristiti vse vires energije, ki nam jih nudi narava — in povsem zastoj...

Mlin pri Lenartu v Slov. goricah — zaenkrat le še kot turistična atrakcija
Foto: J. Bračič

Arheološka izkopavanja v Ormožu

Na zemljišču, kjer bodo začeli z gradnjo upravno-poslovne zgradbe, so končana arheološko raziskovalna dela, ki jih je vodila Marjana Tomanič-Jevremov, kustos Pokrajinskega muzeja v Ptuj. Raziskanih je bilo 830 kv. metrov površine. Odkrili so vrsto pomembnih ostalin od kulture žarnih grobišč do srednjega veka. Izkopanine dokazujejo, da so na tem območju stalno živela ljudstva že tisoč let pred našim štetjem, to je pred prihodom Ilirov v te kraje, in da se je življenje z večjimi ali manjšimi preselki kontinuirano nadaljevalo vse do danes.

Stroški raziskave znašajo nekaj nad tisoč dinarjev po kvadratnem metru, bremenijo pa investitorja stavbe.

Ob stoletnici znanega ptujskega slikarja

Te dni, točneje 15. avgusta je poteklo 100 let od rojstva JANA OELTJENA, priznanega akademskega slikarja, ki je po koncu prve svetovne vojne stalno živel in ustvarjal v Ptuj in njegovi okolici. Prav je, da se tega dogodka spomnimo tudi v Tedniku in to po zaslugi umetnikovega prijatelja Alfreda Bradača, ki je tudi naš občasni sodelavec. Alfred Bradač je pripravil tudi posnetka dveh del Jana Oeltjena, ki ju objavljamo.

Ribič

Na plaži

Jan Oeltjen

Akademski slikar Jan Oeltjen je bil rojen 15. 8. 1880 v Jadenbergu na Oldenburškem kot sin starega kmečkega rodu. Prve šole je obiskal v Hannoveru, študiral je najprej arhitekturo, šele leta 1900 se je odločil za slikarstvo. Študiral je na akademiji v Berlinu od leta 1900-1904 nato je študije nadaljeval v Münchenu na Lehr und Versuch-Ateliers od leta 1904-1908.

Njegov prvi značilnejši uspeh je imel z razstavo v Bremenju kjer je tudi bil izbran za člana Nemške umetniške zveze. Po končani študiji je šel v Rim 1909 in Paris 1910.

Na ischiji je spoznal slikarko in kiparko Elzo Kasimir, hčerko Alojza Kasimira iz Ptuja se z njo poročil. Od leta 1910-1914 je živel na Dunaju, pa se stalno vračal v Haloze v Vajevo. Njegovi lesorezi so značilni oglataste oblike rezanja, ukvarjal se je z oljati, akvareli in jedkanicami. Glavni predmet njegovega ustvarjanja je bil človek. Pomembna skupina v delu so portreti. Posebno je ljubil življenje v Halozah in ptujski okolici.

Njegova dela visijo v umetniških galerijah: Bremen, Hamburg München, Berlin; v domovini pa Ptuj in Maribor.

To leto je posvečeno njegovi 100 letnici rojstva.

(Alfred Bradač)

MLADI S POHORJA OŽIVLJAJO KULTURNE TRADICIJE STARŠEV

Na pobudo mladih iz krajevne skupnosti Smartno na Pohorju in predsednika patronažnega odbora za kulturno zgodovinsko urejanje Pohorja, dr. Lujo Polanca, so v okviru KUD Smartno, letošnjega februarja ustanovili folklorno skupino. Njen osnovni namen je uživanje in ohranjanje kulturnih vrednot pohorskega kmeta. Folklorna skupina, ki jo trenutno sestavlja 15 mladih iz kmetijske, neposredne proizvodnje in študentov, je morala v svojih začetkih zaorati trdo ledino, tako v iskanju starih pisanih dokumentov kot tudi ustnih izročil. Posebne težave pa so imeli z iskanjem značilne pohorske narodne noše. Najbolje za njo so jim bili zapiski v zborniku v Novicah iz leta 1854. Prizadevnosti članov folklorne skupine se je zahvaliti, da je ta v tako kratkem času uspela zbrati potrebna gradiva in jih tudi prilagajati za nastop. Pod vodstvom mentorice in prav gotovo najbolj

zaslužni za tako hiter razvoj dejavnosti folklorne skupine v Smartnem na Pohorju, Stanke Jesenek, ki je že 11 let učiteljica na

tukajšnji osnovni šoli, so doslej izvedli že nekaj uspešnih nastopov. Najbolj pa jim je ostal v spominu nedavni nastop, ki si ga je ogledal

tudi podpredsednik predsedstva SFRJ Sergej Kraigher, ki je nastopajoče nato povabil na razgovor, ki je trajal kar polni dve uri.

Začetni uspehi so bili mladi folklorni skupini iz Smartna na Pohorju velika vzpodbuda za nadaljnje delovanje. Tako se sedaj že pripravljajo, da bodo svoj program razširili na dolžino ene ure, število članov skupine pa načrtujejo od sedanjih šest povečati na deset plesnih parov. To jim bo uspelo še z ustanovitvijo posebne folklorne skupine na osnovni šoli.

Težave imajo z zagotavljanjem potrebnih finančnih sredstev, saj so doslej ves denar, potreben za nastope in nakup narodnih noš, zagotovili sami iz lastnih sredstev in z nastopi. Prav zato si želijo, da bi njihove delovanju z več pozornosti prisluhnila tudi Kulturna skupnost občine Slov. Bistrica.

Besedilo in posnetek: Viktor Horvat

Folklorna skupina KUD Smartno ob nedavnem nastopu doma.

Spomini na osvoboditev Maribora leta 1918

Če v onem času ne bilo bi nas, večji kos slovenske zemlje bi odrgal plazi.

Kot je znano je bil konec prve svetovne vojne in razpad Avstro-ugarske monarhije konec oktobra 1918. Vojaštvo in tudi civilno prebivalstvo si je oddahnilo od 4 letne morije, saj je s tem bilo preneseno tisočletnega suženstva zatiranja svobodoljubnih narodov od strani avstrijskih oblastnikov Habsburžanov. Vsestransko navdušenje je bilo nepopisano, ko je tudi slovenski narod segel po dolgih stoletjih teptane svobode, svojo nacionalno osvoboditev, v okviru takratne Jugoslavije.

Ob razpadu avstro-ugarske vojske, sem se prve dni novembra vrnil domov. Pozdravil sem se z domačini ter se naslednji dan odpravil na novo nastajajočo slovenska vojska, vrnil se v Ptuj. Burdjanom iz Obreža v Maribor. Prijavila sva se v Meljski vojašnici. Tam sva našla med drugimi Ivana Hanzeliča, hrvaškega mojstra iz Središča ob Dravi, ki je bil že poldrugo leto na službovanju kot vodja kovačnice v Meljski vojašnici ter se je takoj po prevratu vključil v našo avstro-ugarsko vojsko. Naše takratno vodstvo je bilo v glavnem sestavljeno iz vojaštva, ki se je odločilo iz fronte na svoje domove. Odzvali smo tem vojakom, ki so bili raznih narodnosti, in se vključili v vojaško opremo, ter jih odpeljali na vlak. Vse kar smo jim dali smo deponirali v skladišču od katerega je imel ključ Ivan Hanzelič.

Ko je izdal general Maister poziv v obliki manifesta vsem avstro-ugarskim vojakom, da se naše vrste pomnožijo 18. novembra. Formirali so nas v četo. Moja četa je bila nastanjena v Mariboru in Melju ob železnici. Zvečer 22. novembra nas je pred spanjem poklical kakih 15 vojakov, dežurni podoficir, ki nam je zabil tišino, ter prepovedal ponoči prizigati svetlobo. Spati smo morali oblečeni in pripravljeni na ostro borbo. Poročnik je pokazal na mene in Bratuša, češ naj straživa ujete, ter odšel z ostalimi razoroževati straže, ki so stale na notranji strani kaznilnice. Nemškega služboju-

prejeli kavo. Poročnik Cestnik nam je povedal, da gremo razorožiti Nemce v moško kaznilnico v Pobrežju. Prejeli smo višek municije, ter vsak po dve ročni bombi, ki smo jih vtaknili za pas, nabili puške in nataknili na puške bajonete, ter se podali z mešanimi občutki, vendar brez strahu, v gosjem redu za poročnikom, ob železnici, po železniškem mostu čez Dravo. Pred mostom nas je ustavil naš stražar. S poročnikom sta izmenjala geslo. Nato smo nadaljevali pot čez Dravo. Globoko pod nami so dravski valovi peli svojo tisočletno pesem. V naših srcih se je porajal samo en svetel cilj. Slovenska reka Drava, slovenska zemlja, slovenski Maribor. Prepričani smo bili, da bomo ta naš cilj uresničili, četudi bo treba položiti glavo na oltar domovine. Ko pridemo čez Dravo na cesto, nas je ustavil poročnik. Zabičal nam je strogo tišino, in da moramo hoditi ob robu ceste čes, da ne bomo delali hrupa z našimi okovanimi čevlji.

Ko smo prišli do kaznilnice, smo splezali čez 2 m visoko zunanjo železno ograjo. Ko je skočil zadnji čez, se je odprla lina na notranjih vratih. Paznik je posvetil. S poročnikom sta izmenjala nekaj besed. Odklenil je vrata. Vsi smo v največji naglici planili s puškami na »gotovs« za poročnikom, ki je ob notranjem oglu skoraj zadel v komandirja nemške straže, s klicem »Hände hoch« (roke gor) ter mu podržal pištolo pod nos. Planili smo v stražarnico. Straža je spala. Z našim krikom »Hände hoch« so se dvigali z ležišč. Iz pušk smo jim pobrali municijo. V kotu stražarnice so imeli dva zaboja ročnih bomb, nekaj je bilo odvitih. Torej dokaz, da so bili pripravljani na ostro borbo. Poročnik je pokazal na mene in Bratuša, češ naj straživa ujete, ter odšel z ostalimi razoroževati straže, ki so stale na notranji strani kaznilnice. Nemškega služboju-

čega oficirja so dvignili iz postelje. Bil je silno osoren. Ujete smo popisali in zjutraj izpustili ter prevzeli stražo.

Tako je bilo tisto noč tudi po vseh postojankah, ki so jih imeli v Mariboru Nemci zasedene. S tem je bil Maribor po mojstrsko izdelanem načrtu generala Maistra, brez žrtve rešen tujih nemških vsiljivcev.

Naj še omenim, da smo bili pri osvoboditvi Maribora z malimi izjemami udeleženi izključno spodnji Stajerci. Pri akciji kot sem opisal v kaznilnici smo bili udeleženi skoraj izključno z območja Središča. Iz Obreža nas je bilo 7, od katerih smo še trije živi.

Naj še ob tej priliki opišem važno zadevo, ki se tiče nas borec za severno mejo 1918/19 in sicer: Pred kratkim smo prejeli vsi še živi borci spominski zbornik borb za sev. mejo 1918/19 in medalje. Vsi avtorji, na čelu z generalom Maistrom, ki so v Zborniku napisali izjave, temeljijo na neizpodbitnih zgodovinskih dejstvih. Z velikim zanimanjem sem čital izjavo generala Maistra, tega takratnega herojskega vodja človeka z železno voljo in energijo, človeka z najvišjim čutom narodne zavesti, ki je v takratni enkratni zgodovinski prelomnici slovenskega naroda izpeljal kljub mnogim zaprekam, brezhibno svojo začrtano pot, rešiti slovensko zemljo izpod grabežljivih krempljev tuje nemške lakomnosti. Pri tem čitanju smo se mi začeli obujati takratni dogodki, ki jih imam še v živem spominu.

Ko sem pregledal vsebino Zbornika, sem bil neprijetno presenečen, kajti v pomenskem seznamu so zapopadeli samo borci, ki so bili živi leta 1970. Kateri pa so umrli pred letom 1970 je zgodovina zabrisala sled za njimi, ker njihovih imen ni v Zborniku. Vprašajmo se, če živijo borci, zakaj tako? Ali ni tak postopek glavnih odgovornih avtorjev Zbornika ignoriranje in žalitev žrtve in borcev, ki so umrli pred letom 1970. Tak

postopek je neodpustljiv spodrselj od avtorjev zbornika.

Pri tem se spominjam nazaj v leto 1946. Središče ob Dravi ima dva spomenika in sicer spomenik iz časov žrtve NOB, ter spomenik žrtve iz prve svetovne vojne. Ko smo po osvoboditvi gradili spomenik žrtvam NOB, smo vsi takratni politični funkcionarji temeljito preresetali vse žrtve, ki so spadale na spomenik, da ne bi katere izpustili. Na spomeniku žrtve iz prve svetovne vojne pa so napisana imena po seznamih naselij z območja Središča.

Navedel bi pri tem še to, da je v priimskem seznamu v Zborniku iz leta 1970 na območju Ormoža 145 borcev. Če pa bi k temu še prišli vse padle in umrle pred letom 1970, bi to število brez dvoma segalo čez 200. Z območja Središča jih je najmanj okrog 15, katerih imen ni na seznamu. Pri tem bi navedel par najbolj vidnih imen in sicer, ko sem v Zborniku prebral seznam padlih nisem zasledil imena Ivana Mastena iz Središča, ki je padel pri Radgoni. Dalje bi omenil borca, ki mi je general Maister zaupal svoje življenje in sicer njegova soferja Karla Venigerholca iz Središča, ki nas je ob neki priliki ožje prijatelje naložil v tisti generalov odprti avto in nas vozil po Mariboru. Potem se moj četni narednik Stanko Ozmeč iz Hermancev, ki je bil leta 1942 ustrelen od Nemcev kot talec, njegovo ime sem sicer v Zborniku zasledil med imeni odlikovancev, oficirjev in podoficirjev, ko je bil odlikovan s srebrno medaljo za hrabrost, v pomenskem seznamu pa ga ni. Še in še bi lahko našteval.

H koheu bi še pripomnil, ali ni bilo nekaj bolj enostavnega, ko bi odgovorni, ko so planirali Zbornik, poslali vsem občinskim organizacijam prostovoljcev borcev za sev. mejo 1918-19 okrožnico, češ, naj ugotovijo vse padle in umrle pred letom 1970. Zakaj tega niso storili, ne vemo?

Martin Kolarič

Kranj

Kranj je mesto na Gorenjskem. Znano je po industriji in športnikih, ki posegajo na svojem področju po najvišjih mestih. Sava, Iskrna, Tekstilindustrija, Planika... je glavnina kranjske industrije. Njihove izdelke gotovo vsi poznate. Tudi športniki niso od »muh«. Brata Petriča, Bogdan Norčič, Franc Peternelj, Ropret, Udovič, Nejc Zaplotnik... to so le najbolj znani. Ponosni smo tudi na našega kantavtorja in hkrati zelo preprostega Andreja Siferja. Kranj je sorazmerno staro mesto. Stari del mesta se nahaja na skali med sotočjem rek Save in Kokre. Novi del se širi proti

vzhodu, tako imenovana Planina. Turističnih zanimivosti, razen vseh stavb in ustanov, ki nosijo Prešernovo ime, v Kranju skoraj ni. Vedeti je namreč treba, da je dr. France Prešeren prav v Kranju preživel zadnja leta svojega življenja. S kulturnimi in zgodovinskimi znamenitostmi pa so zato bolj bogati okoliški kraji in mesta. V Kranju je tudi nekaj sodobnih trgovin, osnovnih šol, Prešernovo gledališče, dve kinodvorani in trije hoteli. Samo 8 km od Kranja se nahaja letališče Brnik na katerem lahko pristajajo tudi največja letala na svetu. To je le nekaj o Kranju. Pa kaj več prihodnjič. Tomaž, 14 let

MI BRIGADIRJI

MDB Dušan Kveder Tomaž na MDA Jasenovac 80

Pred nekaj več kot dvema tednoma se je iz zveze delovne akcije Jasenovac '80 vrnila brigada Dušan Kveder-Tomaž — ena izmed treh, ki jih je letos organizirala OK ZSMS Ptuj. Čeprav so se brigade letos formirale nekoliko pozneje, kot bi bilo potrebno, je ta brigada imela dobre priprave. O tem priča 7 brigadnih konferenc, na katerih smo predelali pravila o organizaciji MDB in MDA, izvolili vse potrebne organe ter se spoznali. K temu so pripomogle še tri delovne akcije, na katerih smo se spoznali tudi pri delu s krampom ali lopato. Akcija se je zaradi slabih vremenskih razmer, ki so ovirale priprave začela šele 10. julija.

malo več razumevanja in samoupravnega reševanja problemov s strani članov štaba akcije leto lahko izboljšali. Veliko je bilo razumevanja na področju interesnih dejavnosti. Urniki aktivnosti niso bili usklajeni, ocenjevale pa so se z ocenami od 1—10, česar na drugih akcijah še dalj časa ni. Takšno ocenjevanje je dopuščalo, da so se ocene dajale „na lepe oči“ ali pa so se uveljavljale želje po uravnolovki. Mislim pa, da smo to ocenjevanje v drugi dekadi zastavili nekoliko bolj objektivno. Naša brigada na teh področjih ni imela težav, saj so bili referentje večinoma izkušeni briga-

interesnih dejavnosti in zato smo prav gotovo zaslužili oceno 10. Priznanje za družbene aktivnosti kar je uspelo le še brigadi iz Krajevca. Poglejmo, kako je bilo z delom na delovišču. Presenetila nas triurna vožnja z avtobusom, nam je pobrala kar veliko delovne moči, še več pa časa, saj smo se prvi dekadi vračali v naselje le okoli pete ure popoldan. Večinoma smo delali ob železniški progi Umčavi — Bosanski Novi in železniški postaji v Bosanskem Novem. Tračnice in pragovalni povzročali nemalo težav, pa tudi poškodb in če pridamo še vroč poletno sonce se ni čuditi, če smo

PRI DELU NAJBOLJE SPOZNAŠ ČLOVEKA

V zadnji številki Tednika smo vam obljubili, da bomo o akciji 9. avgusta — AKCIJA KOT SE NOBENA — pisali tudi v današnji številki. Obljuba dela dolg in tako smo spet na delovišču MDA Slovenske gorice 80. Med 360 brigadirji, vojaki, veterani in domačini. Pišemo in beremo o tistem jutru iz katerega je zrastle dan udarništva pri gradnji primarnega cevovoda v smeri Medvedce—Sestrže.

komarji. Naj bo naš prvi sogovornik Franc Zinko: „To je naš zadnji udarniški dan. Imeli smo štiri. Vedno je bilo lepo vreme in tudi delovni uspehi so bili vedno dobri. Na prvem udarniškem dnevu sem bil komandant brigade veteranov. Na vseh akcijah mi je bilo všeč, saj delo med mladimi v človeka vliva voljo, zdi se ti, da si tudi sam tako mlad.“ Tako je povedal naš znan veterani.

nogometnem turnirju za pokal Slovenskih goric in od tam izvira pobuda za sodelovanje na tej akciji. Vojaki bi bili šli radi na akcijo kar vsi, ker kaj takšnega še ni bilo. Šli smo po enotah in izbirali. Prišlo nas je 100. Mi smo vedno pripravljene sodelovati in z veseljem bi prišli na takšno ali podobno akcijo, če bi bilo možno. Seveda pa mora biti pobuda s strani tistih, ki nas potrebujejo.“ Marija Sprah, veteranka: „Na starih akcijah smo imeli trojko. Tekmovali smo kateri bo več skopal. Potem smo dvigali zastavo.

Franc Zinko

Marija Sprah

Jožica Krajnc izbira lopato
foto: L. Cajnko

Brigadirji MDA Dušan Kveder-Tomaž, zbrani pred mostom čez Savo ob katerem stoji naselje „Svijetu mir“

Domačini iz Sestrž

VIII Pleničar

Janko Sporar

malo brigadirjev. Medse so me z veseljem sprejeli in upam, da so tudi zadovoljni z mano. Tudi jaz sem zadovoljen z njimi, saj so to fantastični mladinci.“ Ivan Doberšek je pravtako mlad kranjan Sestrž: „To je druga prostovoljna akcija v kateri sodelujemo domačini. Danes nas je iz Sestrž več kot 30. V ponedeljek smo jim pripravili tudi malico.“ Vili Pšeničny, nekdanji urednik tednika Mladina, je tudi bil med udeleženci akcije, saj kot vojak sodi v vojašnico Dušana Kvedra v Ptuj: „Vojaki smo že večkrat dali pobudo, da bi sodelovali na delovni akciji, ta želja se nam je tokrat vendarle uresničila. Med vojaki je za udarniško delo izredno zanimanje in tudi za to akcijo je bilo preveč prostovoljcev. Na razliko med svinčnikom in lopato (saj je novinar) sem se že privadil. Nasploh pa mi je mladinsko prostovoljno delo zelo blizu.“ Janko Sporar je zadolžen v garniziji Dušana Kvedra za stike z zunanjimi krajevnimi skupnostmi, s krajevnimi skupnostmi mesta Ptuj. O tem kako je potekalo dogovarjanje o sodelovanju na udarniškem dnevu je povedal: „Naše dosedanje sodelovanje je bilo na športnem in kulturnem področju. Z brigadirji smo se srečali na

Skupaj smo bili dva meseca in smo se dobro poznali. Vedno nas je spremljala pesem: na delo, z dela, med delom; vedno pesem. Bila sem na akciji Samac—Sarajevo, v Kočevju... Skupaj štiri mesece. Udarniški dnevi se mi zdijo koristni, prijetni. Počutim se mlado, čeprav sem stara že 65 let. Lopata mi ne dela težav. Z veseljem grem na akcijo in dokler bom mogla bom šla.“ Jožica Krajnc, veteranka: „Mislim, da ni razlike med današnjimi in nekdanjimi akcijami. Takrat smo delali z večjim elanom, ker je bila domovina porušena. Tudi sin je bil na dveh delovnih akcijah. Mi smo pravzaprav brigadirska družina, če še moža upoštevamo...“ Brigadirji, vojaki, veterani in domačini so bili na akciji, da bi prispevali svoj delež glede na telesne sposobnosti. Prišli so zato, da se srečajo in tudi zato, ker človeka najboljše spoznaš med delom. Razlike v akcijah torej ni. Le časi so drugačni. Mladina pa je bila takrat in je danes. Tudi delovna vna je bila takrat in je danes. Takrat so gradili zato, ker je bilo vse uničeno, ker ničesar ni bilo. Danes gradimo zato, da bi bil naš jutri še lepši, še boljši.“ N. Kotar

Udeležilo se je samo 43 brigadirjev (od tega 11 deklet in 4 pionirji) in kar težko je bilo iz nje izločiti nekatere mladince. Ti so se pozneje odločili za udeležbo na MDA Brkini ali Posočje. Povprečna starost brigade je bila 18 let. Zraven naše so bile na akciji še brigade iz Ruda, Valandovega, Kragujevca in Dorde. Vse brigadirje je na začetku presenetila skrajno slaba organizacija akcije. Čeprav vemo, da je bilo nekaj objektivnih razlogov, pa bi z

dirji. Razveseljivo je bilo, da skoraj ni bilo brigadirja, ki bi odklonili sodelovanje pri izdelavi stenčasa, biltena ali pripravi kulturnega večera. Na področju športa pa tako nikoli ni težav. V kulturnih večerih je sodelovala večina brigadirjev, še posebej je uspel večer ob dnevu vstaje slovenskega naroda... Veliko zanimanje so naši brigadirji pokazali za idejnopolično delovanje. V biltenih komisije za IPD smo objavljali misli brigadirjev o Titu, mladih in revoluciji, politične šole

bili pošteno izčrpani. Delali smo tudi prvo in zadnjo nedeljo akciji, medtem ko smo drugi dekadi izkoristili za objektivno udeležbo na otvoritvi železniške proge ob 27. juliju. Ker smo železnici delali dobro — vsak dan smo presegli normo približno 40 %, smo dobili tudi priznanje tamkajšnjega železniško-transportnega podjetja. Tudi v drugi dekadi smo redčili gozdove blizu Noške smo presegli norme, medtem ko ostale brigade ostajale pod njimi, — dvakrat smo jo presegli več kot 100 %.

Večino delovnih dni smo preživel ob železniški progi v Bosanskem Novem, kjer smo kopali jarek za PTT omrežje in nameščali pragove in tračnice

Če torej združimo vse rezultate zelo dobrim vzdušjem in razumevanjem znotraj brigade lahko rečemo, da kljub težkim pogojem delo in življenje na tej akciji nista razočarala. O tem pričajo vsa priznanja akcije, ki smo jih osvojili. Priznanje pa je bila to brigada tudi republiško priznanje — Vladimir Nazor. Razen nas je tako rezultati dosegla še brigada UK ZSM Srbije iz Kragujevca, medtem ko so se drugih brigadah pokazale posledice slabih priprav.

Več kot vsa priznanja pa priložnost pomenijo novo skovano tovarništvo, nova znanja iz tečajev esperanto, prve pomoči, fotoaparaterjev, elektrovarilcev..., izkušnje iz delovanja v samoupravnih organih brigade ali akcije, 10 predlogov v vrste ZK ter 13 udarnikov in pohvaljenih mladincev in mladincin. In kaj naj še drugega želimo, da bi se drugo leto spet srečali na akciji in da bi ta mladinski pobudni prenesli v okolja kjer delamo živimo? Darja Lukina

PREDSTAVLJAMO VAM TRŽIČ

Naš Tržič stoji ob vznožju Karavank na severu, ob sotočju Tržiške Bistrice in Mošenika. Mesto je staro okrog 660 let, ima okoli 13.500 prebivalcev, od katerih je večina zaposlenih v občini. Veliko pa je mladih: dijakov, študentov in osnovnošolcev. Velik del osnovnošolcev nadaljuje šolanje izven občine in to v Kranju in Ljubljani, saj Tržič nima srednjih šol. Tu ni nezaposlenosti. Zaposlitev dobijo tudi delavci iz drugih krajev in republik. Zaposleni pa so predvsem v čevljarški in tekstilni industriji, gradbeništvu in komunalni dejavnosti ter gozdarstvu. Tržič je staro mesto v katerem je tudi precej znamenitosti, kot je Kurnikova hiša, Paviljon NOB in tik pod vrhom Ljubelja pa so ostanki podružnice zloglasnega taborišča Manthausna. Mesto Tržič pa se širi v smeri severovzhoda, kjer nastaja novo naselje Bistrica. Tu je postavljen nov dom starostnikov, kar je za nas izrednega pomena, vrtec. V Bistrici pa tudi vsako leto prirejajo razstavo mineralov, kjer sodeluje več društev iz domovine in tujine. Kulturna razgiba-

nost v Tržiču je še kar zadovoljiva, vendar se ljudje še niso navadili na razne kulturne prireditve in tako včasih ne dosežemo zaželenega uspeha. Turizem pa je v zimskem času zelo razvit, predvsem na Zelenici, kjer je manjše smučarsko središče in predstavlja zibelko tržaškega in nasploh vsega jugoslovanskega alpskega smučanja. Upam, da med nami ni nikogar, ki ne bi poznal imena Bojan Križaj, Janez Zibler... Tržičani pa ne zaostajamo tudi na področju alpinizma, saj so se naši alpinisti udeležili že večjih, pomembnejših odprav (vzponov), med njimi tudi himalajske — Borut Bergant. O, skoraj bi pozabili napisati še nekaj o naših motokrosistih. Tudi tu je Tržič poznan kot prireditelj mnogih svetovnih in državnih dirk za motorje 250 in 150 kubikov. No, kratko smo vam predstavili Tržič, v drugem delu pa bomo predstavili še več tržičskih značilnosti.

(Fašizem v Jugoslaviji, Nastanek fašizma in Neofašizem) pa se je udeleževalo kar 27 brigadirjev in vsi so tudi uspešno opravili preizkuse znanja. Še bi lahko naštevali, kako vse smo se udeleževali v

V okviru „šole zgodovine“ smo obiskali razen zgodovinskega območja Kozari še istega v Jasenovcu in položili šopek h grobnici 700 tisoč žrtv fašistično-ustaškega divjanja

SEKCIJE OBČINSKIH KONFERENC SZDL

O družbeni skrbi za starejše občane

Svet za socialno in zdravstveno politiko pri Republiški konferenci SZDL je že večkrat obravnaval probleme in naloge za boljše organiziranje družbene skrbi za starejše občane. Bili so mnenja, da je treba o teh nalogah organizirati politične dogovore predvsem v krajevnih skupnostih in v občinah. Zato so predlagali občinski konferenci SZDL, da so nosilci in pobudniki družbene akcije za organiziranje boljših življenjskih pogojev za starejše občane.

Svet je bil mnenja, da bi naloge družbene skrbi za starejše občane obravnavali v okviru sekcij SZDL v občinah in tudi v krajevnih skupnostih. Temeljni cilj razprave na sekciji pa bi bil opredelitev konkretno določenih nalog, ki jih je treba uresničiti v občini in v KS. To bi naj bilo zapisano v akcijskem programu, ki bi zajemal pregled in analizo slabosti pri skrbi za starejše občane in načine, kako odpraviti pomanjkljivosti pri tem delu, da bo družbena skrb za starejše občane organizirana boljše.

Med številnimi ugotovitvami velja omeniti, da še vedno niso izkoriščene vse možnosti za aktivno vključevanje starejših občanov v različne oblike dejavnosti in da tudi nismo dovolj široko razvijali različnih oblik pomoči in skrbi za starejše občane, čeprav so te znane in tudi uspešne. Zlasti nismo posvetili dovolj pozornosti obravnavi in uveljavitvi pravic in položaja starejših ljudi kot nekdanjih delavcev v združenem delu, saj je še vedno odprto vprašanje, ali se njihovo minulo delo ustrezno kaže in potrjuje le v pravicah, ki jih imajo danes.

O teh vprašanjih, povezano s pogoji dela in razmerah v domovih upokojencev je tekla razprava na seji izvršnega odbora skupnosti socialnega skrbstva občine Ptuj, ki je bila v ponedeljek, 18. avgusta 1980.

— u

STARE KMEČKE NAVADE V SLOVENSКИH GORICAH

Včasih so bile drugačne delovne navade kot danes. Včasih, ko še niso poznali ljudje na kmetijah ne traktorjev in ne sodobnih traktorjskih priključkov s katerimi danes opravljajo že skoraj vsa kmečka opravila, je bilo, kmečko življenje mnogo težje, bilo pa je tudi bolj

Iz tega slabšega prediva so potem izdelovali vrče, rjuhe in vrvi. Stari ljudje v Slovenskih goricah vedo povedati, da je bilo tretje trtje lanu izredno zanimivo in veselo opravilo. Čeprav je zahtevalo spretno roke. Običajno je veljalo, da so „terice“, na primer, uganjale

kolovrat, zraven pa se je slišala pesem žena in deklet—predic ter fantov, ki so delali dekletom krajši čas. Sploh pa so bili fantje pri tem opravilu bolj za zabavo, kot za pomoč pri delu. Zato so tudi rekli, da so prišli dekletom „svetilo za kolovrat“.

S predenjem so napravili iz preje „klopke“, ki so jih oprali in osušili na krušnih pečeh. Iz volnenih klopčičev so običajno izdelovali doma potem pletene puloverje, nogavice in rokavice, lanene klopke pa so dali dalje v obdelavo in sicer na „tkanje“ v tako imenovane tkalnice. Na obisku v Cerkvenjaku v Slovenskih goricah so ljudje povedali, da je še pred nekaj leti v njihovem kraju bila taka stara tkalnica ali kot so ji sami rekli „tovarna pod Pešenim vrhom“. Tam je bil tudi še edini takrat aktivni tkalec Anton Kocuvan, kjer so imeli kar troje statev.

Danes takšnih tkalcev ni več, ostale so le še tu in tam kakšne stare zaprašene statve, ki bi lahko povedale, koliko metrov platna so nekoč natkale.

Delovni postopek pri tkanju je potekal nekako takole: tkalski mojstri je klopke preje stehal na posebni tehtnici „na funte“. Prinositelju je izdal posebno potrdilo imenovano „tkalski špan“. To je bila na leseno, običajno lipovo deščico urezana številka — količina prejete preje.

Zanimivo pri tem je, da je tkalski mojster po napravljenem urezu v deščico, prelomil deščico po dolžini na dvoje in dal eno polovico kot potrdilo lastniku preje, sam pa obdržal drugo polovico za nekakšno „knjigovodstvo“ v tkalnici. Ko je bilo platno izdelano, ga je lahko dvignil v tkalnici samo tisti, ki je prinesel v dokaz drugo polovico potrdila, se pravi lesene deščice.

Tkalec je s klopčičev najprej navil niti na navijalnem kolesu na posebne cevke — velje, imenovane tudi „motke“, motki pa so se potem namestili v statvah. Na statvah je bilo običajno „ducat“ to

Premalo posluha za ostarele

Res je, da smo danes v neprestani dirki s časom, da imamo množico potrebnih pa tudi manj potrebnih vsakodnevnih opravkov, toda ob tem vse preveč pozabljam na dolžnosti do sočloveka, ne znamo si najti časa, da bi prisluhli osebnim težavam človeka v stiski, da bi pokramljali z osamljenim starim človekom.

Vsak človek se — eden bolj, drugi manj opoteka pod bremenom nakopičenih subjektivnih in objektivnih težav, se večkrat počuti osamljenega, ne ve kam bi se naj obrnil, zato začuti toliko večjo potrebo, da se nekemu potoži, se mu zaupa, pove svoje težave in probleme in že to mu pomaga, da se notranje pomiri, da se znebi

neznosnega pritiska, da lažje prenaša bremena življenja naprej. Prav srečen je samo tisti človek, ki ima prijatelje ali svoje, katerim se lahko zaupa do kraja, srečen v onemoglosti tudi tisti starček, ki ni osamljen, ki mu svoji pomagajo povsod tam, kjer si sam ne more več pomagati. Kako hudo pa je za tistega onemoglega človeka, ki se ga nihče noče prav spomniti, ki ga oskrbujejo pač zato ker ga nekdo

Danes večina mlajših pa tudi drugih aktivnih ljudi vedno samo hlasta za materialnimi dobrinami, teži, da ima vedno najsodobnejše opremljeno stanovanje, vso gospodinjsko opremo, kjer lahko samo pritiskaš na gumba, se voziš z avtomobilom kljub dragemu gorivu tudi tam, kjer bi lahko šli peš ali z javnim prevoznim sredstvom. Ob tem pa pozabljam na nekatere starejše ljudi, ki vsega te-

Zgarane roke se marsikje perejo ročno

mora, ne pa z ljubeznijo in s čutom za sočloveka.

Koliko takih primerov bi lahko opisali bodisi v mestu ali na podeželju, povsod imamo osamljene ljudi, ki si sami več ne morejo skuhati, ne primesti iz trgovine, ne oprati in podobno. Prav takrat, ko bi najbolj potrebovali pomoč svojega soseda ali drugega bližnjega je ne dočakajo. Posebno žalostno je, če so to mamice ali očetje, ki so nekoč imeli veliko otrok, za vse skrbeli, jih spravili h kruhu, danes pa so ti otroci pozabili na obveznosti do svojih staršev.

ga nimajo, ki morajo še vedno prati ročno, nositi kurjavo v kuhinjo, celo sami hoditi v gozd po njo in podobno.

Ta sestavek pišem prav z namenom, da bi zbudil vest pri tistih mladih, ki radi pozabljajo v kakšnih razmerah žive njihovi starši, da bi jim bolj pomagali, da bi svojim materam vračali vsaj malo tistega, kar so one žrtvovale zanje v svojem globokem materinskem čustvu. Pišem pa tudi v uteho starejšim in onemoglim...

Besedilo in posnetek: Viktor Rajh

NOV MOST ČEZ OPLOTNIŠNICO

Prebivalci naselja Oplotnica, še posebno tisti, ki so morali zaradi dotrajanega mostu prek pohorskega hudournika Oplotnišnica, narediti vsaki dan tudi nekajkrat daljšo pot kot bi jo opravili, če bi bil most uporaben, so si pred nedavnim končno oddahnili.

Gradbeno obrtno podjetje Kograd iz Slov. Konjic je pred nedavnimi zaključilo z gradbenimi deli, medtem ko je cestno podjetje iz Maribora površino mostu asfaltiralo. Nov most, njegova gradbena vrednost je

Nov most je za Oplotnico velika pridobitev.

znala okoli 500.000 dinarjev, je omogočil tudi urejenejši avtobusni promet v samem naselju, saj je v njegovi neposredni bližini tudi avtobusno postajališče.

Besedilo in posnetek: Viktor Horvat

Zakaj ne gostilna?

Ob cesti, ki vodi iz Ptuja proti Ormožu smo nedavno tega zagledali večjo tablo, ki je lepo uokvirjena in na njej z velikimi črkami napisano RESTAURANT in vmes pa še seveda priimek in ime lastnika lokala. K temu naj dodamo, da je to v Gorišnici, sredi Ptujkega polja.

Vprašujemo, zakaj torej ta »birt« vabi popotnike ali pa domačine v svojo gostilno s tujo besedo, ki izvira iz francoščine, razumejo pa jo seveda tudi drugi. Zakaj ne bi gostilničar raje na tablo napisal pač lepe slovenske besede »GOSTILNA«, saj smo prepričani, da bi zato v njegov lokal ne prišlo nič manj gostov. Nas seveda zanima, če kdo v tej gostilni zna gosta postreči tudi v francoščini — ko že imajo reklamo v tem jeziku.

Pri tem moramo povedati, da je bil gostilničar ali tisti, ki mu je tablo izdelal, dokaj iznajdljiv, saj je črki »A« in »R« uporabil kar iz besedila restavrant. Naj še omenimo, da cesta od Ptuja proti Ormožu res ni najbolj turistična, da se po tej cesti vozi bolj malo Francozov, zato je napis še toliko manj upravičen.

Upajmo, da bomo tudi v Gorišnici slej ko prej zagledali ob cesti napis v lepi slovenščini, ker je to pač le gostilna na podeželju.

Besedilo in posnetek: — nik

Janez Lorber

Trebljenje buč je zamudno delo, potem je treba bučnice posušiti in šele potem so „zreke“ za luščenje

Foto: I. Ciani

zanimivo. Bilo je bolj pestro kot v današnjem času.

Prav zato postajajo vse bolj zanimive stare kmečke delovne navade, opravila in poklici, stara orodja in „stroji“. Mnogo je še starih delovnih navad, ki so skoraj potonile v pozabo, dosti je starih mojstrov takratnih obrti, ki že zdavnaj ne delajo več kolovratov, lončenih posod, stop itd... Toda, čas hiti iz dneva v dan hitreje, vsak dan prinese s seboj celo kopico tehničnih novosti, izboljšav tudi za našega kmeta, istočasno pa odnaša s seboj tiste ostanke starih časov, ko so še naše babice in dedki nosili obleke iz „hodnega platna“, ko so še vozili svoje pridelke na težkih kolarjskih vozovih, ko so babice predle volnene niti in trle lan, da so potem tkale platno. Oglejmo si nekaj starih delovnih navad.

Včasih so ljudje v naših krajih Slovenskih goricah gojili lan in iz njega pridobivali domače platno, ko so lan poželi in posušili, so ga na poseben način obdelali — „rihlali“ in „plehali“ za nadaljnjo obdelavo. Po večkratnem obračanju na soncu in spet namakanju na dežju je lan postal „plehan“, to je pomenilo, da se je dal leseni del ločiti od vlaken. Tako pripravljen lan so pobrali v snope in jih zložili v poseben prostor imenovan „lenišnica“. V lenišnici je bilo zelo preprosto orodje „trlice“ na katerih so trli lan. V enem delu lenišnice je bila tudi peč, kjer so kurili ogenj in ob katerem se je nato sušil lan. To peč so navadno kurili fantje en dan pred začetkom končne obdelave lanu. Šele okrog polnoči so prišla dekleta „terilje“. Fantje so sušili snope lanu nad pečjo in jih nato posušene podajali dekletom, ki so med seboj tekmovala, katera bo prej strla lan.

Po trtju so ločili boljše in slabše predivo, ga obesili na kline nad trlicami, da se je spet malo posušil. Lan so po prvem trtju ponovno trli, seveda, ko se je dovolj posušil in za tistim vezali lan v bale. Na tak način so dobili laneno „grobno“ predivo, ki so ga pred nadaljnjim obdelovanjem „predenjem“ očistili in počesali, da so dobili lepo gladko predivo. Slabše predivo pa so s posebnim orodjem „špilami“ stresali nad rešeti, da so ločili laneni drobir od prediva.

norčije in se veselile že štirinajst dni po trtju lanu.

„Včasih je bilo bolj veselo na teh delih, kot danes na kateri veselici, so dejale neke ženske, ki so bile včasih „terice“. V času trtja lanu so mazale fante, ki so jim pomagali pri delu in ko so jih imenovali tudi z domačim izrazom „posušeke“, s sajami. Če so zagledale recimo kakšnega moškega, so ga zbadale s pesmijo. Zanimivo pri tem je, da so besedilo te pesmi sproti sestavljale. Če pa jim je skušal slučajno mimo-idoči pobegniti, pa so ga sledile in težko njemu, če bi ga dohitele.

Ta delovna navada je bila v raznih krajih Slovenskih goric poznana še nekaj let po II. svetovni vojni, toda danes so ostali le še spomini starih ženic, ki so bile nekoč mlade terice.

Sam pri spravlju koruze v upanju, da bo vsaj zvečer na ličkanje prišlo nekaj sosedov

Foto: I. Ciani

Naslednji dve takšni delovni navadi, nekakšna nadaljevanja trtja lanu, sta bili predenje in tkanje. V starih časih so namreč imeli skoraj pri vsaki večji, pa tudi celo pri manjših, kmetiji v Slovenskih goricah še kolovrat, s katerim so predli prej pripravljeno laneno ali volneno predivo. Tako so se v dolgih zimskih večerih po domačijah v starih kmečkih kuhinjah ali „kamrah“ vrtela lesena kolesa

je 12 takih motkov. Niti so se potem na poseben način napeljale po statvah, če pa so bile preveč kosmate, jih je tkalec „skrobil“ s škrobom skuhanim iz ržene moke.

Takratni mojstri te stare obrti so znali napraviti prav žedne izdelke, skorajda bi lahko rekli, umetniško izdelane. Poleg platna za rjuhe, so izdelovali še brisače, prte, vzorčasto blago in vrečevino.

V Zgornji Ščavnici, v Benediktú

SLOVENSKA BISTRICA

**Petdeset let naporov
in srečnih trenutkov**

Pred nedavnim sta v poročni dvorani na gradu v Slov. Bistrici izrekla svoj zlati DA zakonca MARIJA in LUDVIK ZORKO, sedaj stanujoča v Luški vasi pri Poljčanah. Vsa leta skupnega življenja sta se srečevala s težkim kmečkim delom. Prijeti je bilo treba za plug, kramp, motiko in za druga kmečka orodja, zakaj mehanizacije nekoč ni bilo. Z delom sta si prislužila toliko, da sta si leta 1948 ustvarila v Luški vasi svoj skupni

Po 80 letih življenja in 50 letih zakonske zveze ob svečani razglasitvi za zlatoporočena med najdražjimi v družini Zorkovih

dom, kjer med svojimi ožjimi sorodniki preživljata zlata leta skupnega zakonskega življenja.

Dohodek, ki sta ga ustvarila s trdim delom, sta namenjala za lastno preživljanje in za vzdrževanje in šolanje svojih 4 otrok, ki že danes vsi imajo svoje družine. Tudi danes imata trdno oporo v svojih otrocih, ki jima želijo povrniti vsaj del odrekanih, ki sta jih žrtvovala zanje.

Besedilo in posnetek: Viktor Horvat

**Bistričani v kopalniščih
izven občine**

Po začetni nejasnosti, kdo bo letos upravljal s kopalniščem v občinskem središču Slov. Bistrica je to 12. julija le odprlo vrata ljubiteljem kopanja. Delovne organizacije IMPOL, Komunalno podjetje Slov. Bistrica in KS IMPOL so našli skupno rešitev, čeprav samo začasno, kar sezonsko, saj bo tako ostalo samo do konca letošnje kopalne sezone. Za drugo leto pa bo kot kaže zopet potrebno iskati novo, seveda dolgotrajnejšo rešitev.

Kakorkoli je že bilo rečeno, o nujnosti odprtja objekta, že tako majhnega kopalnišča v občinskem središču, bazen meri 25 x 15 metrov, govori obisk. Ob bazenu in v njem se povprečno vsaki dan zbere okoli 500 kopalcev, predvsem mladih. Starejši si zaradi utesnjenosti tega letno-rekreacijskega objekta poiščejo sprostitev v kopalniščih izven občine.

Utesnjenost v bistriškem kopalnišču.

Največ jih odhaja v Ptujске toplíce, v Kidričevo, Maribor pa tudi Slov. Konjice.

Kljub vsemu so v kopalnišču v Slov. Bistrici letos ob velikem številu obiska, ki ga beležijo ob sončnih dneh, uspeli zagotoviti večje spoštovanje kopalniškega reda, v njem pa je mogoče dobiti tudi osvežujoče pijače, kar v prejšnjih letih ni bila praksa. Od dneva otvoritve pa do danes je v letošnji sezoni kopalnišče obiskalo blizu 7000 kopalcev, kar je veliko glede na skromne možnosti tega poletnorekreacijskega objekta. Največ kopalcev v enem dnevu, to je 700 pa je bilo 5. avgusta.

Vso finančno poslovanje letos opravlja KS IMPOL Slov. Bistrica, osnovna organizacija ZSMS pa skrbi za čistočo objekta in pobira vstopnino, od nje 20 odstotkov ostane organizaciji. Vsi, kateri letos skrbijo za edini poletno-rekreacijski objekt v občinskem središču so si edini, da bi bil obisk mnogo večji, če bi v njem bil še vsaj eden bazen olimpijskih razmer, več prostora za vzporedno rekreacijo in urejen parkirni prostor za vozila.

Besedilo in posnetek: Viktor Horvat

V Juršincih skupaj strelci in ribiči

Strelska družina v Juršincih praznuje letos 25-letnico uspešnega dela. Zato — za v nedeljo, 31. avgusta pripravljajo strelski skupaj z ribiči kulturno-zabavni program s srečolovom.

Izkupiček od te prireditve bodo v celoti namenili za začetek gradnje ribnika v Juršincih, zemljišče zanj pa so že kupili. Za gradnjo ribnika so začeli tudi posebej z zbiranjem prispevkov v denarju in blagu. FS

Zakaj toliko površin z rženimi rožički

Ko sem se pred tedni vozil po Dravskem polju, sem opazil kar precejšnje površine zasejane z ržjo, ki jo posebej škropijo za pridelavo rženih rožičkov. Vprašal sem se, ali imamo pri nas res že toliko pšenice in drugih krušnih žit, da lahko pridelujemo na tako velikih površinah rožičke, ali pa so ti v zdravilstvu tako potrebni, da jih moramo pridelovati.

Pri KK Ptuj pravijo, da sejejo rž za pridelovanje rožičkov predvsem zaradi ugodnega finančnega učinka, pri LEK Ljubljana pa, da so rženi rožički nujno potrebni v farmacevtski industriji, zato jih tudi odkupujejo po razmeroma visokih cenah. Ti podatki so tudi odgovor vsem tistim, ki so se podobno spraševali kot jaz. —žek

**PIONIRJI — PLANINCI
NA TRIGLAVU**

Planinsko društvo »Maks Meško« iz Ormoža je za svoje pionirje — planince organiziralo turo na Triglav. Pot jih je vodila iz doline Trente, kjer so postavili tabor na Tržaško kočjo na Doliču in dalje do najvišje točke v Jugoslaviji.

Mladi Ormožani, stari od deset do štirinajst let so pod vodstvom izkušnega planinskega vodnika Zvonka Meška napredovali proti Tržaški koči na Doliču po lepem, že skoraj pretoplem vremenu. Pozno popoldne so se pridružili gostom v koči na Doliču, kjer so si odpočili noge in nabrali moči za nadaljevanje poti.

Se preden je jutranje sonce obsijalo vrhove, je skupina pionirjev — planincev, katerim se je pridružilo še nekaj planincev iz Ormoža, nadaljevala pot proti Triglavu. Nebo je tudi temu dnevu napovedovalo lepo vreme, mladim planincem pa poln užitek ob vzponu. Planinska zagnanost v navezi je napenjala vrv vse do vrha, izkušen vodnik pa je znal s pravo besedo pregnati strah, bolečino ob zvinu...

Na vrhu pri Aljaževem stolpu je bilo živo. Kljub suhi blazinici za žig, se je odtis le tega poznal v sleherni članski izkaznici. Tudi za to je potrebna iznajdljivost. Največ pozornosti pa je pritegnil planinski krst. Planince, ki so prišli, priležili... na vrh je bilo potrebno potrditi za prave planince. To je bilo storjeno zelo konkretno. Tam so tudi mladi Ormožani postali pravi planinci. (Tudi jaz).

Besedilo in posnetek: Fi M

**VEČERNE „DIRKE“
MOPEDISTOV**

Zadnji čas je mogoče videti, posebno pa še slišati mlade »junake«, ki so si omislili poznovečerne dirke po nekaterih predelih Ptuja. Njihove dirkalne »steze« so običajno ceste v okolici Zihrove ploščadi pa tudi se radi pojavljajo v Dravski ulici, v parku, na Prešernovi in verjetno izvajajo svoje dirke še drugje, saj nimajo določenega starta niti cilja.

Da bi bili njihovi železni konjički bolj glasni, si pač pomagajo na ta način, da na izpušni cevi odvijajo dušilec zvoka ali kako drugače poskrbijo, da jih je slišati tudi v času, ko delovni ljudje najbolj trdno zaspijo. Mopedisti potem njihovega preklinjanja seveda ne slišijo. Sicer pa kaj jim je mar, če se neko do nanje jezi, saj si menda prav to želijo, drugače ne bi uprizarjali nočnih dirk. Verjetno se tudi sami zavedajo, da so podnevi pač bolj na dosegu budnega očesa organov, ki skrbijo za red. Upravičeno upamo, da se bodo slej ko prej tudi ti ptički, ki tako radi krajšajo spanje delovnim ljudem — ujeli. H. F.

**Tekmovanje žensk v košnji
otave**

Očitno je, da je enakopravnost žensk tudi na podeželju vse bolj izrazita in vse bolj izginja meja med moškimi in ženskimi kmečkim opravili. Gasilci iz Spuhlje bodo v nedeljo, 24. avgusta ob 15. uri priredili že tretje tradicionalno tekmovanje žensk v košnji, kar je bilo še pred nedavnim izključno moško opravilo.

Na tekmovanje vabijo tudi žene iz drugih krajev, prijavijo se lahko še uro pred tekmovanjem, kose pa morajo seveda prinesiti s seboj. Po tekmovanju, ki bo nedvomno zelo zanimivo in si ga bo ogledalo lepo število ljudi, bodo gasilci priredili veliko vrtno veselico z bogatim srečolovom. Seveda vabijo ljudi od blizu in daleč, da jih obiščejo ter se povešajo z njimi. JB

**SAMO S SKUPNIMI MOČMI
BO PROBLEM REŠEN**

Ob magistralni cesti Maribor—Zagreb stoji prodajalna v Hajdošah št. 1. poslovalnica trgovskega podjetja MIP Ptuj. Prodajalno razjeda zob časa in svojem namenu vse manj ustreza. Ob deževnih dneh pronica voda skozi razpokan strop prodajalne, tako zamaka inventar, prav tako priteka voda skozi vrata v prodajalno, pred njo pa je pravo jezero, ki ovira strankam dostop do prodajalne, v skladiščnih prostorih pa ogroža blago.

Zadnjih nekaj let ne zadošča več potrebam potrošnikov glede na svojo velikost. Želja rednih odjemalcev je, da bi jo morali povečati ali postaviti novo in modernejšo prodajalno, saj so tudi lepi pogoji glede lokacije. Problem je tudi v tem, da je zaposlenega premalo število prodajnega osebja in tako ob določenih dnevih prodajalec planira svoj delovni čas od 7. do 10. in od 14. do 19. ure, ob takšnih pogojih pa nastane ob sezoni problem planiranja letnih dopustov.

Poslovalja v prodajalni Konrad Solina se s temi problemi dnevno sooča. Tako mora poslovodja zraven svojega ekonomskega in administrativnega dela ter drugih obveznosti priskočiti na

pomoč še prodajalcem in streči za prodajno mizo, prav tako prevaža blago kupcem na dom in tako se njegov delovni dan prične zjutraj in konča zvečer. Poslovalja si v tej prodajalni veliko prizadeva in ji gospodari že deseto leto. Posluje z rentabilnostjo, saj je v prodajalni vedno velik promet. Takšnih poslovodij kot je tovarši Solina ni veliko, v prodajalni je vedno bla-

Čeprav strma, je pot na Triglav enkratno doživetje

**Kdo je odgovoren
za red v parku**

Povezano z gradnjo HE SD II Forin in velikega akumulacijskega jezera, ki sega do Ptuja, je bil urejen park ob Dravi, nekdanji Mestni park, danes uradno Obdravski park, ki smo ga tudi formalno odprli v okviru prireditve ob letošnjem prazniku občine Ptuj.

To je vse lepo in prav, park je lepo urejen, privlačen in še lepši bo, ko bo zrastle okrasno grmičevje in drevje, ki so ga zasadili. Žal pa nihče ne skrbi za red v parku. Ne gre le za uničevanje nasadov, temveč gre še bolj za varnost pešcev,

zlasti otrok.

Največ se v parku zadržujejo starejši ljudje — upokojenci in otroci, če ne v spremstvu mamic pa v varstvu starih atkov in omic. Toda lepo urejene poti v parku so si prisvojili za svoje divje dirke mopedisti, kolesarji — tako oni s kolesi s pomožnim motorjem kot tisti, ki drviijo s krepkim pritiskanjem na pedale. Vsi ti „dirkači“, večina sodi v kategorijo mladoletnikov, resno ogrožajo varnost sprehajalcev po parku, zlasti pa še otrok, obenem pa z mopedi motijo mir in zasmrajujejo okolje.

Sam sem pogosto z vnučki v parku, vse to, kar sem opisal doživljam v negativnem smislu na lastnem primeru. Človek ni varen ne na sprehajalni stezi v parku, nima miru na klopi in v stalni skrbi mora biti za otroka, da ne bo skočil na stezo pred kakega kolesarja ali mopedista.

Zato javno vprašujem, kdo je za red v parku odgovoren, ali komunalni nadzornik ali kdo drugi? Če ni nihče neposredno odgovoren, ali je pač treba čimprej odgovornega določiti, ker stanja, ki je v parku sedaj ni moč tolerirati. Upam, da bo stvar urejena prej, predno nas bo v to prisilila kaka nesreča!

Boris Cafuta

M. B.

DODATEK K SESTAVKU

**„Skladišče“ ali grobišče
avtomobilov**

Res je, kar smo prebrali v prejšnji številki Tednika, o črnem odlagališču raznovrstne navlake ob gramoznici v Trčcu, ali natančneje, ob cesti Suha veja—Podlehnik. O tem, predvsem o odlagališču ob začetku gramozne jame, gledano iz ptujске smeri, je bilo že precej govora, napisanih precej kritičnih besed, pa je bilo zaenkrat vse zaman. Strinjam se z avtorico članka, ki vabi odgovorne za lepo okolje, da si to odlagališče ogledajo, vendar se istočasno sprašujemo, kdo so ti „odgovorni“. Najbolj odgovorni pri tem smo prav mi, krajanje.

Odlagališča namreč niso „ustanovili“ inšpektorji, predstavniki krajevne skupnosti, ali morda delovna organizacija, ki se ukvarja z odkupom in preprodajo sekundarnih surovin, na te avtorica pod nazivom „odgovorni“ nedvomno misli. Res je sicer, da je organizirano odlaganje odpadkov in odvoz dolžna organizirati krajevna skupnost, krajevna skupnost pa smo spet mi, krajanje. Vaški odbori morajo torej sprožiti akcijo, nekdo tretji nam v tej zadevi gotovo ne bo prišel na pomoč. Še prej pa moramo sami sebe vzgojiti,

da ne bomo smeti in odpadkov puščali ob potokih, cestah in povsod tam, kjer nas ne motijo, na obcutke drugih se pa tako kdove kaj ne oziramo.

Kar pa se tiče zbirke starih avtomobilov, v neposredni bližini prej omenjenega odlagališča, je potrebno resnici na ljubo povedati, da je to rezultat akcije mladincev iz

Trčca, ki so že v pomladanskih mesecih zbirali odpadni material z namenom, da pridobijo nekaj sredstev za svojo dejavnost. Izgleda pa, da so sedaj na ta zbrani material kratko malo pozabili in to je voda na mlin tistim, ki že sicer vse preveč kritično gledajo na delo naše mladine...

JB

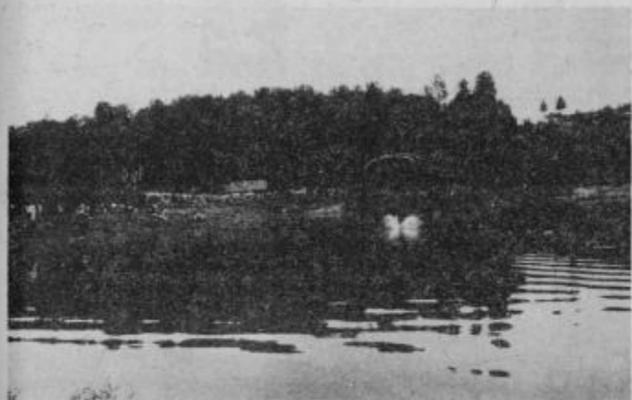
Zbrani odpadni material je že prerastla trava

Ptujski padalski pokal skozi objektiv

Ptujski padalski pokal, ki so ga člani aerokluba Ptuj izvedli v soboto 9. in nedeljo 10. avgusta, je tudi letos v Moškanjce in ob podlehniško jezero privabil veliko obiskovalcev, ljubiteljev aerošportov. V prejšnji številki smo vam posredovali poročilo z bolj uradnega stališča, tokrat pa vam predstavljamo Podlehnik '80 skozi objektiv našega sodelavca Bojana Rodeta.

Padalec je brez običajne opreme (čelade, trenerka, čevlji), osebna garderoba je prilagojena skokom v jezero — kopalke. Tik pred doskokom se mora osvoboditi padala. Na posnetku je trenutek, preden je član AK Ptuj Zlatko Čuš doskočil blizu bele boje.

Doskok v jezero, tako kot smo ga videli gledalci.

Pri „pobiranju“ padalca in padala iz jezera je sodelovalo gasilsko društvo Ptuj s svojim motornim čolnom. Pri hitrejšem izvajanju skokov pa je padala pomagala, in to zelo uspešno, pobirati posadka rance Gojčič, Lepej in Žitnik. Proti koncu tekmovanja v hitrosti niso zaostajali za posadko motornega čolna.

Nekaterim (točneje štirim) padalcem pomoč rance ali motornega čolna ni bila potrebna — njiva je bila dokaj blizu.

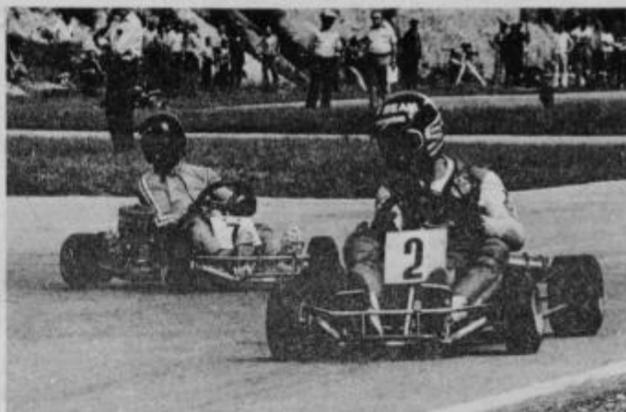

Napovedovalska zasedba, ki je skrbela za hitro informiranje in nam posredovala mnogo zanimivih podatkov o padalcih in nastopih motornih pilotov ter letalskih modelarjev: v ospredju „glavni“ napovedovalec Matevž Cestnik, nekoliko bolj levo pa starosta ptujskih motornih pilotov Alojz Ganza, ki je Cestnika dopolnjeval v svoji specialnosti — motornem letenju.

I. kotar fotografije: Bojan Rode

V NEDELJO OB 14. URI NA KARTODROMU V HAJDOŠAH

Mednarodni karting za nagrado Ptuj

Mednarodno dirko v kategoriji do 100 ccm je leta 1978 dobil odlični Toni Zöserl iz Avstrije (St. 2) (Foto B. Rode)

V nedeljo, 24. avgusta bo na kartodromu v Hajdošah pri Ptuj spet živahno, saj se nam obeta ogled letos najkvalitetnejše prireditve v kartingu v Jugoslaviji. Avto moto društvo Ptuj bo namreč v počastitev letošnjega občinskega praznika izvedlo mednarodno dirko v kartingu za nagrado Ptuj z udeležbo tekmovalcev iz Avstrije, Zvezne republike Nemije, Madžarske, Češko-slovaške in Jugoslavije. Na sporedu bosta dve preizkušnji: peterboj reprezentanc v kategoriji do 125 ccm in odprta mednarodna dirka v kategoriji od 100 ccm. Prireditelj, katere pokroviteljja sta delovni organizaciji Perutnina in MIP, se bo pričela ob 14. uri.

V peterboju državnih reprezentanc bo na sporedu pet voženj, za vsako reprezentanco pa bo vozilo po pet tekmovalcev, šteje pa se uvrstitev najboljših štirih tekmovalcev v vsaki vožnji. Najboljša ekipa bo prejela nagrado Ptuj, prvi trije posamezniki pa pokale. Dosedaj so pomenske prijave poslale Avstrija, CSSR, Madžarska, ZRN in Jugoslavija,

vabilu pa se še ni odzvala Nizozemska. V primeru prihoda Nizozemcem bo na sporedu šesteterboj.

Za odprto dirko v kategoriji do 100 ccm je prijavljenih 22 tekmo-

valcev iz Avstrije, Madžarske, Zvezne republike Nemcije in Jugoslavije. Nagrade bodo prejeli najboljši trije tekmovalci, organizatorji pa so za vse tekmovalce, katerih vožnje bomo spremljali

na enem najlepših objektov za karting v Evropi, pripravili spominska darila.

Seznam prijavljenih tekmovalcev kaže, da bomo v Ptuj videli tekmovalce, ki so v svojih državnih prvenstvih uvrščeni pri vrhu. Najbolj zanimiva pa bo primerjava sposobnosti tekmovalcev in strojev. Večina tekmovalcev iz Avstrije in ZRN bo vozila na najnovejših strojih (letnik 1980), ki so za naše tekmovalce velika neznanca. Na prejšnji mednarodni dirki v Ptuj (1978) so se domači tekmovalci dobro upirali gostom.

Objekt v Hajdošah je zgrajen tako, da ustreza tako tekmovalcem kot gledalcem. Naravne tribune omogočajo vsakemu gledalcu pogled na celotno progo, kar je pri smali formuli zelo dobrodošlo. Ob kartodromu pa je tudi velik parkirni prostor, ki lahko sprejme prek 1000 avtomobilov. Ob gledanju voženj mojstrov kartinga bodo ptujski gostinci poskrbeli tudi za okrepčila, ki so ob takšnih prireditvah zelo dobrodošla.

Ludvik Kotar

PRIJATELJSKI ROKOMET OB OBČINSKEM PRAZNIKU

Drava — Zagorac 26:9 (15:5)

Stadion RK Drava, gledalcev 50, sodnika Bežjak in Podpadec (Ptuj). Drava: Farič, Vršič 2, Černe 8, Kelenc 1, Vičar 5, Galun 2, Rimele 1, Mumlek 6, Šipek, Dokl, Sitsenfrat; Zagorec: Lovrenčak, Juričko 2, Čizmek 3, Sever 1, Čurič, Šklec 2, Galič 1, Pavič.

Namesto turnirja bratskih občin je bilo v soboto zvečer v Ptuj prijateljsko rokometno srečanje v počastitev letošnjega občinskega praznika. Turnir je odpadel iz razloga, ker se je prijavila le ekipa Zagorca iz Krapine in obljubo izpolnila. Predstavniki

občinskih sindikalnih svetov bratskih občin SR Slovenije in Hrvaške so se lani na sestanku v Ptuj dogovorili, da bodo na letošnjem turnirju nastopile ekipe iz vseh občin kjer imajo rokometne ekipe članic. Kljub temu, da je turnir v programu, so vse rokometne ekipe junija letos prejele še dodatno vabilo. Odziv je znan. Pravgotovo bo o tem potrebno spregovoriti na prvem skupnem sestanku. Moti namreč dejstvo, da so ekipe Maribor, Podravka

in Koka v tem času v bližini Ptuj (Maribor) odigrale prijateljska srečanja, na turnir pa niso prišle. Kratak stik je potrebno poiskati, saj je bil turnir vsako leto zelo dobro obiskan in tudi kvaliteten.

Na sobotnem srečanju so se člani RK Drava in igralke poslovili od trenerja Anta Djuriča, ki je ekipo vodil v severni skupini druge zvezne rokometne lige, nastopila pa je tudi

Katica Mumlek, ki se je želela posloviti od aktivnega igranja. Vendar obstaja možnost, da bo izkušena igralka in nosilka igre tudi v slovenski ligi nastopala v ekipi Drave. Ptujčanke so glede na to, da je to bila njihova prva tekma pred novo tekmovalno sezono, igralo dobro in če poškodbe in študijske obveznosti izven Ptuj ne bodo njihovih vrst še bolj razredčile, potem bomo tudi v prihodnji sezoni gledali kvalitetna rokometna srečanja. Prvo prvenstveno srečanje bo Drava odigrala prihodnjo soboto, ko se bo v Ptuj pomerila s Polano.

I. kotar

V SOBOTO V KIDRIČEVEM

Prvi prvenstveni nastop ptujске selekcije

V soboto 23. in nedeljo 24. avgusta se bo pričela nova tekmovalna sezona v slovenskih nogometnih ligah. Enotna članska selekcija Ptujске občine bo, kot je znano, nastopala v vzhodni območni ligi in se že v tej sezoni poskušala uvrstiti v enotno republiško ligo. Trenerja Krnjič in Zajc imata na voljo 20 nogometašev, igralcev bivših petih selekcij Drave in Aluminija. Velja pripomniti, da priprave selekcije niso bile tisto kar bi morale biti. Časa za dobre priprave je bilo namreč premalo. Zato pravo igro lahko pričakujemo v drugem delu prvenstva. Vendar pa pripravljajna prijateljska srečanja kažejo, da ptujska selekcija točk ne misli prepuščati nasprotnikom. Tako so v ponedeljek gostovali na Pragerskem in tamkajšnjo selekcijo Pragersko 75, ki bo nastopala v isti ligi, premagali s 5:3 (5:0).

Prva prvenstvena preizkušnja bo torej to soboto v Kidričevem. Srečanje bo v soboto iz razloga, ker je v nedeljo popoldan v Hajdošah mednarodna dirka v kartingu. Člani bodo srečanje s selekcijo Koroške pričeli ob 16.30, pred tem srečanjem pa se bosta za prvenstvene točke pomerili mladinski selekciji Ptujja in Koroške.

I. kotar

REKREACIJSKE NOGOMETNE LIGE

JUTRI SESTANEK S PREDSTAVNIKI KLUBOV

Tekovanje v vseh štirih skupinah medobčinskih rekreacijskih nogometnih ligah se bo pričelo 7. septembra. V kvalitetnih skupinah A, B, C in D bo nastopalo kar 38 moštov. Na ponedeljkovem sestanku tekmovalne komisije so bile za posamezna moštva izžrebane naslednje številke: skupina A — 1. Apače, 2. Središče, 3. Aluminij, 4. Gerečja vas A, 5. Slovenja vas, 6. Oplotnica, 7. Gorišnica, 8. Zgornja Poljskava, 9. Skorba, 10. Hajdina; skupina B — 1. Stonjci, 2. Grajena, 3. Rogoznica, 4. Markovci, 5. Boč A, 6. Kidričevo, 7. Ptuj, 8. Dornava, 9. Tržec, 10. Videm; skupina C — 1. Draženci, 2. Kicar, 3. Sobotinci, 4. Moškanjci, 5. Osankarica, 6. Leskovec, 7. Lovrenc, 8. Zavrč, 9. Varnica, 10. Gerečja vas B; skupina D — 1. Makole, 2. Sela, 3. Boč B, 4. Mladinec, 5. Podvinci, 6. Hajdoše, 7. Bukovci, 8. Spodnja Poljskava. Sestanek s predstavniki klubov bo jutri popoldan ob 18. uri v sejni sobi Dimnikarskega podjetja.

I. kotar

V SOBOTO IN NEDELJO V TRŽCU

Namenu bodo predali novo športno igrišče

Nekaj let so mladinci, gasilci in člani športnega društva v Tržcu urejali prostor za športno igrišče. Navoziti je bilo potrebno več tisoč kubičnih metrov zemlje in opraviti mnogo strojnih in ročnih delovnih ur. Denar za to akcijo so zagotavljali z različnimi prireditvami, zato je tekla akcija postopoma, kot že omenjeno, več let. Opravljeno je bilo precej prostovoljnih delovnih ur, v soboto in nedeljo, bodo prizadevanja kronali s svečano predajo športnega igrišča svojemu namenu.

Uradna otvoritev igrišča bo v soboto ob 14. uri, z začetkom velikega nogometnega turnirja, ki se ga bodo gotovo udeležile ekipe vseh okoliških športnih društev. Znano je, da je rekreacijski nogomet na tem območju precej razširjen in pričakovati je kvalitetna in zanimiva srečanja. Prireditelji, člani športnega društva Tržec, so poleg pokalov pripravili za uvrščene od 1. do 3. mesta še praktične nagrade, od kompleta dresov do nogometne žoge, nagradili pa bodo tudi najbolj disciplinirano ekipo in najboljšega strelca turnirja.

Prireditve bodo nadaljevali v nedeljo s kolesarsko dirko in nogometno tekmo ženskih ekip, za zaključek pa bo velika zabavna prireditev, kjer bo igral ansambel Toneta Kmetca, izkupiček te prireditve pa bodo namenili za dokončno ureditev športnega prostora, kjer bodo poslej imeli svoj prostor vsi rekreacije željni krajanj.

JB

REPUBLIŠKO ATLETSKO PRVENSTVO

Vindiševa in Šešerkova med najboljšimi

V soboto in nedeljo je bilo v Celju republiško posamično atletsko prvenstvo za članice in člane, na katerem so uspešno nastopili tudi ptujski atleti in atletinje. Največji uspeh je dosegla Marija Vindiš, saj je bila dvakrat tretja in sicer v teku na 1500 m z rezultatom 4:57,3 in v teku na 3000 m z rezultatom 10:42,0. Oba rezultata sta njena osebna in ptujska rekorda.

Odlično je skakala v daljino Marija Šešerka, ki je z rezultatom 525 cm osvojila tretje mesto in bronasto kolajno. Šešerkova je tekmovala tudi v teku na 100 m z ovirami in sovojila sedmo mesto, v teku na 400 m z ovirami pa peto mesto z postavitvijo osebne in klubskega rekorda. V skoku v daljino je tekmovala pionirka Vesna Carli in si priborila šesto mesto med članicami.

Ekipa Ptujja je tekmovala tudi z dvema štafetama in to: 4 x 100 m in 4 x 400 m. Pristali so na četrtem mestu in za las izgubili medaljo. V štafetah so tekmovali: Kerber, Carli, Šešerka, Bombek in Belšak.

L. C.

V NEDELJO, 24. AVGUSTA NA TURNIŠČU

Turnir v malem nogometu

Nogometni klub Turnišče prireja turnir v malem nogometu. Turnir bodo izvedli v nedeljo, 24. avgusta 1980 na igrišču pri nekdanji kmetijski šoli v gradu Turnišče, začetek pa načrtujejo ob 8. uri.

Za tri najuspešnejše ekipe je organizator pripravil pokale in praktične nagrade, ob tem pa ne bo pozabil tudi na ostale ekipe, ki bodo prejele priznanje za sodelovanje na turnirju.

Prijave bodo sprejemali vse do začetka turnirja. Gledalcev bodo postregli tudi z osvežilno pijačo, saj pričakujejo, da se bo zbralo na turnirju veliko ljubiteljev nogometa.

B. Z.

STRELSKO TEKMOVANJE OB 30-LETNICI OBSTOJA SD „DUŠAN POŽENEL“ REČICA

Alojz Trstenjak in SD „Jože Lacko“

Strelska družina „Dušan Poženel“ Rečica pri Laškem prav te dni praznuje 30 let svojega obstoja in aktivnega dela na strelskem področju. Ob tem prazniku so dogradili staro strelišče. Naj povem, da so posamezni prizadevni strelci vložili več kot 500 ur prostovoljnega dela. Tako imajo sedaj sodobno strelišče ter lep klubski prostor.

V soboto 9. avgusta je bilo na tem strelišču prijateljsko srečanje oziroma tekovanje znanih strelskih druženj iz Slovenije. Prvega tekmovalca, torej otvoritvenega so se udeležile strelske družine: Celje, Olimpija, Ljubljana, Kranj, Slovenske Konjice, Jože Lacko Ptuj, Mrož Velenje, Dušan Poženel Rečica, NTU Slovenj Gradec, Postojna, Kamnik, Mozirje, Kovinar Štore in Pivovarne Laško.

Strelci so se pomerili v dveh disciplinah, torej v streljanju iz MK pištole proste izbire in MK pištole, „Drulov“.

Največje presenečenje je napravil ptujski strelca Alojz Trstenjak, ki je bil kar v obeh disciplinah daleč najboljši med posamezniki. To je velik uspeh, kajti tu so nastopili priznani strelci kot so Franc Peternel, udeleženc olimpijskih iger v Moskvi, Franc Peternel mlajši, Vinko Lovrinc, Gaber itd.

SD „Jože Lacko“ je v disciplini MK pištole proste izbire osvojila četrto mesto. Ekipo so sestavljali Slavko Ivanovič, Alojz Trstenjak, Branko Zupanič, Martin Bedrač. V disciplini MK pištole „Drulov“ je ekipa osvojila odlično drugo mesto v postavi Slavko Ivanovič, Alojz Trstenjak, Ivan Pšajd in Franc Bedrač.

Strelci SD „Jože Lacko“ so s petimi dokazali, da spadajo v sam vrh strelstva v Sloveniji. Kajti to je ena najkvalitetnejših druženj v občini Ptuj, ki ima v svojih vrstah republiške prvake in tudi državne. Alojz Trstenjak sedaj še stalni član strelske reprezentance Slovenije, bo zastopal Slovenijo tudi ta mesec na mednarodnem tekmovalstvu v Švici.

Z. B.

TV spored

TV LJUBLJANA

PETEK, 22. AVGUSTA:

17.40 Poročila, 17.45 Leti, leti v kraljstvom, lut. nadalj. 18.00 Družina Smola, madžarska risana serija, 18.30 Obzornik, 18.40 Rock koncert: RY Cooder, 19.15 Risanka, 19.26 Zrno do zrna, 19.30 TV dnevnik, 20.00 Moderato cantabile, zabavno glasbena oddaja, 20.55 Blakovihi sedem, serijski film, 21.45 V znamenju, 22.00 Nočni kino: Korenine, ameriški film.

SOBOTA, 23. AVGUSTA:

15.40 Poročila, 15.45 Kako obuditi princeze, češkoslovaški film, 17.10 Naš kraj, 17.25 Jugoslovansko nogometno prvenstvo, prenos, 19.15 Zlata ptica, 19.20 Risanka, 19.26 Zrno do zrna, 19.30 TV dnevnik, 20.00 C. Dickens: Nicholas Nickleby, TV nadaljevanka, 20.55 Muppet show; Danny Kay, 21.20 Osamljeni so hrabri, ameriški film, 23.00 TV kaži pot 23.20 Poročila.

NEDELJA, 24. AVGUSTA:

9.50 Poročila, 9.55 Viking Viki, otroška serija, 10.20 ugrabljen, mladinska nadaljevanka, 10.45 Festival mladinskih pevskih zborov v Celju, 11.10 D. Marković: Odpisani, TV nadaljevanka, 12.10 TV kaži pot, 12.30 Ljudje in zemlja, 13.30 Jugoslavija, dober dan, TV Zagreb, 14.05 Poročila, 15.50 Poročila, 15.55 Split: Atletsko prvenstvo Jugoslavije, prenos, 18.30 Potopljena mesta: Rt stari Ulcinj, 19.15 Risanka, 19.26 Zrno do zrna, 19.30 TV dnevnik, 20.00 M. Stojevič: Kitajska vaza, drama TV Zagreb, 21.30 Dokumentarna oddaja, 22.00 V znamenju, 22.15 Risanka, 22.25 Zabavno glasbena oddaja, TV Novi Sad, 22.40 Športni pregled.

»Slovenske gorice 80«, 5. avgusta 1980: Liljana Dovhan, Kidričevo 15, Dragica Polajnar, Čadovlje Tržič, Vida Perné, Lom Tržič, Janko Sešel, Efenkova Velenje, Marjan Slabé, Bistrica Tržič, Milorad Šikman, Kersnikova Velenje, Stojan Jokič, Maletova Kranj, Slavko Intihar, Tržič, Marjan Mohinski, Titov trg 21 Kranj, Desimir Osmanović, Branka Peniča Zajčar, Slavko Skuber, Moše Pijade 4 Kranj, Franc Sekej, Medžimurska Zaječar, Rudi Hajdič, Solska 3 Tržič.

AGIS Ptuj, dne 8. avgust 1980: Jožica Ratek, Destrnik, Stanko Rep, Nova vas 1, Marija Plajnšek.

PONEDELJEK, 25. AVGUSTA:

17.15 Kmetijska oddaja TV Beograd, 18.15 Poročila, 18.20 Minigodci v glasbeni deželi, 18.35 Obzornik, 18.45 Mladinska oddaja, 19.15 Risanka, 19.26 Zrno do zrna, 19.30 TV dnevnik, 20.00 H. Lichtenfeld: Zrelostni izpit, zahodnonemška TV drama, 21.50 V znamenju, 22.05 Kulturne diagonale.

TOREK, 26. AVGUSTA:

17.55 Poročila, 18.00 Colargol, lutkovna nadaljevanka, 18.15 Zdemske pesmi Mladena Rodelle, 18.35 Obzornik, 18.45 Velika izkušnja, oddaja iz cikla Čas, ki živi, 19.15 Risanka, 19.30 TV dnevnik, 20.00 Mednarodna obzorja: Grešni kozel, 20.55 prijetni kotiček, zgodba iz TV nanizanke Ameriške novele, 21.35 V znamenju, 21.50 Iz baletnega arhiva naše TV hiše.

SREDA, 27. AVGUSTA:

17.50 Poročila, 17.55 Velike razstave, dokumentarna serija, 18.20 Glasbeni triangleri: Stochausen in tolkala, 18.45 Obzornik, 19.00 Ne prezrite, 19.15 Risanka, 19.26 Zrno do zrna, 19.30 TV dnevnik, 19.55 Propagandna oddaja, 20.00 Reportaža pred oddajo Igre brez meja, TV Beograd, 20.05 Diest: Igre brez meja, prenos Evrovizija, 21.35 V znamenju, 21.50 625.

ČETRTEK, 28. AVGUSTA:

18.10 Poročila, 18.15 Tehnica za natančno tehtanje, otroška oddaja, 18.45 Obzornik, 18.55 Djerdap, reportaža TV Beograd, 19.15 Risanka, 19.24 Zrno do zrna, 19.30 TV dnevnik, 20.00 Film tedna: Zadnja naloga, ameriški film, 21.45 Jazz na ekranu: Kvartet Gary Burton, 22.05 V znamenju.

krvodajalci

Gorca 58, Marija Pšajd, Grajena 39, Terezija Matjašič, Ob Dravi 3, Milica Bojič, Jadranska 15, Rozalija Vidovič, Kajuhova 1, Angela Meško, Mezgovci 56/a, Janez Vogrinec, Gregorčičev drevored 1, Jože Kozel, Velika Varnica 57, Ludvik Krajnc, Berinjak 4, Jože Krajncič, Kicar 84, Marjan Fuks, Apače 187, Julčka Krajnc, Berinjak 4, Franc Bratec, Zabajak 18, Lizika Sabotin, Cankarjeva 6,

unial
tovarna glinice in aluminija
Boris Kidrič n.sub.o.
Kidričevo

UNIAL, Tovarna glinice in aluminija »Boris Kidrič« Kidričevo, z n. sub. o., objavlja dela oz. naloge za TOZD Tovarna glinice:

1. POSLUŽEVANJE VISOKOTLAČNIH PARNIH KOTLOV, št. 121-41-03
Pogoj: Izpit za upravljanje visokotlačnih parnih kotlov z avtomatsko komando in 2 leti delovnih izkušenj.
  2. POSLUŽEVANJE NIZKOTLAČNIH PARNIH KOTLOV, št. 121-41-04 — zasedba 4
Pogoj: Izpit za upravljača nizkotlačnih parnih kotlov in 2 leti delovnih izkušenj.
  3. POSLUŽEVANJE TRANSPORTNIH NAPRAV PREMOGA IN PEPELA, št. 121-41-06 — zasedba 2
Pogoj: PKV delavec in 2 meseca delovnih izkušenj.
  4. ČIŠČENJE PROIZVODNIH NAPRAV, št. 192-31-02 — zasedba 4
Pogoj: PKV gliničar ali PKV delavec druge stroke in 2 meseca delovnih izkušenj.
  5. POSLUŽEVANJE ENOSTAVNEJŠIH PROIZVODNIH NAPRAV — rdeči del, št. 111-11-05 — zasedba 10
Pogoj: NKV delavec in 2 meseca delovnih izkušenj.
  6. POSLUŽEVANJE ENOSTAVNEJŠIH PROIZVODNIH NAPRAV — beli del, št. 112-22-06 — zasedba 2
Pogoj: NKV delavec in 2 meseca delovnih izkušenj.
- Prijave, z dokazili o izpolnjevanju pogojev sprejema Kadrovska socialna služba delovne organizacije 15 dni po objavi. Kandidati bodo dobili odgovore najkasneje 15 dni po izvršeni izbiri.

oglašujte v TEDNIKU

Dežurstvo prehrambenih trgovin:

sobota, 23. avgusta 1980
prodajalni POTROŠNIK in JELEN

SOBOTA, 30. avgusta 1980
prodajalni MARKET PTUJ in DELIKATESA

OSNOVNA ŠOLA SLOVENJEGORIŠKE ČETE JURŠINCI objavlja dela in naloge za:

- 1 učitelj za matematiko, PU, za nedoločen čas
- 1 učitelj za razredni pouk, PU ali U, za določen čas — nadomeščanje delavke na prodniškem dopustu.

Prijave sprejemamo do 29. avgusta 1980.

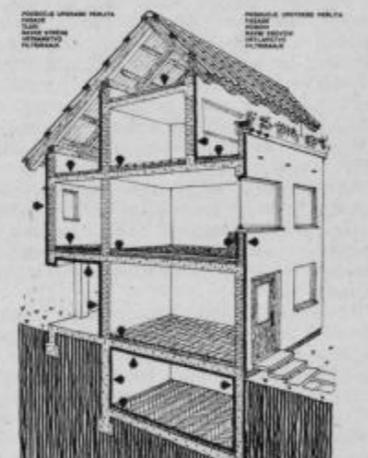
SLOVENJUALES SAVINJA

TOZD trgovina LES
62250 Ptuj
Rogozniška c. 4
tel.: (082) 771-941
telegrami: LES Ptuj
P. p.: 35
žiro račun
SDJK Ptuj
št.: 52-400-901-10828

SLOVENJUALES SAVINJA
LES PTUJ

- poslovalnica GRAMAT, Rogozniška 4, Ptuj
- Poslovalnica BREG, Zadružni trg 9, Ptuj
- Poslovalnica KURIVO, Kidričevo

— JESEN JE NAJBOLJ UGODEN ČAS ZA IZDELAVO FASAD
— NUDIMO PERLIT PESEK ZA FASADE
— PRIPOROČAJO SE KOLEKTIVI POSLOVALNIC!

ZAHVALA

Ob boleči izgubi naše drage matere, babice in prababice

Terezije Forstnerič

roj. Bežjak iz Sturmovca

se iskreno zahvaljujemo vsem, ki ste jo pospremili na njeni zadnji poti, darovali vence in cvetje in nam izrazili sožalje. Posebno zahvalo smo dolžni sosedom in vaščanom za nesebično pomoč v času njene bolezni. Prisrčno se zahvaljujemo g. župniku iz Vidma pri Ptuj za verski obred in tople poslovilne besede na domu, v cerkvi in ob odprtem grobu. Prav tako smo dolžni toplo zahvalo predstavniku Krajevne skupnosti Videm za ganljive poslovilne besede. Lepo se zahvaljujemo vsem sorodnikom za izkazano pomoč in pozornost. Hvala vsem, ki ste nam kakorkoli pomagali in sočustvovali z nami.

Žalujoci: hčerka Marijam, sin Franček in vnuk Edi z družinami.

Sturmovec, Ljubljana, Lancova vas.
15. avgust 1980

SPOMIN

15. avgusta je minilo leto dni odkar je neozdravljiva bolezen prekinila utrip srca ljubljenemu in nepozabnemu možu, atu in staremu atu

Francu Huzjaku

iz Ptuja

Čeprav si pogumno in z voljo prenašal kruto bolezen si naposled klonil pred njo. Spoznanje, da te ni več med nami je pustilo v naših srcih nezaceljeno rano. Hvala vsakomur, ki se ustavi ob njegovem grobu in z dobro mislijo počasti njegov spomin.

V tihi žalosti: žena Dragica, otroci Franci, Marjan, Zvonko, Branko, Elza, Ela in Milena z družinami.

V SPOMIN

22. avgusta mineva eno leto odkar je tragična usoda pretrgala nit življenja

Marka Toplaka

iz Cankarjeve 2 Ptuj

Praznina za teboj je boleča. V naših srcih boš vedno živel. Hvala vsakomur, ki se mudi ob njegovem grobu ali kakorkoli počasti njegov spomin.

Vsi, ki smo te imeli radi in ki se te spominjamo.

ZAHVALA

Ob boleči izgubi naše drage mame, babice in prababice

Pavle Lovrenčič

iz Grajene 21

se iskreno zahvaljujemo sosedom, prijateljem in znancem za izkazano sočustvanje, darovane vence in cvetje vsem, ki so jo pospremili na zadnjipoti. Hvala g. župniku za opravljen obred, govorniku KS Grajena. Za vse in vsem še enkrat lepa hvala.

ŽALUJOČI: sin Peter, hčerka Terezija z družinama ter ostalo sorodstvo.

Uspelo republiško tekmovanje slovenskih ribičev

V okviru republiškega prvenstva slovenskih ribičev je v nedeljo 17. avgusta potekalo ob stari strugi Drave pod hajdoškim streliščem tretje izbirno republiško tekmovanje ribičev v lovu rib s plovcem. Ptujška ribiška družina je tekmovanje odlično izvedla, k uspehu pa je pripomogla zelo dobra udeležba, saj je v razmeroma kalni vodi namakalo trnke pet ženskih in 14 moških tekmovalnih ekip iz številnih ribiških družen v naši republici.

Odliv je bil bolj skromen, kot bogat, kajti med ribami je bilo tudi precej podmerskih, ki so hoče ali ne, romale nazaj v vodo. Mreže pa so se kljub temu polnile. Ponekod seveda bolj, drugje spet manj. Takšna je pač ribiška

sreča. In kakšni so bili doseženi rezultati?

V ženski konkurenci je med ekipami zbrala najmanj negativnih točk ekipa članic ribiške družine Mura — Paloma in si tako priborila prvo mesto, pred ekipami RD Maribor, Ruše, Brestanica — Krško in Crnomlja. Državna ribiška prvakinja Ivica Nekrep v konkurenci posameznic tokrat ni imela sreče, saj je pristala šele na osmem mestu. Prvo mesto je dosegla Angelca Taferner iz RD Maribor, pred Julko Vake iz Mure in Janjo Vučnjak iz Ruš. Ptujčanke v ženski konkurenci, kjer se je pomerilo 14 predstavnic, niso imele svojih članic.

V konkurenci članov ekipno so se najbolje

odrezali ribiči iz Murske Sobotice, pred ribiči iz RD Gornja Radgona, Brežic, Brestanice, Straže in Novega mesta. Ptujčani so pristali šele na osmem mestu, za njimi pa so se uvrstili še člani RD Metlika, Mura, Crnomelj, Paka, Koroška in Litija. Pokrovitelj predzadnjega izbirnega republiškega tekmovanja slovenskih ribičev v Ptujju je bil KK TOZD Haloški biser Ptuj, katerega člani kolektiva so po tekmovanju poskrbeli tudi za drugi, prijetnejši del ribiškega srečanja. Prireditelj, ki sodi med tiste v počastitev praznika občine Ptuj, pa je pritegnila ob staro strugo Drave tudi številne Ptujčane in ljubitelje ribištva iz bližnje in daljnje okolice. M. Ozmeč

Med članicami se je najbolje odrezala Angelca Taferner iz RD Maribor.

Zmagovalni pokal v članski konkurenci je tokrat pripadal Ivanu Kozoleu iz RD Kostanjevica, pred Bojanom Božičem in Dragom Božičem — oba iz RD Murska Sobota.

Kako poskrbeti za varnost našega učenca?

Minilo je dva meseca otroškega veselja in še štirinajst dni, pa se bodo spet odprla šolska vrata. Toda nekaj otrok ne bo veselo dočakalo pouka ali vzgojno varstvene ustanove, ker so zanje bile počitnice tragične. Veliko otrok je bilo v tem obdobju prepuščenih ulicam iz objektivnih ali pa tudi subjektivnih okoliščin. Nekateri izmed teh bodo pričakali pouk telesno poškodovani. V tem letu se ne bomo mogli pohvaliti, da naši otroci niso bili v času počitnic udeleženi v prometnih nezgodah. Če smo že dopustili, da so naši najmlajši bili v času počitnic udeleženci prometnih nezgod, si tega ne smemo dovoliti sedaj, ko se bodo odprla šolska vrata. Starši pred vami je odgovorna naloga, da ne boste dopustili, da bo vaš otrok jutri morda žrtev prometne nezgode. Delavci milice se bomo v jesenskem obdobju maksimalno angažirali, da bi na koncu leta bila bilanca čimmanj tragična.

V začetku meseca avgusta smo se dogovorili, da se bomo dogovorili s predstavniki osnovnih šol in člani komitejev za SLO in DS v KS, ki bodo skupaj z vodji varnostnih okolišev določili poti, po katerih naj bi otroci hodili v šolo in domov. Te naloge so že opravljene v tistih KS, v katerih je večja gostota in slabša prometna varnostna situacija. Učitelje prosimo, da že prvi dan pouka o tem obvestijo vse šolske otroke in jih na to opozorijo.

Zelo pomembno je, kako se bomo pripravili za varno pot našega malčka, ki bo tokrat prvič pogledal šolske klopi. Ali ga bomo prve dni, ko se bo prilagajal novemu okolju spremljali na poti v šolo in domov, ali ga bomo pravilno opremili (rumene rutice, odsevajoča telesa na šolskih torbicaših itd.). Pomembno je to, ali bomo temu otroku že prvi dan zaupali vožnjo s kolesom, vsekakor, da ne, ker bi ga s tem silili v smrt. Otroci starejši od sedem let lahko vozi kolo samostojno le, če je opravil preizkus znanja, da pozna cestno prometne predpise in ima kolesarsko izkaznico. Starše opozarjamo, da bomo preverjali ali učenci posedujejo kolesarske izkaznice. Starše, katerih otroci ne bodo imeli kolesarskih izkaznic bomo prijavili sodniku za

prekrške. Prosimo, da otroci, ki bodo vozili kolesa, imajo vedno pri sebi kolesarsko izkaznico.

Prav tako starše opozarjamo, da naj poskrbijo, da bodo otroci kolesarili s tehnično brezhibnimi kolesi (zavore, opozorilne, svetlobne in odsevne naprave — zadnje odsevno steklo, odsevno steklo v gonilnikih), kar je včasih odločilnega pomena v zmanjšani vidljivosti. Otroci naj kolesarijo drug za drugim, ne pa vzporedno, saj smejo uporabljati največ en meter širine od desne roba ceste. Tehnično brezhibnost koles naj tudi ugotavljajo učitelji in pripadniki narodne zaščite, ki nam bodo pomagali urejati promet na bolj prometnih površinah v bližini osnovnih šol. Vse učence pozivamo, da bodo dosledno upoštevali napotke in odredbe pripadnikov narodne zaščite, ki bodo pomagali skrbeti za boljše varnost šolskih otrok. Otroci zunaj mesta naj pri hoji ne uporabljajo asfaltnih površin, ampak predvsem bankine, manj prometne poti ali površine, ki so namenjene pešcem.

Miličniki ugotavljamo, da otroci radi posedajo na vprežne vozove ali vozove prikjučene kmetijskim traktorjem, kar je zelo nevarno, da otrok pade pod kolesa, zato vodniki vprežnih voz in vozniki traktorjev, ne dovolite tega.

Vse institucije, ki so zadolžene za vzdrževanje cest pozivam, da pred 1. 9. 1980 ponovno označijo talne označbe na voziščih, zlasti prehode za pešce v bližini osnovnih šol in vzgojno varstvenih ustanov. V kolikor teh označb ne bo, bomo primorani ukrepati, saj ne sme biti nobenih izgovorov, da ni denarnih sredstev, kajti denarnih sredstev ne bi smelo manjkati na račun človeških življenj, zlasti ko govorimo o ukrepih za boljše varnost Titove mladine.

Spoštovani starši in občani! Dajmo poskrbeti vsi, da ne bodo naši otroci jutri žrtve prometnih nezgod, saj bomo lahko hvaležni drug drugemu, če bomo z našo aktivnostjo ohranili kakšno mlado življenje. Spoštovani učenci in dijaki, obnašajte se na cesti, kot da nas vedno spremlja in opazuje miličnik, kajti le tako bo

naša „črna kronika“ manj prisotna v sredstvih javnega obveščanja, saj vi lahko date največji prispevek za izboljšanje varnosti cestnega prometa.

Pa še to bi želel napisati. V letošnjem letu beležimo veliko prometnih nezgod starejših kolesarjev in kolesark z najhujšimi posledicami. Ne želimo nikogar omejevati, vendar je prav, da spregovorim, nekaj besed o tej kategoriji udeležencev v prometu. Mnogo obvestil smo sprejeli o prometnih nezgodah kolesarjev, ki navadno vedno podležejo pod pločevino. Starejši ljudje na kolesu niso več tako gibljivi in stabilni kot mlajši. Tudi posledice teh so vedno hujše ali najhujše, oziroma okrevanje traja mnogo dlje, največkrat pa ostanejo trajni invalidi. Opažamo kolesarje, ki so stari nad 80 let pa kolesarijo in so zelo nestabilni na kolesih. Vemo, da tem ljudem večinoma kolo ni več šport, temveč uporabljajo kolesa zaradi raznovrstnih opravil. Reči moram, da mlajši včasih ne stirim vsega za naše očete, matere, dede in babice, da bi namesto njih opravili kakšno opravilo ali pa jih vsaj zapeljali z avtomobilom, da jih ne bi izpostavljali nevarnostim.

Tudi posamezni vozniki niso preveč obzirni, do starejših ljudi na cesti in ne povzamejo vsega, da bi preprečili nezgodo. Velikokrat se zgodi, ko ti kolesarji izgubijo ravnotežje in zapeljejo v levo, itd., toda če bi vozniki bili bolj pazljivi na starejše ljudi bi lahko tudi preprečili že kako prometno nezgodo in ohranili kakšno življenje. Po povzročenih nezgodah pa se navadno zgovarjajo, da je kolesar zapeljal nenadoma pred njihovo vozilo, kaj dela takšen kolesar na cesti, ipd.

Zel sem opozoriti le na nekatere stvari z namenom, da bi dosegli čimboljše prometno situacijo. Zavedamo se, da smo miličniki le del tistega, ki skuša prispevati za boljše varnost in počutje našega delovnega človeka in občana, zato si želimo tesno sodelovanje.

Franc Kozel, komandir postaje milice

IZ GOZDA NA CESTO ...

Huda prometna nesreča se je zgodila v petek 15. avgusta ob 9.30 na lokalni cesti izven naselja Kidričevo. Voznik osebnega avtomobila Janez Flor iz Podvine 119-a je pripeljal s svojim vozilom iz gozda pri Kungoti na glavno cesto v trenutku, ko je iz smeri Kungote proti Kidričevem peljal voznik motornega kolesa Slavko Kotnik iz Dupleka 110. Voznik Flor je kotniku zaprl pot, prišlo je do trčenja v katerem je dobil Kotnik hude telesne poškodbe, na vozilih pa je večja materialna škoda.

ČRNA KRONIKA

Teden od 11. do vključno 18. avgusta je na ožjem območju ptujške občine minil razmeroma nemirno. Miličniki postaje milice Ptuj in njenih oddelkov so v tem času posredovali v sedmih prometnih nesrečah. Pri tem so zabeležili eno smrtno žrtev, eno hujšo in pet lažjih telesnih poškodb. Najpogostejši vzrok nesreč je še zmeraj neprilagojena hitrost vožnje, na drugem mestu pa je izsiljevanje prednosti.

S TRAKTORJEM V ODVODNIKANAL

Zelo huda in predvsem redka prometna nesreča se je zgodila v soboto 16. avgusta nekaj po

podnevju ob odvodnem kanalu Hidroelektrarne Srednja Drava I pri Hajdošah. Voznik kmetijskega traktorja Štefan Brodnjak (43) iz Slovenje vasi 47 je peljal s

traktorjem po lokalni cesti iz smeri Hajdoš proti Slovenji vasi. Peljal je po cesti, ki vodi po nasipu odvodnega kanala HE Zlatoličje. Iz do sedaj še nepojasnjenega vzroka je okoli 400 m višje od mostu prek kanala v Hajdošah zapeljal v kanal. Takoj po obvestilu o nesreči so stopili v akcijo člani gasilsko-tehnično rečevalne enote iz Ptujja, ki so traktor kmalu našli nedaleč od mesta, kjer se je potopil. Voznika pa kljub večurnem iskanju isti večer in naslednje jutro niso našli. Utemeljeno domnevajo, da je našel smrt v valovih Drave.

- OM

Naslednje leto tudi iz Ptujja pionirska brigada

V četrtek, 14. avgusta, so MDA Slovenske gorice 80 obiskovalci predstavili IO Zvezde prijateljev mladine Ptuj. Najprej so obiskovalci pionirje, ki so že celo dopoldne pridno delali na trasi in nabirali metre norme (žulje že imajo).

Pionirji so bili obiska seveda veseli, zelo veseli pa so bili tudi banarji, ki so jih prinesli člani delegacije iz Ptujja. Po klepetu so člani delegacije zapustili delovišče in se ustavili še v brigadirskem naselju, ki so ga ogledali in pripomnili, da je prijetno urejeno. Pogovarjali so se s predsedstvom akcije in jo ocenili kot dobro. Ker precej ptujskih mladincev tudi pionirjev hodi na mladinske delovne akcije, občinska zveza prijateljev mladine namerava naslednje leto skupaj z OK ZSMS Ptuj organizirati pionirsko brigado, v kateri bodo organizirani vsi pionirji, ki bodo šli na akcijo. Najbrž so se navdušili ob obisku pionirjev iz pobratene občine, ki so zelo živahni in tu in tam celo dvigajo moralo vsem brigadirjem (kar ostali priznajo z rahlim tonom ponosa).

D. Petrovič

Delajo stari in mladi

V ponedeljek, 18. avgusta, so imeli brigadirji IV. izmene MDA Slovenske gorice 80 spet udarniško popoldne, tokrat so urejali občestvo jarke v Majšperku. Delalo je okoli 25 domačinov, od katerih je bilo precej takih, ki se več ne štejejo k mladim, vendar je navdušenje in zagnanost mladincev potegnili za sabo tudi njih in tako so tudi očki in mamice prišli za lopate.

Vsi so pridno delali, zvečer pa so zakurili taborni ogenj in pripravili skupni kulturni program.

Na koncu so bili vsi skupaj malo utrujeni, vendar so bili domačini z brigadirji zelo zadovoljni.

To je bila najbrž — tudi zadnja udarniška akcija na tej MDA naslednje leto pa bodo stari in mladi spet prišli za lopate in dokazali, da ob delu lahko premagamo celo »generacijske prepade«.

D. Petrovič

OCENJEVANJE ŠKODE PO NEURJU

Tudi na našem območju precej škoda

Neurje, ki je v torek, 12. avgusta popoldne zajelo skoraj cel Slovenijo in je predvsem pustošilo na območju severovzhodne Slovenije, tudi na ptujskem in ormoškem območju napravilo precej škodo, čeprav na srečo bilo to območje bolj na obrobju nevihtnih oblakov.

Največ škoda je nedvomno na makadamskih cestah in krajevni klanjih na območju Haloz in Slovenskih goric. Pogosti nalivi v letošnje posebno deževnem letu so že prej mnoge klanje v hribovitih predelih spremenili v hudourniška korita, je naliv ob torkovem neurju še poglobil. Marsikje je voda odnesla oranico z bregovih njiv in vinogradov, zlasti pa bili poškodovani mladi nasadi.

Vihar je napravil veliko škodo na njivah, polomil koruzna stebelja zlasti pa fižolovke, lomil obložene veje v sadovnjakih in stresal zeleno sadje. Na območju Haloz so ponekod sunki vetra poimenovali celo betonski oporniki terasnih nasadov vinske trte.

Tudi samemu Ptujju je neurje povzročilo precej preglavic. Ker odtočni kanali niso mogli požirati velikih količin meteoritnih vod, je ta preplavila ulice in marsikje vdrla v kletne prostore hiš. Ob Potrčevi cesti v Ptujju voda preplavila transformatorsko postajo, zaradi česar je bil začasni izpust električne energije. Ker se na območju te transformatorske postaje nahajajo tudi naš oddajnik, je bil prekinjen tudi program Radia Ptuj.

V Pacinju je udar strele uničil transformator, zato so na tem območju ostali več kot en dan brez električne energije. V Dornavi pa je neurje poškodovalo daljnovid, na Zagrebški cesti je področje električni drog poškodbe na električnem omrežju pa so bile tudi v številnih drugih krajih zato so pri Elektro Ptuj formalni več ekip, ki so se na terenu trudile, da nastale poškodbe čimprej popravili.

osebna kronika

RODILE SO:

Majda Majcen, Zamušani 84 — Simono, Stanka Čeh, Trnovska vas 11/1 — Mateja, Dragica Krajnc, Draženci 35 — Janjo, Jožefa Belšak, Korenjak 5 — deklico, Marija Klemenčič, Trnovska vas 63 — deklico, Slava Meznarič, Moškanjci 114 — Sonjo, Marija Kučko, Djurmanec — deklico, Silva Potočnik, Kozminci 6/a — Sabino, Frančišca Gojkošek, Draženci 6/a — dečka, Marija Hanžel, Gaberec 15 — Jasmino, Ivanka Bežjak, Strelci 8 — deklico, Dragica Lah, Orešje, Cesta kurirjev NOV — Petro, Verona Kolar, Kolarovec 46 — Anito.

POROKE:

Janez Vučina, Juršinci 40 in Milena Horvat, Bertoki, Cesta med vinogradi 6, Stanko Majcen, Bratislavci 23 in Terezija Plohl, Bratislavci 27, Srečko Košar, Vintarovci 16 in Dragica Polanec, Bišečki vrh 58, Jožef Holc, Placar 27 in Ana Karo, Cirkulane 21, Alojz Kokot, Ptuj, Kajuhova 3 in

Marija Došen, Ravne na Koroskem, Na Šancah 27, Vlado Golub, Središče ob Dravi, Dravski 13 in Veronika Grmek, Moškanjci 48.

UMRLI SO:

Neža Kosi, roj. KRAUS, Ljubljana 96, roj. 1920, umrla 11. 8. 1980, Stanko Petrovič, Ptuj, Rašpova 9, roj. 1919, umrl 13. 8. 1980, Pavla Lovrenčič, roj. Dolinšek, Grajena 21, roj. 1906, umrla 14. 8. 1980, Alojz Tomšič, Volkmerjevo 10, roj. 1895, umrla 15. 8. 1980, Ivan Zdravec, Kajžar 23, roj. 1907, umrl 16. 8. 1980, Peter Zagoranski, Zg. Gruškovje 21, roj. 1897, umrl 17. 8. 1980, Marija Fernek, Rabelčja vas 20, roj. 1900, umrla 11. 8. 1980, Alojzij Serdinšek, Vičava, Tomšičeva 26, roj. 1920, umrl 11. 8. 1980, Edvard Toplak, Vičava, cesta Olge Meglič, 26, roj. 1904, umrl 13. 8. 1980.

TEDNIK

izdaja zavod za časopisno in radijsko dejavnost RADIO-TEDNIK 62250 Ptuj, Vošnjakova 5, pošta predal 99. Ureja uredniški kolegij, ga sestavljajo vsi novinarji zavoda, direktor in glavni urednik FRANC LAČEN, odgovorni urednik FRANC FIDERSEK, tehnični urednik STEFAN PUŠNIK. Uredništvo in uprava Radio-Tednik, telefon (062) 771-261 in 771-226. Cena letna naročnina znaša 250 dinarjev, za tujino 350 dinarjev. Žiro račun SDK Ptuj 52400-603-31023. Tržiška CGP Večer Maribor. Na podlagi zakona o obdavčevanju proizvodov in storitev v prometu je TEDNIK uvrščen med proizvode, za katere se ne plačuje temeljni davak od prometa proizvodov.

POSEZONSKO

ZNIŽANJE

CEN TEKSTILNEGA BLAGA DO

40%

DOM, BISERKA, ZVEZDA
TEKSTILNA HIŠA MERKUR

OD 15. AVGUSTA DO 15. SEPTEMBRA

emona

ptuj

merkur

